KARKONOSKA PAŃSTWOWA SZKOŁA WYŻSZA
W JELENIEJ GÓRZE
ul. Lwówecka 18,
58-506 Jelenia Góra

KARKONOSKA PAŃSTWOWA
SZKOŁA WYŻSZA

PROCEDURA

UCZELNIA BEZ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH

DLA KARKONOSKIEJ PAŃSTWOWEJ SZKOŁY WYŻSZEJ W JELENIEJ GÓRZE

W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI ARCHITEKTONICZNEJ OBIEKTÓW I POMIESZCZEŃ DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Dotyczy: zespołu budynków i obiektów budowlanych wchodzących w skład Kampusu uczelnianego KPSW przy

- **ul. Lwóweckiej 18, 58-506 Jelenia Góra**
- **ul. Kadetów 1, 58-506 Jelenia Góra**
- **ul. Kadetów 3, 58-506 Jelenia Góra**

l.p.	Autorzy opracowania:	Data
1	mgr Joanna Sztando	Kwiecień 2021
2	mgr Ida Wrzesień	Wersja dokumentu
3	mgr inż. Marta Zdeb	1
4	Konsultacje społeczne z osobą niepełnosprawną	Lucyna Kornobys
5	Konsultacje prawne	Marcin Michalak

Spis treści

1. Wprowadzenie ... 3
1.1 Cel ... 4
1.2 Zapewnienie jakości ... 5
1.3 Zakres procedury ... 6
2. Literatura ... 7
3. Karta dostępności architektonicznej ... 7
3.1 Budynek nr 1 – Rektorat ... 22
3.2 Budynek nr 3 – Wydział Nauk Medycznych i Technicznych ... 33
3.3 Budynek nr 9 – Kryta pływalnia ... 44
3.4 Budynek nr 11 – Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych ... 52
3.5 Budynek nr 12 – Karkonoski Uniwersytet Trzeciego Wieku ... 61
3.6 Budynek nr 13 – Biblioteka ... 71
3.7 Budynek nr 18 i 22 – Hala Sportowa ... 80
3.8 Dom Studenta ... 88
3.9 Centrum Integracji Społecznej ... 98
3.10 Teren zewnętrzny ... 107
4. Dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych ... 124
5. Zwiększenie dostępności architektonicznej i komunikacyjnej zgodnie z Projektem Uczelnia Bez Barier dla KPSW ... 125
6. Podsumowanie ... 126

1. Wprowadzenie

Problemem jest brak szczegółowych standardów, które byłyby zgodne z zasadami projektowania uniwersalnego oraz brak skutecznych mechanizmów kontrolnych, gwarantujących realizację dostępności dla nowych obiektów i przestrzeni. Polska jako jedno z czterech państw europejskich nie ma prawnie przyjętych standardów dostępności. Lokalnie (w wybranych miastach) wprowadzane standardy dostępności, choć są istotnym krokiem naprzód, są często niespójne, utrudniają osobom z niepełnosprawnościami orientację i nie zapewniają przewidywalności rozwiązań. Ustawodawstwo ogranicza się do likwidacji barier w dostępie do przestrzeni i budynków, poprzez wprowadzenie w ustawie Prawo Budowlane przepisu, który wymaga zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne. Interpretacja tego zapisu odnosi się często jedynie do zapewnienia fizycznego dostępu, bez zapewnienia dostępu równoprawnego. Właściciele i zarządcy niedostępnych obiektów żyją często w przekonaniu, że zapewnienie pomocy osób trzecich przy pokonaniu na przykład progów lub kilku schodów wejściowych, eliminuje problem osób z niepełnosprawnościami oraz czyni obiekt przyjaznym tej grupie użytkowników. A przecież dostępny obiekt to taki, który pozwala na samodzielne korzystanie (na przykład wejście i formę ewakuacji) przez wszystkich, w tym osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności, oraz nie wymaga od użytkownika ponadstandardowego wysiłku lub pomocy osób asystujących. Wadą obecnych przepisów prawa w Polsce w zakresie dostępności jest brak skutecznych mechanizmów kontrolnych, gwarantujących realizację dostępności dla nowych obiektów i przestrzeni, jako w pełni dostępnych dla osób z różnymi niepełnosprawnościami. Polskie ustawodawstwo nie posługuje się pojęciem uniwersalnego projektowania, a Polska, co wskazano w diagnozie, jako jedno z czterech państw europejskich nie posiada prawnie przyjętych standardów dostępności dla przestrzeni publicznej.

Przestrzeń publiczna definiowana jest przez Kartę Przestrzeni Publicznej jako dobro wspólnie użytkowane, celowo kształtowane przez człowieka, zgodnie ze społecznymi zasadami i wartościami – służące zaspokojeniu potrzeb społeczności. W takim rozumieniu przestrzeń publiczna powinna, więc realizować, poza wszelkimi innymi aspektami, przede wszystkim zasadę dostępności dla wszystkich jej użytkowników. Definicja przestrzeni publicznej podana w słowniku pojęć Wikipedii to wszelkie miejsca dostępne powszechnie, zazwyczaj nieodpłatnie, fizyczna lub niefizyczna przestrzeń, w której może znaleźć się każda jednostka społeczna[i]. Każda jednostka społeczna to również taka, która posiada zdefiniowane ograniczenia w poruszaniu się lub komunikacji. Natomiast zgodnie z definicją zawartą w polskiej ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003r. (Dz.U. 2020 poz. 293) przestrzeń publiczna to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Dostępność to właściwość środowiska (przestrzeni fizycznej, rzeczywistości cyfrowej, systemów informacyjno-komunikacyjnych, produktów, usług), która pozwala osobom z trudnościami funkcjonalnymi (fizycznymi, poznawczymi) na korzystanie z niego na zasadzie równości z innymi. Dostępność jest dla wielu osób warunkiem prowadzenia niezależnego życia i uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym kraju, społeczności lokalnej, szkoły czy miejsca pracy.

Dostępność może być zapewniona głównie dzięki zastosowaniu dla nowych inwestycji oraz modernizowanych - uniwersalnego projektowania, którego celem jest ułatwienie życia wszystkim członkom społeczeństwa, w tym osobom z niepełnosprawnościami. Dostępność to także usuwanie istniejących barier poprzez racjonalne usprawnienia, w tym technologie kompensacyjne i asystujące. Zapewnianie dostępności –

czy inaczej udostępnianie – gwarantuje dotarcie do szerszej grupy odbiorców, otwarcie na nowych użytkowników, klientów, gości, studentów, zwiększając rozpoznawalność i aktywność na rynku konsumenckim. Większość rozwiązań technologicznych czy architektonicznych, z których dziś chętnie korzystają wszyscy, pierwotnie tworzona była z myślą o osobach ze szczególnymi potrzebami, na przykład autobusy niskopodłogowe, przestronne toalety, podjazdy, brak progów, regulowane meble, antypoślizgowe powierzchnie, informacja głosowa.

Dostępność dotyczy nas wszystkich, ale w codziennym życiu jej brak jest dostrzegany głównie przez osoby o szczególnych potrzebach, w tym indywidualnych, wynikających z braku pełnej sprawności. Dostępność dotyczy w szczególności:

- osób na wózkach inwalidzkich, poruszających się o kulach, o ograniczonej możliwości poruszania się;
- osób niewidomych i słabo widzących;
- osób głuchych i słabo słyszących;
- osób głuchoniewidomych;
- osób z niepełnosprawnościami psychicznymi i intelektualnymi;
- osób starszych i osłabionych chorobami;
- kobiet w ciąży;
- osób z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi;
- osób z trudnością w komunikowaniu się z otoczeniem (np. rozumienie języka pisanego lub mówionego);
- osób o nietypowym wzroście (w tym również dzieci);
- osób z ciężkim lub nieporęcznym bagażem, towarem.

1.1 Cel

W przypadku edukacji akademickiej – jak wskazuje Rzecznik Praw Obywatelskich - studenci z niepełnosprawnościami są kształceni przez tych samych wykładowców, na tych samych uczelniach i wspólnych zajęciach z ich pełnosprawnymi rówieśnikami. Pomimo pozytywnych przemian odsetek niepełnosprawnych studentów jest znikomy (1,8%). W 2017/2018 roku na polskich uczelniach wyższych studiowało ponad 27 tysięcy studentów z niepełnosprawnościami. Dla utrzymania pozytywnego trendu i stworzenia studentom z niepełnosprawnościami prawdziwie równych szans konieczne jest stworzenie warunków architektonicznych, komunikacyjnych, ale także pokonywanie barier o charakterze mentalnym w społeczności akademickiej.
Niniejsza procedura ma na celu:

- dokonanie oceny aktualnej infrastruktury architektoniczno-budowlanej uczelni KPSW,
- wykonanie analizy potrzeb adaptacyjnych,
- wskazanie poprawnych rozwiązań projektowych lub wykonawczych w celu likwidacji barier architektonicznych lub poprawy dostępności,
- określenie zasad postępowania w przypadku remontów czy inwestycji, które prowadzone są w KPSW, aby każdorazowo były one zgodne z obowiązującymi przepisami i regulacjami w zakresie dostępności dla niepełnosprawnych (np. zasadami projektowania uniwersalnego),

- wyniki audytu będą brane pod uwagę na etapie określania planu remontów, opracowywania projektów architektonicznych, ale też prowadzenia już konkretnych prac remontowo-budowlanych,
- przeanalizowanie obiektów pod względem dostępu do infrastruktury uczelni KPSW dla każdej jednostki społecznej, dla osób o ograniczonej mobilności lub percepcji, w szczególności mając na uwadze osoby z niepełnosprawnością ruchu, osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich, osoby słabowidzące i niewidome, osoby niedosłyszące i niesłyszące, osoby o niskim wzroście, ale również osoby starsze, osoby z małymi dziećmi lub obciążone bagażem.

1.2 Zapewnienie jakości

Stosowanie standardów i wytycznych ogólnie dostępnych w niniejszej procedurze ma na celu zapewnienie jakości wprowadzanych zmian w dostępności architektonicznej. Standardy i wytyczne to zbiór wymagań i wytycznych służących planowaniu, projektowaniu, wykonywaniu i utrzymaniu infrastruktury i przestrzeni Karkonoskiej Państwowej Szkole Wyższej w Jeleniej Górze. Procedura ma na celu przybliżenie i ujednolicenie polskich przepisów prawnych, wytycznych normowych oraz przykładów tzw. dobrych praktyk w ramach rozwiązań przyjaznych dla wszystkich użytkowników przestrzeni uczelnianej, bez względu na ich możliwości czy ograniczenia. W procedurze zostaną wskazane miejsca trudno dostępne w odniesieniu do zgodności z zasadami projektowania uniwersalnego (projektowanie uniwersalne w znaczeniu, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1062)).

Standardy i wytyczne do których odnosi się niniejsza procedura:

- zgodność z wytycznymi normatywnymi prawodawstwa polskiego, w tym Prawa Budowlanego, w zakresie projektowania dla osób z niepełnosprawnością, Prawo budowlane (t.j. z Dz.U. 2020 r. poz. 1333),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 1065),
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j Dz.U. z 2016 poz. 124 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003, nr 43, poz. 401),
- zgodność z zasadami projektowania uniwersalnego w zakresie definiowanym przez Konwencję ONZ o prawach osób z niepełnosprawnością.

Powyżej wymienione standardy oraz wytyczne oparte na koncepcji projektowania uniwersalnego mają zastosowanie do nowej oraz istniejącej infrastruktury przestrzeni Uczelni, przy czym:

- jeżeli wytyczne okażą się zbyt restrykcyjne lub ich przestrzeganie jest niewykonalne, alternatywne podejście oparte na zasadach projektowania uniwersalnego może być bardziej trafne i powinno być wzięte pod uwagę,

- dopuszcza się również, na zasadzie odstępstwa, stosowanie podejścia innego niż określone wymaganiami wskazanymi powyżej, pod warunkiem, że są przestrzegane wymagania wynikające z zasad projektowania uniwersalnego wraz z uwzględnieniem ogólnie obowiązujących przepisów prawa,
- rozwiązania zwiększające dostępność przestrzeni i obiektów nie mogą zmniejszać walorów zabytkowych obiektów i obszarów zabytkowych, walory historyczne nie muszą jednak stanowić przeszkody w uzyskaniu dostępności. Rekomenduje się stosowanie wyżej wymienionych standardów, jednak konieczność zachowania wytycznych konserwatorskich może być powodem ograniczania dostępności osobom z niepełnosprawnościami. W takiej sytuacji nie zwalnia to projektanta z obowiązku wypracowania indywidualnych rozwiązań zgodnych z wytycznymi konserwatorskimi, oraz uzyskania zgody konserwatora zabytków - zgodnie z art. 36 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zbytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 282).

1.3 Zakres procedury

Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa przystąpiła do programu Uczelnia bez barier dzięki czemu infrastruktura techniczna uczelni winna zostać przystosowana dla osób ze specjalnymi potrzebami, a bariery architektoniczne winny zostać usunięte w założonym planie czasowym indywidualnie dla każdego z opisanych w procedurze obiektów budowlanych i terenu zewnętrznego. Na terenie Kampusu Uczelni znajdują się budynki administracyjno-dydaktyczne, w których są bariery architektoniczne powodujące utrudnienia w poruszaniu się w wewnątrz budynku oraz w jego najbliższej okolicy. Budynki administracyjno-dydaktyczne ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym, z tego względu wymagają dostosowania do standardów i wytycznych określonych na wstępie procedury.

W niniejszej procedurze będą rozpatrywane obiekty uczelni zlokalizowane pod adresem ul. Lwówecka 18, ul. Kadetów 1 i ul. Kadetów 3 w Jeleniej Górze, zgodnie z listą poniżej:

1. Budynek nr 1 – Rektorat
2. Budynek nr 3 – Wydział Nauk Medycznych i Technicznych
3. Budynek nr 9 – Kryta pływalnia
4. Budynek nr 11 – Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych
5. Budynek nr 12 – Karkonoski Uniwersytet Trzeciego Wieku
6. Budynek nr 13 – Biblioteka i Centrum Informacji Naukowej
7. Budynek nr 18 i 22 – Hala sportowa
8. Dom Studenta
9. Centrum Integracji Społecznej
10. Teren zewnętrzny

Dla każdego obiektu zostaje opracowana karta dostępności architektonicznej, w której zostaną zawarte informacje o stanie obecnym, a wymagające interwencji w celu likwidacji tzw. barier architektonicznych.

2. Literatura

- Tota P., Miśkowiec M., Standardy dostępności dla miasta stołecznego Warszawy 23.20.2017, załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 1682/2017, wersja II dokumentu, Warszawa;
- Karta Przestrzeni Publicznej, dostęp online: http://www.tup.org.pl/download/2009_0906_KartaPrzestrzeniPublicznej.pdf ;
- Kowalski K., Projektowanie bez barier – wytyczne, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa 2016;
- Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Program rządowy, Dostępność Plus 2018-2025, Lipiec 2018;
- Kowalski K., Włącznik Projektowanie bez barier, Fundacja Integracja, Warszawa 2018;

3. Karta dostępności architektonicznej

1	Nazwa Obiektu	……
2	Adres obiektu	……
3	Powierzchnia użytkowa	…… m2
4	Opis obiektu	……
5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** Szerokość ważnych przestrzeni komunikacyjnych, w których konieczny jest ruch dwukierunkowy, nie powinna być mniejsza niż 180 cm.	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** Ciągi komunikacyjne nie powinny być węższe niż 120 cm, z zastrzeżeniem możliwości występowania lokalnych przewężeń o szerokości nie mniejszej niż 90 cm, na odcinkach o długości do 150 cm.	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** Szerokość ciągów komunikacyjnych należy mierzyć po odjęciu przestrzeni zajmowanej przez umeblowanie znajdujące się na danym ciągu komunikacyjnym oraz w pobliżu miejsc siedzących, również po odjęciu przestrzeni zajmowanej przez nogi osób siedzących.	
4	**Przestrzeń manewrowa** W ramach ciągów pieszych i korytarzy o szerokości mniejszej niż 180 cm, maksymalnie co 25 metrów należy projektować/zapewnić miejsca umożliwiające minięcie się dwóch wózków. Szerokość takiej przestrzeni powinna wynosić min. 180 cm, a jej długość min. 200 cm. Poszerzanie przestrzeni nie jest konieczne, jeżeli długość węższego odcinka nie przekracza 50 m.	
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** Wysokość ciągów komunikacyjnych nie powinna być mniejsza niż 220 cm. Jeżeli jakikolwiek element wyposażenia przestrzeni znajduje się poniżej wysokości 220 cm, należy zastosować próg ostrzegawczy o wysokości minimum 40 cm, poręcz ostrzegawczą lub odpowiednio ustawić elementy wyposażenia bądź małej architektury.	
6	**Spadek poprzeczny** Spadek w poprzek ciągu pieszego nie może przekraczać 2%.	

7	**Przeszkody** Wszelkie przeszkody i elementy wyposażenia przestrzeni należy umieszczać poza główną przestrzenią komunikacyjną. Najkorzystniejsza jest sytuacja, w której wszystkie elementy wyposażenia przestrzeni nie wykraczają poza jedną, ściśle określoną linię. W przestrzeni zewnętrznej może to być np. linia wyznaczona przez latarnie.
8	**Miejsca wypoczynku** W przestrzeniach wymagających pokonywania znacznych odległości należy, nie rzadziej niż co 30 m, zapewnić miejsca siedzące. Powinny one znajdować się w pobliżu ciągów komunikacyjnych, ale nie bezpośrednio na nich. Miejsca te powinny być umieszczone tak, żeby nogi osób korzystających z nich nie przeszkadzały osobom korzystającym z ciągów komunikacyjnych.
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** W przestrzeniach o dużej szerokości lub w szczególnie istotnych obiektach, np. na dworcach kolejowych, stacjach metra, zaleca się projektowanie ścieżek dotykowych dla osób z dysfunkcją wzroku. Na zewnątrz ścieżki dotykowe mogą ułatwiać odnalezienie wejścia do budynku, czy dotarcie do przejścia dla pieszych. Wewnątrz prowadzić od wejścia do istotnych przestrzeni, np. recepcji, kas, toalet, poczekalni. Ścieżki dotykowe warto stosować w połączeniu z planami tyflograficznymi, tabliczkami w alfabecie Braille'a i innymi oznaczeniami dotykowymi. Ścieżek dotykowych nie powinno się stosować, jeżeli szerokość przestrzeni komunikacyjnej jest mniejsza niż 180 cm.
10	**Przejścia dla pieszych** - Sygnalizacja dźwiękowa • Na przejściach dla pieszych wyposażonych w sygnalizację świetlną należy także zastosować sygnalizację dźwiękową. Sygnał dźwiękowy powinien wyraźnie odróżniać się od odgłosów otoczenia, ale jednocześnie nie powinien być uciążliwy dla użytkowników. • Jeżeli konieczne jest zastosowanie przycisków wyzwalających zmianę światła, powinny być one łatwe do odnalezienia oraz, na danym obszarze, jednakowe i w podobny sposób rozmieszczone.
11	**Zmiana faktury nawierzchni** Na granicy pomiędzy chodnikiem a jezdnią, na całej szerokości przejścia, należy stosować dotykowe znaki ostrzegawcze dla osób z niewidomych i słabowidzących. Proponowane jest projektowanie tego typu oznaczeń zgodnie z normą ISO 21542:2011.
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** Na przejściach dla pieszych należy zastosować rampy krawężnikowe umożliwiające osobie poruszającej się na wózku korzystanie z przejścia.
13	**Rampy krawężnikowe** Wszędzie, gdzie przystosowana droga komunikacji wymaga pokonania różnicy wysokości pomiędzy chodnikiem a jezdnią lub innej niewielkiej różnicy poziomów, należy zastosować rampę krawężnikową. Parametry rampy krawężnikowej • Nachylenie rampy krawężnikowej nie może przekraczać 5% (w wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się zwiększenie nachylenia do 15%). • Dopuszczalna różnica wysokości pomiędzy brzegiem rampy a jezdnią nie może przekraczać 2 cm, przy czym zaleca się, żeby krawędź taka była zaokrąglona lub fazowana. • Jeżeli z boku rampy krawężnikowej znajduje się chodnik, a nie zainstalowano barierek lub innych ograniczeń, należy zastosować również boczne nachylenie, nieprzekraczające 10%. • Szerokość rampy krawężnikowej nie może być mniejsza niż 90 cm.
14	**Oznakowanie** Rampa krawężnikowa musi mieć dotykowe oznaczenie na całej swojej szerokości.

5.2	Komunikacja pionowa	
1	**Unikanie zmian poziomów** • Wszędzie, gdzie to możliwe (szczególnie w przestrzeni zewnętrznej), powinno się unikać stosowania schodów, pochylni, wind oraz innych urządzeń na rzecz łagodnych spadków (poniżej 5%) rozłożonych na dłuższym odcinku. • W ramach jednej kondygnacji należy unikać zmian poziomów, szczególnie niebezpieczne jest stosowanie pojedynczego lub podwójnego stopnia.	
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** Schody i pochylnie muszą być umieszczane w taki sposób, żeby nie zawężać minimalnej wymaganej przestrzeni komunikacyjnej.	
3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** Zastosowanie schodów lub pochylni ruchomych nie zwalnia z obowiązku zastosowania schodów lub pochylni stałych.	
4	**Pochylnie** Norma ISO 21542:2011 dopuszcza stosowanie nachyleń do 5% bez projektowania spoczników i poręczy. Jeżeli, np. ze względu na konieczność odprowadzenia wody, konieczne jest zastosowanie nachylenia poprzecznego, nie może ono przekraczać 2%.	
5	**Szerokość i długość** • Szer. płaszczyzny ruchu pochylni przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych musi wynosić 120 cm. • Dł. pojedynczego biegu pochylni nie może przekraczać 9 m.	
6	**Spoczniki** • Jeżeli konieczne jest zastosowanie pochylni o długości przekraczającej 9 m, należy podzielić ją na krótsze odcinki przy pomocy spoczników. • Spocznik nie może być krótszy niż 1,4 m. • Szerokość spocznika nie może być mniejsza niż szerokość biegu pochylni – min. 120 cm. • Jeżeli na spoczniku następuje zmiana kierunku, należy zapewnić na nim powierzchnię manewrową o minimalnych wymiarach 1,5 m x 1,5 m. • Na końcu i na początku pochylni należy umieścić poziomą płaszczyznę ruchu o długości przynajmniej 1,5 m, znajdującą się poza polem otwierania drzwi. • Cała płaszczyzna spocznika musi być pozioma.	
7	**Krawężniki** Pochylnia powinna być wyposażona w krawężniki o wysokości minimum 7 cm. Nie na potrzeby projektowania krawężnika, jeżeli dana krawędź pochylni biegnie, np. wzdłuż ściany.	
8	**Poręcze** • Po obu stronach pochylni należy zainstalować poręcze. • Odstęp między poręczami musi wynosić od 1 m do 1,1 m. • Poręcze należy zainstalować na wysokości 90 cm i 75 cm od poziomu pochylni. • Poręcze na początku i końcu pochylni, a jeżeli poręcz nie jest kontynuowana na spocznikach także na końcu i początku każdego biegu, należy przedłużyć przynajmniej o 30 cm poza bieg pochylni. • Poręcze przy pochylniach powinny być równoległe do nawierzchni. • Część chwytna poręczy powinna mieć średnicę 3,5-4,5 cm. • Część chwytna poręczy powinna znajdować się min. 5 cm od ściany bądź innej przeszkody i powinna być umieszczona w sposób uniemożliwiający jej obracanie. Poręcze najlepiej okrągłe, bo lepiej przylegają do dłoni. Kwadratowe, czy prostokątne są trudne w uchwycie i ciężko się po nich wciąga.	
9	**Oznaczenia** Początek i koniec biegu pochylni powinny być wyróżnione przy pomocy kontrastowego koloru oraz zmiany w fakturze, bądź sprężystości nawierzchni. Szer. takiego pasa powinna wynosić min. 0,3m.	

10	**Szerokość biegu** W budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych wielorodzinnych (oprócz budynków opieki zdrowotnej) szerokość mierzona między poręczami - minimalna szerokość 1,2 m.
11	**Schody zewnętrzne do budynku** Ich szerokość nie może być mniejsza niż szerokość schodów w budynku. Szerokość biegu schodów nie może być ograniczana przez zainstalowane urządzenia oraz elementy budynku.
12	**Szerokość spocznika** W bud. użyteczności publ. i mieszkalnych wielorodzinnych (oprócz bud. opieki zdrowotnej) -1,5m.
13	**Wysokość stopni** W bud. użyteczności publ. i mieszkalnych wielorodzinnych (oprócz bud. opieki zdrowotnej) - 17,5 cm.
14	**Głębokość stopni** Zewnętrzne. Przy głównych wejściach do bud. mieszkalnego wielorodzinnego i bud. użyteczności publicznej - 35 cm.
15	**Głębokość stopni** Zabiegowe i kręcone -25 cm. W odległości nie większej niż 40 cm od poręczy balustrady wewnętrznej lub słupa stanowiącego koncentryczną konstrukcję tych schodów.
16	**Głębokość stopni** Pozostałe wewnętrzne. Głębokość powinna wynikać ze wzoru: 2h+s = od 0,6 do 0,65 m, h – wysokość stopnia, s – szerokość stopnia
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** Schody zewnętrzne 10
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)** Inne w budynku 17
19	**Profilowanie stopni** Stopnie schodów powinny być wyprofilowane tak, aby zapobiegać zahaczaniu o nie tyłem buta przy schodzeniu oraz potykaniu się przy wchodzeniu.
20	**Poręcze** • Schody przeznaczone do pokonywania wysokości większej niż 0,5 m należy wyposażyć w balustrady lub inne zabezpieczenia od strony przestrzeni otwartej. W budynkach użyteczności publicznej poręcz musi znajdować się po obu stronach biegu. Analogiczne rozwiązanie zalecane jest również przy schodach o mniejszej wysokości. • Poręcz musi być ciągła wzdłuż całego biegu schodów, a poręcz wewnętrzna również na spocznikach. • Jeżeli poręcz zewnętrzna nie jest kontynuowana, na początku i końcu każdego biegu schodów należy przedłużyć ją przynajmniej o 30 cm poza bieg schodów. • Górna część poręczy powinna znajdować się na wysokości 85-100 cm od przedniej krawędzi stopnia. Dobrze również zastosować dodatkową poręcz na wysokości 60-75 cm. • Jeżeli szerokość biegu schodów przekracza 4m, konieczne jest zastosowanie poręczy pośredniej, jedna co 4m. • Część chwytna poręczy powinna mieć średnicę 3,5-4,5 cm. • Cześć chwytna poręczy powinna znajdować się minimum 5 cm od ściany bądź innej przeszkody. • Część chwytna poręczy powinna być umieszczona w sposób uniemożliwiający jej obracanie.
21	**Oznaczenia** W budynkach użyteczności publicznej schody powinny być oznaczone na dwa sposoby: • wizualnie - kontrastowo oznaczone krawędzie stopni. Norma 21542:2011 precyzuje, że oznaczenie takie powinno być wykonana na pionowej i poziomej części stopnia i mieć szerokość 4-5 cm; • poprzez zmianę faktury, odcienia lub barwy w pasie 30 cm przed krawędzią stopnia. Norma ISO 21542:2011 wskazuje, że znaki dotykowe powinny być umieszczane w odległości 30-50 cm

	od krawędzi stopnia, a ich szerokość powinna wynosić 60- 90 cm. Również osoby niewidome zwracają uwagę, że oznaczenia dotykowe powinny być odsunięte od krawędzi stopnia, żeby pozostawić czas na reakcję.	
5.3	Windy	
1	**Dostępność** • W budynkach wyposażonych w dźwigi wszystkim użytkownikom należy zapewnić: * możliwość dotarcia do dźwigu z poziomu terenu; * dostęp za pomocą dźwigu na wszystkie kondygnacje użytkowe. • W budynku przeznaczonym na pobyt ludzi, w którym wymagane jest zastosowanie dźwigów, co najmniej jeden, służący komunikacji ogólnej w budynku, a także w każdej wydzielonej części budynku, musi być przystosowany do przewozu osób chorych na noszach i osób niepełnosprawnych. • Winda towarowa nie powinna być traktowana jako część drogi dostępu, chyba że jedynym zastosowanym w obiekcie typem windy są windy osobowo-towarowe. • W przypadku wbudowania lub przybudowania dźwigu do istniejącego budynku dopuszczalne jest umiejscowienie drzwi przystankowych na poziomie spocznika między piętrowego, pod warunkiem że zostanie zapewniony z niego dostęp do kondygnacji użytkowej osobom niepełnosprawnym.	
2	**Przestrzeń manewrowa przed windą** Odległość pomiędzy drzwiami przystankowymi dźwigu osobowego, a przeciwległą ścianą lub inną przegrodą nie może być mniejsza niż 1,6 m	
3	**Zewnętrzny panel sterujący:** • Zewnętrzny panel sterujący należy umieścić na wysokości 0,8–1,2 m od posadzki. • Nie należy stosować paneli dotykowych. • Sygnalizacja przyjazdu windy: * przy każdych drzwiach do windy należy umieścić sygnalizację świetlną i dźwiękową informującą, która winda przyjechała; * w miarę możliwość panele sterujące powinny być rozmieszczone w jednakowy sposób w całym budynku, np. zawsze z prawej strony wejścia do windy.	
4	**Wewnętrzny panel sterujący** • Wewnętrzny panel sterujący należy umieścić na wysokości 0,8–1,2 m, w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od narożnika kabiny. • Obok przycisków lub na przyciskach należy umieścić oznaczenia dotykowe dla osób niewidomych oraz słabowidzących (jednocześnie wypukłe cyfry i symbole oraz oznaczenia w alfabecie Braille'a). • W kabinie należy zapewnić informację głosową, np.: „Parter. Wyjście z budynku". • Przycisk kondygnacji „zero" powinien być dodatkowo wyróżniony, np. poprzez zwiększoną wypukłość, szeroką ramkę wokół przycisku, zmianę koloru. • Nie należy stosować paneli dotykowych	
5	**Sygnalizacja piętra**: • W kabinie windy powyżej tablicy przyzywowej lub nad drzwiami windy należy umieścić wyświetlacz pokazujący numer piętra, na którym znajduje się winda. • Na wyświetlaczu powinna pojawiać się informacja o zatrzymaniu windy na danym piętrze. • Podczas zatrzymania windy powinien pojawiać się sygnał dźwiękowy lub informacja głosowa informująca o numerze piętra, na którym zatrzymuje się winda.	
6	**Drzwi** • Drzwi windy powinny otwierać się i zamykać automatycznie. • Drzwi powinny być wyposażone w system zatrzymujący zamykanie i otwierający je ponownie. System taki powinien być oparty na czujnikach (np. podczerwień), zatrzymujących zamykanie drzwi jeszcze przed kontaktem fizycznym z przedmiotem lub osobą.	

7	**Wymiary kabiny** • Kabina dźwigu powinna mieć szerokość co najmniej 1,1 m i długość 1,4 m. • Po obu stronach kabiny powinny znajdować się ciągłe poręcze, a ich górna część powinna znajdować się na wysokości 90 cm. • Drzwi do kabiny powinny mieć szerokość min. 90 cm. • Na ścianie przeciwnej do drzwi wejściowych należy umieścić lustro, umożliwiające osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim sprawdzenie, czy za jej plecami nie znajduje się żadna przeszkoda i czy może bezpiecznie opuścić kabinę. • Stosowanie lustra nie jest konieczne, jeżeli wymiary kabiny są większe niż 150 x 150 cm.
8	**Platformy pionowe i ukośne - Miejsce** Platformy powinny być stosowane w wyjątkowych sytuacjach, zamiast pochylni lub wind, m.in.: • w pomieszczeniach rzadko używanych lub niedostępnych dla wszystkich użytkowników; • gdy brak miejsca, zalecenia konserwatora zabytków lub inne względy praktyczne nie pozwalają na zaprojektowanie pochylni lub windy.
9	**Wymiary platformy** Minimalna wielkość platformy powinna wynosić: • podnośnik pionowy - min. 90 x 120 cm; • podnośnika schodowego - min. 80 x 100 cm.
10	**Udźwig platformy** Udźwig podnośnika nie powinien być mniejszy niż 250 kg. Zaleca się natomiast stosowanie podnośników o udźwigu min. 300 kg
11	**Korzystanie z platform** Jeżeli przy wejściu została zamontowana platforma, powinna ona umożliwiać samodzielne wejście, obsługę i zejście osobie niepełnosprawnej. Jednocześnie należy zapewnić możliwość wezwania pracownika obiektu, gdy użytkownik nie będzie umiał obsłużyć urządzenia.
6	Materiały wykończeniowe
1	**Połysk** Należy unikać stosowania powierzchni połyskliwych oraz ostrożnie stosować lustra, ponieważ u osób z dysfunkcjami wzroku mogą powodować powstawanie olśnień.
2	**Kontrast** Ściany i podłogi należy wyraźnie ze sobą kontrastować.
3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** Stosowane materiały wykończeniowe nawierzchni podłóg, chodników, ścieżek, schodów, pochylni itp. powinny zapewniać stabilne oparcie i mieć właściwości antypoślizgowe. Należy przy tym pamiętać, że niektóre materiały stają się śliskie dopiero w kontakcie z wodą. Jest to szczególnie istotne w przypadku przestrzeni zewnętrznej.
4	**Unikanie zbierania wody** Nawierzchnie powinny być wykonane i utrzymywane w sposób uniemożliwiający zbieranie się wody i powstawanie kałuż.
5	**Dywany i wykładziny podłogowe** • Powinny być na stałe przymocowane do podłoża. Brzegi muszą być wykończone w sposób niestwarzający zagrożenia podwijaniem oraz potykaniem się. • Grube dywany i wykładziny powinny być umieszczone w taki sposób, żeby ich powierzchnia była zrównana z sąsiadującą posadzką. • Długość włókien nie może przekraczać 15 mm.
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** Jeżeli znajdują one się w strefach jakiejkolwiek komunikacji, bezwzględnie powinny znajdować się w

	płaszczyźnie nawierzchni (wpusty kanalizacyjne, pokrywy urządzeń uzbrojenia sieci terenu i instalacji podziemnych, a także innych osłon otworów, elementów służących do oczyszczania butów itp.).
7	**Odstępy między elementami** • W ażurowych elementach nawierzchni (np. kratkach kanalizacyjnych) umieszczonych w nawierzchni przerwy pomiędzy poszczególnymi elem. oraz średnice otworów nie powinny przekraczać 20 mm. • Jeżeli w ażurowych elementach nawierzchni znajdują się podłużne przerwy, to powinny być one umieszczone prostopadle do głównego kierunku komunikacji pieszej.
8	**Ścieżki dotykowe** Rozwiązaniem ułatwiającym osobom z dysfunkcjami wzroku poruszanie się są ścieżki dotykowe – pasy ruchu o wyraźnie zmienionej fakturze względem reszty nawierzchni. Oznaczenia tego typu warto stosować szczególnie: • w przestrzeni miejskiej, w celu doprowadzenia do przejść dla pieszych oraz ważnych obiektów; • w istotnych budynkach użyteczności publicznej, pomiędzy wejściem a recepcją i innymi istotnymi przestrzeniami; • w dużych, otwartych przestrzeniach, w których osoba niewidoma może mieć problem ze znalezieniem właściwej drogi. Należy stosować dwa rodzaje oznaczeń: • elementy prowadzące - wskazujące drogę i łączące ze sobą poszczególne punkty. Powinny składać się z równolegle biegnących linii; • pola uwagi - składające się z wypukłych punktów. Stosuje się je do oznaczenia skrzyżowań ścieżek dotykowych oraz miejsc wymagających podjęcia decyzji lub mogących stanowić niebezpieczeństwo (np. przed schodami, drzwiami, wzdłuż krawędzi)
7	Okna	
1	**Obsługa okien** Skrzydła okienne, świetliki oraz nawietrzniki okienne, wykorzystywane do przewietrzania pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, powinny być zaopatrzone w urządzenia pozwalające na ich łatwe otwieranie i regulowanie z poziomu podłogi lub pomostu, także przez osoby niepełnosprawne. Urządzenia do otwierania okien powinny znajdować się na wysokości nie wyższej niż 1,2 m. Drzwi wyjściowe na tarasy, balkony lub loggie powinny być drzwiami bez progów lub z progiem o wysokości do 2 cm. Drzwi okienne jeśli nie mają framugi, są tylko ze szkła (otoczki z drewna-metalu, jak drzwi w hotelach) powinny być też oklejone, aby osoba niedowidząca mogła dostrzec niebezpieczeństwo. Samo szkło- bez drewna jest dla osób NPS często niewidoczne.
8	Drzwi	
1	**Kontrast drzwi** Ościeżnice drzwi oraz ich powierzchnie należy skontrastować z kolorem ściany, w której się znajdują.
2	**Dostępność wejść i pomieszczeń** Jeżeli wejście do budynku lub do pomieszczenia nie jest przystosowane do poruszania się przez osoby niepełnosprawne, należy umieścić na nim oznaczenia kierunku, w którym znajduje się wejście dostępne.
3	**Drzwi wejściowe do budynku** • Minimum szerokość 0,9 m • Minimalna wysokość 2,0 m • Maksymalna wysokość progów 0,02m
4	**Drzwi wewnętrzne** w budynkach użyteczności publicznej (z wyjątkiem drzwi do pomieszczeń technicznych i gospodarczych) Minimum szerokość 0,9 m, Minimalna wysokość 2,0 m, Brak progu

5	**Drzwi obrotowe i wahadłowe** W przypadku zastosowania drzwi obrotowych lub wahadłowych należy umieścić przy nich drzwi rozwierane lub rozsuwane, przystosowane do ruchu osób niepełnosprawnych. W praktyce jako drzwi alternatywne często stosuje się drzwi rozwierane, bez klamek po stronie zewnętrznej i z klamką typu push bar od środka budynku. Takie rozwiązanie nie pozwala na samodzielne dostanie się do budynku osobom poruszającym się na wózku.
6	**Przezroczyste skrzydła drzwiowe** Skrzydła drzwiowe wykonane z przezroczystych tafli powinny być oznakowane w sposób widoczny i wykonane z materiału zapewniającego bezpieczeństwo użytkowników w przypadku stłuczenia. Norma ISO 21542:2011 wskazuje natomiast, że pasy powinny mieć szerokość min. 7,5 cm i znajdować się na wysokości 10-30 cm, 90-100 cm oraz 130-140 cm.
7	**Przestrzeń w pobliżu drzwi** Jeżeli drzwi nie są otwierane automatycznie, należy zapewnić przed nimi przestrzeń zapewniającą swobodne ich otwarcie przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim. Parametry przestrzeni manewrowej przy drzwiach są zależnie od kierunku dotarcia do drzwi.
8	**Drzwi umieszczone szeregowo** Szerokość i długość przedsionków lub pomieszczeń przejściowych nie może być mniejsza niż 150 cm, powiększone o szerokość drzwi otwierających się do wewnątrz pomieszczenia. Np. jeżeli do wewnątrz przedsionka otwierają się drzwi o szerokości 90 cm, jego długość nie może być mniejsza niż 240 cm.
9	**Klamki i zamki** Klamki powinny mieć kształt litery „L" lub „C". Należy unikać stosowania klamek wymagających ruchu obrotowego nadgarstkiem, mocnego chwytania lub ściskania. Klamki nie mogą być zbyt małe i znajdować się zbyt blisko powierzchni drzwi. Klamka, zamek oraz dzwonek muszą znajdować się na wysokości 80-120 cm. W budynkach użyteczności publicznej zaleca się umieszczenie tabliczek informujących o funkcji pomieszczenia w formie wizualnej oraz dotykowej (alfabet Braille'a). Informacja dotykowa powinna znajdować się na ścianie, po stronie klamki, na wysokości min. 120 cm (dół tabliczki) i maks. 160 cm (góra tabliczki), w odległości 5-10 cm od ościeżnicy drzwi (pomiar od krawędzi ościeżnicy do bliżej położonej krawędzi tabliczki).
10	**Dostępność budynku** Każde wejście dostępne powinno zapewniać dostęp osobom niepełnosprawnym do całego budynku lub tych jego części, z których osoby te mogą korzystać. Gdy nie jest to możliwe, przynajmniej jedno z wejść powinno spełniać powyższy warunek.
11	**Oznaczenia** Jeżeli wejście nie jest przystosowane do poruszania się przez osoby niepełnosprawne, należy umieścić na nim oznaczenia kierunku, w którym znajduje się wejście dostępne.
12	**Wejścia techniczne** Wejście techniczne nie powinno być jednocześnie traktowane jako jedyne wejście przystosowane, chyba że jest ono jedynym wejściem do budynku.
13	**Dojścia do budynku** Dojście do budynku powinno mieć szerokość min. 1,5 m
14	**Detale nawierzchni** W szerokości drzwi wejściowych do budynku nie mogą być umieszczane żadne elementy wystające ponad płaszczyznę nawierzchni (odboje, skrobaczki, wycieraczki do obuwia i podobne urządzenia).
9	Elementy wyposażenia przestrzeni	
1	**Miejsca** Istotne elementy wyposażenia i małej architektury (np. ławki, plany budynku) należy rozmieszczać w konsekwentny sposób, w obrębie całego obiektu, w taki sposób, żeby ich odnajdywanie było dla

	użytkowników intuicyjne.
2	**Elementy wiszące** • Brzeg elementów wiszących, których dolna krawędź znajduje się poniżej 2,2 m (np. gabloty), nie może znajdować się dalej niż 10 cm od płaszczyzny ściany. • Odległość ta może być większa, jeżeli: * element taki zasygnalizuje się progiem o wysokości min. 10 cm. W takim wypadku element nie może wystawać więcej niż 10 cm poza ten próg; * element znajduje się we wnęce i nie istnieje ryzyko wpadnięcia na niego; * dolna krawędź elementu znajduje się nie wyżej niż 30 cm od posadzki, a w przypadku elementów wymagających podjazdu pod nie wózkiem inwalidzkim (np. telefonu) nie wyżej niż 68 cm od posadzki. W żadnym jednak wypadku nie może wystawać więcej niż 50 cm od ściany.
3	**Elementy na słupach i podporach** • Brzeg elementów wolnostojących, umieszczonych na słupkach lub podporach, nie może wystawać więcej niż 30 cm poza te słupki lub podpory. • Odległość ta może być większa, jeżeli: * element taki zasygnalizuje się progiem o wysokości min. 10 cm. W takim wypadku element nie może wystawać więcej niż 10 cm poza ten próg; * element umieszczony jest we wnęce i nie istnieje ryzyko wpadnięcia na niego; * dolna krawędź elementu znajduje się nie wyżej niż 30 cm od posadzki, a w przypadku elementów wymagających podjazdu pod nie wózkiem inwalidzkim (np. telefonu) nie wyżej niż 68 cm od posadzki.
4	**Elementy wyposażenia a drogi komunikacyjne** Żadne elementy wyposażenia przestrzeni, zarówno zewnętrznej, jak i wewnętrznej, nie mogą ograniczać minimalnej, wymaganej szerokości drogi komunikacyjnej ani przestrzeni manewrowej.
9.1	Siedziska i stoły, składowanie	
1	**Przestrzeń manewrowa** Przy stołach i ladach należy zapewnić wolną przestrzeń o wymiarach min. 150 x 150 cm.
2	**Przestrzeń na nogi** Jeżeli przy stole lub biurku znajduje się miejsce dla osoby poruszającej się na wózku, należy zapewnić dla niej przestrzeń na nogi pod ladą lub stołem o wysokości min. 70 cm, szerokości min. 90 cm i głębokości min. 60 cm
3	**Regulacja wysokości blatu** Korzystnym rozwiązaniem jest zapewnienie możliwości regulacji wysokości blatu biurka. W ten sposób osoba poruszająca się na wózku ma możliwość dostosowania stanowiska pracy do wysokości siedziska wózka inwalidzkiego
4	**Dostępność** Miejsca do składowania, z których mogą korzystać osoby ON powinny być lokalizowane w miejscach, do których może dotrzeć osoba poruszająca się na wózku inwalidzkim.
5	**Przestrzeń manewrowa** Przed miejscami służącymi do składowania należy zapewnić przestrzeń o szerokości min. 120 cm, umożliwiającą ustawienie wózka inwalidzkiego. Długość takiej przestrzeni nie powinna być mniejsza niż 150 cm.
6	**Wysokości i odległość elementów** • Meble służące do składowania należy projektować tak, aby wszystkie niezbędne osobie niepełnosprawnej przedmioty znajdowały się w zasięgu jej ręki. Poza tą przestrzenią mogą znajdować się półki, z których osoba ta nie będzie musiała korzystać. • Najwyżej położone półki, dostępne dla osoby poruszającej się na wózku, powinny znajdować się na wysokości do 110 cm. W indywidualnych przypadkach wysokość ta może być zwiększona do 135 cm,

	jednak w takim przypadku nie wszystkie osoby mogą dosięgać do znajdujących się na nich przedmiotów. • Najniżej położone półki, dostępne dla osoby poruszającej się na wózku, powinny znajdować się nie niżej niż 50 cm. • Klamki w drzwiach od szafy powinny znajdować się na wysokości 80-120 cm od posadzki.
7	**Tablice informacyjne, reklamy** i podobne urządzenia należy sytuować, wykonywać i mocować w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia bezpieczeństwa użytkowników. • Miejsce ich usytuowania powinno być stałe, żeby osoba niewidoma, przyzwyczajona do konkretnych lokalizacji przeszkód, nie czuła się zdezorientowana zmianami. • Miejsce ich usytuowania nie powinno kolidować z przestrzenią komunikacyjną. • Informacja wizualna powinna być projektowana w taki sposób, żeby zapewnić możliwe wysoką czytelność przedstawianych napisów i symboli. Konieczne jest m.in. zapewnienie wysokiego kontrastu znaków, w stosunku do tła, odpowiedniej wielkości i krojów czcionek. • Dla osób niewidomych należy zapewnić alternatywne rodzaje informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych).
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne
10.1	Miski ustępowe
1	**Rodzaje transferu** z wózka inwalidzkiego na muszlę ustępową: • transfer boczny; • transfer diagonalny; • transfer przedni - wymaga dużej siły ramion. Może być niewykonalny dla części użytkowników; • transfer przedni z obrotem - wymaga dużej siły ramion. Może być niewykonalny dla dużej części użytkowników;
2	**Przestrzeń manewrowa przy misce ustępowej** Obok muszli ustępowej należy zapewnić wolną od przeszkód przestrzeń, o szerokości min. 90 cm. Możliwe jest projektowanie konfiguracji umożliwiających lewo- lub prawostronne przesiadanie się na miskę ustępową. Jeżeli ilość dostępnego miejsca na to pozwala, zalecane jest projektowanie wolnej przestrzeni po obu stronach muszli. W ten sposób użytkownik będzie mógł wybrać wygodniejszy dla siebie sposób przesiadania się.
3	**Wysokość** Wysokość miski ustępowej (mierzona do górnej części deski) w toaletach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych powinna wynosić 42-48 cm
4	**Poręcze** Poręcze powinny zostać umieszczone w sposób pokazany na ilustracji. Jeżeli wolna przestrzeń zostanie zapewniona z obu stron muszli, obie poręcze powinny być podnoszone
5	**Spłuczka** • Uruchamianie spłuczki może odbywać się automatycznie lub ręcznie. • Przycisk należy umieścić na wysokości nieprzekraczającej 110 cm od posadzki. • Nie może być to spłuczka obsługiwana za pomocą nogi
6	**Podajnik papieru toaletowego** Podajnik papieru toaletowego powinien znajdować się na wysokości 60-70 cm od posadzki, w okolicy przedniej krawędzi miski ustępowej. Nie może znajdować się za plecami osoby korzystającej z muszli.
10.2	**Umywalki**
1	**Wysokość umywalki** • Górna krawędź umywalki powinna znajdować się na wysokości 75-85 cm od posadzki.

	• Dolna krawędź umywalki powinna znajdować się nie niżej niż 60-70 cm od posadzki. • Należy stosować umywalki podwieszane, bez postumentów, półpostumentów i szafek pod nimi
2	**Przestrzeń manewrowa** • Przed umywalką należy zapewnić przestrzeń o wymiarach 90 x 150 cm, umożliwiającą ustawienie wózka. • Nie więcej niż 40 cm tej przestrzeni może znajdować się pod umywalką.
3	**Bezpieczeństwo** • Podłączenie ciepłej wody należy izolować termicznie lub umieścić w sposób uniemożliwiający kontakt z nim. • Pod umywalką nie mogą znajdować się elementy ostre lub szorstkie.
4	**Baterie** • Baterie umywalkowe mogą być uruchamiane dźwignią, przyciskiem lub automatycznie. • Nie należy stosować baterii obsługiwanych przy pomocy kurków.
5	**Lustro** • Dolną krawędź lustra należy umieszczać nie wyżej niż 100 cm od poziomu posadzki. • Lustro powinno mieć możliwość regulacji w osi poziomej.
10.3	**Wanny**
1	**Wanny** W obiektach użyteczności publicznej, łazienki wyposażone w wannę powinny być traktowane jako dodatkowe. Część osób z niepełnosprawnością ruchu może nie być w stanie skorzystać z wanny. Jeżeli w budynku znajduje się wyłącznie jedna łazienka, należy wyposażyć ją w prysznic, a nie w wannę.
2	**Przestrzeń manewrowa** Przestrzeń manewrową przed wanną należy zapewnić okrąg o średnicy min.150 cm.
3	**Wymiary** Górna krawędź wanny nie powinna znajdować się wyżej niż 50cm.
4	**Siedzisko** • Wannę należy przedłużyć siedziskiem o długości 40 cm lub wyposażyć w ruchomą ławeczkę, ułatwiającą kąpiel. • W przypadku ruchomej ławeczki musi ona być mocowana w sposób uniemożliwiający jej przesunięcie w trakcie kąpieli.
5	**Poręcze** • Długość poręczy min.60 cm • Wysokość poręczy 1 na 85-90 cm • Wysokość poręczy 2 na maks.50 cm
6	**Baterie** • Zależenie od użytkowników łazienki baterię można umieścić: * na ścianie znajdującej się po stronie nóg (blisko frontowej krawędzi wanny) - łatwiejszy dostęp do baterii przed wejściem do wanny (korzystny dla osób z krótkimi kończynami), ale trudniejszy po wejściu do wanny (duża odległość od siedziska); * w pobliżu siedziska, na ścianie znajdującej się za dłuższą krawędzią wanny - trudniejszy dostęp do baterii przed wejściem do wanny (może być utrudniony dla osób z małym zasięgiem rąk), ale łatwiejszy po wejściu do wanny (bateria w zasięgu rąk). • Baterie wannowe mogą być uruchamiane dźwignią, przez przycisk lub automatycznie. • Nie należy stosować baterii obsługiwanych przy pomocy kurków.
7	**Słuchawka** • Słuchawka prysznica musi mieć wąż o min. długości 1,5m. • Należy zapewnić możliwość zarówno powieszenia słuchawki na ścianie, jak i trzymania jej w ręku.

8	**Parawany** Jeżeli zastosowany został parawan nawannowy: • nie może on utrudniać korzystania z armatury oraz transferu z wózka inwalidzkiego do wanny; • prowadnica parawanu nie może być mocowana do krawędzi wanny.
10.4	Kabiny prysznicowe
1	**Wymiary i przestrzeń manewrowa** • Kabina niezamknięta Przy odpowiednim wyposażeniu i zastosowaniu poręczy, siedziska oraz zapewnieniu odpowiedniej przestrzeni manewrowej obok kabiny możliwe jest korzystanie z niej przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim. Prysznice takie powinny być stosowane tylko w małych, adaptowanych pomieszczeniach, powierzchnia 0,9m2, szerokość 0,9m. • Kabina zamknięta wydzielona ściankami na całą wysokość pomieszczenia. Taka kabina nie może być traktowana jako dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, powierzchnia 1,5m2, szerokość 0,9m (żeby z prysznica można było skorzystać na wózku, bez przesiadania się na siedzisko, długość kabiny musi wynosić min. 150 cm). • Kabina zamknięta z urządzeniami przystosowanymi do korzystania przez osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach inwalidzkich, powierzchnia 2,5m2, szerokość 1,5 m. Kabina z drzwiami musi być oznakowana
2	**Siedzenie** • Siedzenie powinno znajdować się na wysokości 42-48 cm. •Siedzenie powinno być umieszczone w taki sposób, żeby było możliwe ustawienie obok niego wózka. • Siedzenie powinno być składane, specjalistyczne krzesło z oparciem jest dozwolone.
3	**Poręcze** • Długość poręczy min.80 cm • Wysokość poręczy 1 na 90-100 cm.
4	**Baterie** W kabinie o wymiarach 90 x v90 cm, zamkniętej z trzech stron, bateria powinna być umieszczona na ścianie bocznej naprzeciwko siedzenia, w innych kabinach na ścianie, obok siedziska.
5	**Słuchawka** • Słuchawka prysznica musi mieć wąż o min. długości 150 cm. • Należy zapewnić możliwość zarówno powieszenia słuchawki, jak i trzymania jej w ręku.
6	**Próg** W przypadku kabiny otwartej o wymiarach 90 x 90 cm dopuszczalne jest zastosowanie progu o wysokości do 15 mm.
10.5	Toalety
1	**Dostępność** Na kondygnacjach, które są dostępne dla osób z niepełnosprawnością, przynajmniej jedno z ogólnodostęp. pomieszczeń higieniczno-sanitarnych powinno być dostosowane do potrzeb tych osób.
2	**Wyposażenie** W toalecie dla osób z niepełnosprawnością powinna znajdować się: • muszla ustępowa przystosowana dla osób niepełnosprawnych; • umywalka przystosowana dla osób niepełnosprawnych; •poręcze, dozownik mydła, ręczniki lub suszarka itp. umieszczone w sposób pozwalający na korzystanie z nich przez osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich, na wysokości 1,5m czyli mniej więcej na wysokości umywalki aby osoba na wózku nie musiała unosić rąk do góry chcąc je wysuszyć i cała woda spływa po rękawach

3	**Przestrzeń manewrowa** W toalecie przystosowanej dla osób niepełnosprawnych należy zapewnić dojazd wózkiem inwalidzkim do wszystkich urządzeń, min. o wymiarach 150 x 150 cm. Przestrzenie manewrowe przy poszczególnych urządzeniach oraz dodatkowa przestrzeń manewrowa 150 x 150 cm mogą się nakładać.
11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta
1	**Lokalizacja** Recepcje i punkty informacyjne powinny być zlokalizowane przy głównych ciągach komunikacyjnych, najlepiej w pobliżu wejść. Kasy i stanowiska obsługi klienta należy zaplanować w miejscach dostępnych dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim.
2	**Lady** Lada recepcji, kasy lub stanowisk obsługi, przynajmniej na odcinku o szerokości 90 cm, powinna znajdować się nie wyżej niż 90 cm od posadzki. Pod blatem zaleca się zapewnienie przestrzenie umożliwiającej podjechanie pod blat przodem wózka. Jeżeli przy blacie konieczne jest wypełnianie dokumentów, przestrzeń pod blatem powinna zostać zapewniona obligatoryjnie. W danym zespole kas lub stanowisk obsługi dopuszczalne jest dostosowanie tylko jednego stanowiska.
3	**Oświetlenie** • Źródło światła nie może znajdować się za osobą obsługującą. • Należy zapewnić oświetlenie umożliwiające osobom niesłyszącym czytanie z ruchu ust.
4	**Rozwiązania dla osób z dysfunkcjami słuchu** Zaleca się wyposażenie recepcji, kas i stanowisk obsługi w: • pętle indukcyjne - urządzenia ułatwiające osobom słabosłyszącym zrozumienie pracownika. Pętla indukcyjna przesyła dźwięk bezpośrednio do aparatu słuchowego, dzięki czemu głos nie jest zakłócany przez odgłosy otoczenia; • tłumacza języka migowego on-line – system taki pozwala na połączenie się na odległość z biurem tłumaczeń. -instalacja aplikacji na telefon lub laptop, które ułatwiają komunikację osobami NPS bez tłumacza.
12	Parkingi i miejsca postojowe
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** Ogólna liczba stanowisk / Liczba miejsc parkingowych ON • 6 - 15 /1 • 16 - 40 /2 • 41- 100 /3, powyżej 100/ 4% ogólnej liczby stanowisk.
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** Miejsce usytuowane wzdłuż jezdni, szer. 3,6m, dł. 6m. Miejsce usytuowane wzdłuż jezdni, z zapewnieniem możliwości korzystania z przyległego dojścia lub ciągu pieszo-jezdnego, szer. 2,3m, długość 6 m. Pozostałe miejsca parkingowe, szer. 3,6m, długość 5 m. (Miejsca o szerokości 230 cm należy stosować wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach. Stanowiska takie nie powinny znajdować się przy drogach dwupasmowych, ponieważ kierowca z niepełnosprawnością nie będzie w stanie zaparkować w taki sposób, żeby wysiadać na chodnik. Z miejsca o szerokości 230 cm należy zapewnić bezpośredni dostęp do chodnika o szerokości min. 150 cm. Jeżeli miejsce przewidziano dla busów przewożących osoby z niepełnosprawnością, z podnośnikiem z tyłu, długość takiego stanowiska powinna wynosić min. 900 cm).
3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON** Miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych należy oznakować na jeden z dwóch sposobów: • znakiem poziomym P-18 uzupełnionym symbolem P-24 oraz znakiem pion. D-18 z tabliczką T-29;

	• znakiem poziomym P-20 uzupełnionym znakiem P-24 oraz znakiem pion. D-18a z tabliczką T-2971. Ponadto cała powierzchnia miejsca powinna być pomalowana na kolor niebieski.
4	**Odległość od wejść** • Miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością powinny być umieszczone maksymalnie blisko dostępnego wejścia do budynku. • Jeżeli parking nie obsługuje bezpośrednio żadnego budynku, miejsca przystosowane powinny znajdować się maksymalnie blisko przystosowanego wyjścia z tego parkingu
5	**Dostępność** • W przypadku parkingów podziemnych i wielopoziomowych przystosowane miejsca parkingowe powinny znajdować się na poziomie terenu lub na kondygnacji dostępnej dla osób niepełnosprawnych z pochylni. • W garażu wielopoziomowym lub stanowiącym kondygnację w budynku użyteczności publicznej należy zastosować urządzenie dźwigowe lub inne podnośne, umożliwiające transport pionowy osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich na inne kondygnacje, które wymagają dostępności dla tych osób. Korzystnie lokalizować miejsca blisko wejść/wyjść.
13	Ogrodzenia, bramy i furtki
1	**Bezpieczeństwo** • Sposób zaprojektowania, wykonania i umiejscowienia ogrodzeń, bram i furtek nie może stwarzać zagrożenia dla ludzi i zwierząt. • Na wysokości mniejszej niż 1,8 m nie mogą znajdować się ostro zakończone elementy, drut kolczasty, tłuczone szkło oraz inne podobne wyroby i materiały. • Furtki powinny być zaprojektowane w taki sposób, żeby nie utrudniały dostępu osobom niepełnosprawnym.
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** • Bramy min. szerokość w świetle 2,4 m • Furtki min. szerokość w świetle 0,9 m.
14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne
1	**Położenie** Włączniki światła, czytniki kart dostępu oraz istotne gniazda powinny znajdować się w miejscach, do których może dotrzeć osoba poruszająca się na wózku.
2	**Wysokość** Kontakty, włączniki i inne mechanizmy kontrolne należy umieszczać na wysokości 80-110 cm, natomiast gniazda na wysokości 40-100 cm. Zasada ta nie dotyczy specjalnego wyposażenia, które zgodnie z przepisami musi znajdować się na innych wysokościach, oraz elementów instalacji elektrycznej i systemów komunikacji używanych wyłącznie do celów technicznych.
3	**Sposób obsługi** Powinny być obsługiwane jedną ręką i nie wymagać ruchu obrotowego nadgarstkiem, mocnego chwytania i ściskania.
15	Oświetlenie
1	**Równomierność oświetlenia** • Ogólne oświetlenie sztuczne pomieszczeń powinno równomiernie oświetlać całą ich powierzchnię, zapewniając odpowiednie warunki dla przebywających tam osób. • Oświetlenie światłem sztucznym połączonych ze sobą pomieszczeń nie powinno wykazywać różnic natężenia, wywołujących olśnienia przy przejściu między tymi pomieszczeniami.
2	**Zapobieganie oślepianiu** Należy unikać nieosłoniętych źródeł światła, zwłaszcza żarówek i żarówek halogenowych.
3	**Dodatkowe oświetlenie**

	W miejscach, gdzie wykonywane są czynności wymagające precyzji, należy zastosować dodatkowe oświetlenie z możliwością regulacji kierunku i odległości.	
16	Ogrzewanie	
1	**Osłony** W pomieszczeniach, gdzie mogą przebywać dzieci lub osoby niepełnosprawne (szczególne osoby niewidome), na grzejnikach centralnego ogrzewania należy umieszczać osłony, chroniące przed bezpośrednim kontaktem z elementami grzejnika.	
17	Ochrona przed hałasem	
1	**Tłumienie hałasu** • Należy zwrócić uwagę na właściwości akustyczne przestrzeni. • Tłumienie hałasu. • Niwelowanie odgłosów urządzeń. • Unikanie problemów związanych z elektrycznością statyczną, która może negatywnie wpływać na sygnał z aparatów słuchowych.	
2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna** Alarmy należy wyposażyć jednocześnie w dźwiękowy i wizualny system powiadamiania. W obiektach wielokondygnacyjnych istotne jest opracowanie procedur ewakuacyjnych dotyczących osób ON. W pokojach hotelowych, w których mogą przebywać osoby niesłyszące lub niewidome można zastosować dodatkowe alarmy wibracyjne.	
18	Oznaczenia i informacja	
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** • Numerację i opisy pomieszczeń należy umieszczać na ścianie po stronie klamki. • Oś poziomą znaku należy umieścić na wysokości 120-140 cm od posadzki, w całym budynku na tej samej wysokości i w tej samej odległości od drzwi. • Dodatkowo zalecane jest wykonanie oznaczeń dotykowych, w alfabecie Braille'a.	
2	**Mapy dotykowe** • W dużych budynkach należy rozważyć zastosowanie map dotykowych. • Mapa dotykowa powinna być uproszczona, przy jednoczesnym zachowaniu wszystkich istotnych informacji. • Jeżeli ilość dostępnego miejsca na to pozwala, należy zastosować równolegle wypukłe napisy w tradycyjnym alfabecie oraz alfabecie Braille'a. • Wszystkie oznaczenia zastosowane na mapie powinny być czytelne zarówno wzrokowo, jak i dotykowo.	
19	**WNIOSKI**	
20	**ZDJĘCIA**	

3.1 Budynek nr 1 – Rektorat

1	Nazwa Obiektu	Budynek nr 1 - Rektorat
2	Adres obiektu	ul. Lwówecka 18, 58- 506 Jelenia Góra
3	Powierzchnia użytkowa	1717 m2, 13,50
4	Opis obiektu	Budynek wybudowany został w 1935 roku na działce 2/1 AM 10 obręb 28 NE miasta Jelenia Góra. Budynek główny trzykondygnacyjny (1 kondygnacja podziemna i 2 kondygnacje naziemne) z poddaszem użytkowym z dobudowanym jednokondygnacyjnym zapleczem kuchennym, budynek wolnostojący z dachem czterospadowym. Część dobudowana częściowo podpiwniczona ze stropodachem jednospadowym. W budynku znajdują się dwa dźwigi towarowe w budynku zaplecza kuchennego. Budynek wykonany w technologii tradycyjnej. Fundamenty z kamienia i cegły ceramicznej. Ściany piwnic z cegły ceramicznej, ściany kondygnacji naziemnych grubości ok.58 cm wykonane z cegły ceramicznej, stropy drewniane. Dach budynku głównego czterospadowy o konstrukcji drewnianej, kryty dachówką ceramiczną karpiówką podwójnie w koronkę. W części dobudowanej stropodach jednospadowy o konstrukcji żelbetowej kryty papą. Obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe z blachy ocynkowanej. Stolarka okienna i drzwiowa drewniana. W budynku głównym okna drewniane skrzynkowe pojedyncze i podwójne w części dobudowanej okna zespolone częściowo okratowane od zewnątrz, w piwnicy szklone szkłem zbrojonym. Drzwi wejściowe do budynku płycinowe, drzwi wejściowe do zaplecza kuchennego aluminiowe. Wejście do piwnicy od wewnątrz budynku schodami betonowymi. Drzwi wewnętrzne w budynku drewniane, w części usługowej drzwi drewniane przeszklone. Wejście na piętro schodami dwubiegowymi o konstrukcji stalowej i drewnianej z balustradą drewnianą. W budynku głównym w salach senatu i w holu podłogi z klepek parkietowych lub z kamienia szlifowanego, w sanitariatach podłogi wyłożone płytkami gresowymi. W sanitariatach ściany do wysokości 2,00m wyłożone płytkami ceramicznymi. Ściany parteru i I piętra fragmentarycznie obłożone boazerią do wysokości 1,50m lub płytami meblowymi. Ściany i sufit auli wyłożone boazerią. Stropy belkowe drewniane. Tynki wewnętrzne cementowo wapienne malowane farbami emulsyjnymi. Tynk elewacyjny cementowo wapienny - narzucany, uległ zużyciu i stopniowo degraduje. Budynek wyposażony w instalację wodnokanalizacyjną, gazową, co, elektryczną, niskoprądową, odgromową. Do analizy i wytypowania barier architektonicznych został wzięty pod uwagę budynek główny Rektoratu z pominięciem dobudowanej części zaplecza kuchennego – nie stanowi on przedmiotu analizy.

5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** TAK	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** TAK	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** TAK	
4	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** TAK	
6	**Spadek poprzeczny** TAK	
7	**Przeszkody** TAK	
8	**Miejsca wypoczynku** TAK	
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** Brak ścieżek dotykowych, które mogłyby prowadzić od wejścia głównego do biura Rektoratu. Brak jest planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych. Przestrzeni komunikacyjna pomiędzy wejściem głównym a biurami Rektoratu jest większa niż 180 cm.	
10	**Przejścia dla pieszych** NIE DOTYCZY	
11	**Zmiana faktury nawierzchni** NIE DOTYCZY	
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** NIE DOTYCZY	
13	**Rampy krawężnikowe** NIE DOTYCZY	
14	**Oznakowanie** NIE DOTYCZY	
5.2	Komunikacja pionowa	
1	**Unikanie zmian poziomów** • Wszędzie, gdzie to możliwe (szczególnie w przestrzeni zewnętrznej), powinno się unikać stosowania schodów, pochylni, wind oraz innych urządzeń na rzecz łagodnych spadków (poniżej 5%) rozłożonych na dłuższym odcinku. • Na I piętrze - W ramach tej kondygnacji występuje zmiana poziomów – kilka stopni różnicy pomiędzy częściami korytarza, jest to, szczególnie niebezpieczne.	
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** Brak jest pochylni w całym obiekcie.	

3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** Brak jest pochylni stałych i ruchomych.
4	**Pochylnie** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
5	**Szerokość i długość** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
6	**Spoczniki** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
7	**Krawężniki** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
8	**Poręcze** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
9	**Oznaczenia** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
10	**Szerokość biegu** TAK
11	**Schody zewnętrzne do budynku** TAK
12	**Szerokość spocznika** TAK
13	**Wysokość stopni** TAK
14	**Głębokość stopni** TAK
15	**Głębokość stopni** Brak schodów zabiegowych lub kręconych.
16	**Głębokość stopni** NIE
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** TAL
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)** TAK
19	**Profilowanie stopni** NIE
20	**Poręcze** Poręcze znajdują się po obu stronach biegu schodowego zewnętrznego. Natomiast brakuje poręczy w biegu schodowym wewnętrznym, a winna posiadać następujące wymagania: • Poręcz musi być ciągła wzdłuż całego biegu schodów, a poręcz wewnętrzna również na spocznikach. • Jeżeli poręcz zewnętrzna nie jest kontynuowana, na początku i końcu każdego biegu schodów należy przedłużyć ją przynajmniej o 30 cm poza bieg schodów. • Górna część poręczy powinna znajdować się na wysokości 85-100 cm od przedniej krawędzi stopnia. Dobrze również zastosować dodatkową poręcz na wysokości 60-75 cm. • Część chwytna poręczy powinna mieć średnicę 3,5-4,5 cm. • Cześć chwytna poręczy powinna znajdować się minimum 5 cm od ściany bądź innej przeszkody. • Część chwytna poręczy powinna być umieszczona w sposób uniemożliwiający jej obracanie.

21	**Oznaczenia** Brak oznaczeń schodów zewnętrznych i wewnętrznych, brak oznaczeń wizualnych i brak oznaczeń fakturowych.
5.3	Windy
1	**Dostępność** Brak windy osobowej w budynku.
2	**Przestrzeń manewrowa przed windą** Brak windy osobowej w budynku.
3	**Zewnętrzny panel sterujący:** Brak windy osobowej w budynku.
4	**Wewnętrzny panel sterujący** Brak windy osobowej w budynku.
5	**Sygnalizacja piętra**: Brak windy osobowej w budynku.
6	**Drzwi** Brak windy osobowej w budynku.
7	**Wymiary kabiny** Brak windy osobowej w budynku.
8	**Platformy pionowe i ukośne - Miejsce** Brak platformy w budynku.
9	**Wymiary platformy** Brak platformy w budynku.
10	**Udźwig platformy** Brak platformy w budynku.
11	**Korzystanie z platform** Brak platformy w budynku.
6	Materiały wykończeniowe
1	**Połysk** TAK – nie zastosowano powierzchni połyskliwych. Zastosowano lustro na ścianie korytarza tuż za głównym wejściem do budynku, które może powodować powstawanie olśnieni lub zakłócenia w odbiorze przestrzeni.
2	**Kontrast** TAK
3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** W budynku rektoratu w dużej części jest zastosowany parkiet drewniany zaimpregnowany „na wysoki połysk” – który nie wykazuje cech antypoślizgowości, tym bardziej nasila się ta cech w kontakcie z wodą.
4	**Unikanie zbierania wody** TAK
5	**Dywany i wykładziny podłogowe** TAK (brak dywanów)
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** NIE Z płaszczyzny nawierzchni wystają skrobaczki do butów ok 15 -20 cm, wycieraczki gumowe ok. 2-3 cm
7	**Odstępy między elementami**

	NIE DOTYCZY
8	**Ścieżki dotykowe** Brak ścieżki dotykowej ułatwiającej poruszanie się przed obiektem oraz w budynku.
7	Okna
1	**Obsługa okien** Brak jest okien wyposażonych w nawietrzniki okienne, brak jest urządzeń pozwalające na ich łatwe otwieranie i regulowanie z poziomu podłogi lub pomostu, także przez osoby niepełnosprawne.
8	Drzwi
1	**Kontrast drzwi.** Zastosowano kontrast drzwi na parterze budynku – drzwi w kolorze ciemnego brązu, ściany w kolorze jasnym beżowym. Brak zastosowanego wyraźnego kontrastu na I piętrze budynku - drzwi płycinowe w kolorze białym, ściany w kolorze białym.
2	**Dostępność wejść i pomieszczeń** Brak wejść do budynków przystosowanych do poruszania się przez ON, brak jest oznaczenia lub informacji na zewnątrz budynku o możliwości wejścia do budynku lub uzyskania pomocy w tym temacie.
3	**Drzwi wejściowe do budynku** TAK Jednakże na co dzień czynne jest tylko jedno skrzydło drzwi wejściowych o szerokości 70 cm.
4	**Drzwi wewnętrzne** TAK
5	**Drzwi obrotowe i wahadłowe** TAK – skrzydła drzwi wahadłowych w holu wejściowym są na stałe otwarte.
6	**Przezroczyste skrzydła drzwiowe** TAK
7	**Przestrzeń w pobliżu drzwi** **TAK i NIE** Nie jest zapewniona odpowiednia przestrzeń przed drzwiami wejściowymi zapewniającą swobodne ich otwarcie przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim. Przy pozostałych drzwiach wewnętrznych w budynku przestrzeń manewrowa jest wystarczająca.
8	**Drzwi umieszczone szeregowo** TAK
9	**Klamki i zamki** Klamki w budynku są zamontowane w kształcie litery L natomiast brak jest tabliczek informujących o funkcji pomieszczenia w formie wizualnej oraz dotykowej (alfabet Braille'a).
10	**Dostępność budynku** Brak wejść do budynku umożliwiających dostęp ON, do całości budynku jak również do jego części.
11	**Oznaczenia** Brak oznaczeń na ścianie budynku przed wejściem głównym o możliwości dostępu do obiektu.
12	**Wejścia techniczne** Brak wejść technicznych przystosowanych dla osób ON.
13	**Dojścia do budynku** TAK
14	**Detale nawierzchni** NIE Przy wejściu na schody zewnętrzne są umieszczone skrobaczki do butów- 2 szt. i śmietnik –

	wystający z linii chodnika.
9	Elementy wyposażenia przestrzeni
1	**Miejsca** Elementy wyposażenia stałego – miejsce odpoczynku przed wejściem do biur Rektoratu jest zlokalizowane w holu wejściowym, natomiast nie jest wystarczająco oznaczone dla potrzeb osób z dysfunkcją wzroku.
2	**Elementy wiszące** TAK
3	**Elementy na słupach i podporach** TAK
4	**Elementy wyposażenia a drogi komunikacyjne** TAK
9.1	Siedziska i stoły, składowanie
1	**Przestrzeń manewrowa** Dostępność przestrzeni manewrowej o wymiarze 150 x 150 cm jest zapewniona w - Sali Senatu, -Auli, - przy 1 biurku sekretariatu Rektoratu, - w indywidualnie wyznaczonych biurach na I piętrze budynku (1 -2 biurach).
2	**Przestrzeń na nogi** TAK (w pomieszczeniach wymienionych w pkt.1 powyżej).
3	**Regulacja wysokości blatu** W obiekcie nie ma zapewnionych stołów i biurek z regulacją wysokości blatu.
4	**Dostępność** W budynku miejsca do składowania lokalizuje się w dedykowanych pomieszczeniach magazynowych na I piętrze budynku. O ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to istnieje możliwość korzystania z tych pomieszczeń.
5	**Przestrzeń manewrowa** TAK
6	**Wysokości i odległość elementów** TAK W przypadku korzystania z magazynków przez osoby poruszające się na wózku inwalidzkim możne przeorganizować sposób magazynowania archiwów, aby był możliwy określony dostęp.
7	**Tablice informacyjne, reklamy** Dla osób niewidomych nie zapewniono alternatywnych rodzajów informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych).
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne
10.1	Miski ustępowe
1	**Rodzaje transferu** TAK, transfer przedni z obrotem - wymaga dużej siły ramion. Może być niewykonalny dla dużej części użytkowników na wózkach inwalidzkich.
2	**Przestrzeń manewrowa przy misce ustępowej** TAK
3	**Wysokość** TAK
4	**Poręcze**

	TAK, lecz poręcz z jednej strony jest tylko podnoszona.
5	**Spłuczka** TAK
6	**Podajnik papieru toaletowego** NIE. Podajnik papieru jest zamontowany nie prawidłowo - powinien znajdować się na wysokości 60-70 cm od posadzki, w okolicy przedniej krawędzi miski ustępowej.
10.2	**Umywalki**
1	**Wysokość umywalki** TAK
2	**Przestrzeń manewrowa** TAK
3	**Bezpieczeństwo** TAK
4	**Baterie** TAK
5	**Lustro** Brak lustra
10.3	**Wanny**
1	**Wanny** NIE DOTYCZY. Brak wanny
2	**Przestrzeń manewrowa** NIE DOTYCZY
3	**Wymiary** NIE DOTYCZY
4	**Siedzisko** NIE DOTYCZY
5	**Poręcze** NIE DOTYCZY
6	**Baterie** NIE DOTYCZY
7	**Słuchawka** NIE DOTYCZY
8	**Parawany** NIE DOTYCZY
10.4	**Kabiny prysznicowe**
1	**Wymiary i przestrzeń manewrowa** NIE DOTYCZY. Brak kabiny
2	**Siedzenie** NIE DOTYCZY
3	**Poręcze** NIE DOTYCZY
4	**Baterie** NIE DOTYCZY
5	**Słuchawka** NIE DOTYCZY
6	**Próg** NIE DOTYCZY

10.5	**Toalety**
1	**Dostępność** TAK. Na parterze jest dostępna toaleta, ale brak jest możliwości dostania się na ten poziom przez osoby poruszające się na wózkach.
2	**Wyposażenie** TAK
3	**Przestrzeń manewrowa** TAK
11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta
1	**Lokalizacja** TAK (o ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to lokalizacja rektoratu jest prawidłowa).
2	**Lady** TAK i NIE (o ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to lady w rektoracie są wystarczające). Lada stanowiska obsługi, znajduje się wyżej niż 90 cm od posadzki – wysokość lady 116cm. Pod blatem nie zapewniono przestrzeni umożliwiającej podjechanie pod blat przodem wózka. Jest natomiast osobny stolik przy którym można wypełnić dokumenty – lecz nie spełnia on również parametrów dla osób nie pełnosprawnych.
3	**Oświetlenie** TAK (o ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to oświetlenie rektoratu jest prawidłowe).
4	**Rozwiązania dla osób z dysfunkcjami słuchu** Brak wyposażenia biur w budynku w pętle indukcyjne, niedostępny jest również tłumacz języka migowego on-line.
12	Parkingi i miejsca postojowe
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** TAK
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** TAK
3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON** NIE. Brak oznaczeń miejsc na parkingu przy budynku rektoratu dla NPS. Miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością należy oznakować na jeden z dwóch sposobów: • znakiem poziomym P-18 z symbolem P-24 oraz znakiem pionowym D-18 z tabliczką T-29; • znakiem poziomym P-20 z znakiem P-24 oraz znakiem pionowym D-18a z tabliczką T-2971. Ponadto cała powierzchnia miejsca powinna być pomalowana na kolor niebieski.
4	**Odległość od wejść** TAK
5	**Dostępność** TAK (brak trudno dostępnych garaży i brak parkingów podziemnych lub wielopoziomowych).
13	Ogrodzenia, bramy i furtki
1	**Bezpieczeństwo** TAK
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** TAK (Brak jest bram i furtek w bezpośredniej okolicy budynku).

14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne
1	**Położenie** TAK (o ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to istnieje możliwość korzystania z dostępnej instalacji elektrycznej).
2	**Wysokość** TAK i NIE (o ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to istnieje możliwość korzystania z dostępnej instalacji elektrycznej). Część włączników nie jest zainstalowana na odpowiednich wysokościach - Kontakty, włączniki i inne mechanizmy kontrolne należy umieszczać na wysokości 80-110 cm, natomiast gniazda na wysokości 40-100 cm.
3	**Sposób obsługi** TAK (o ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to istnieje możliwość korzystania z dostępnej instalacji elektrycznej).
15	Oświetlenie
1	**Równomierność oświetlenia** TAK (o ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to oświetlenie jest prawidłowe).
2	**Zapobieganie oślepianiu** TAK (o ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to oświetlenie jest prawidłowe).
3	**Dodatkowe oświetlenie** TAK (o ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to oświetlenie jest prawidłowe).
16	Ogrzewanie
1	**Osłony** NIE – Brak osłon grzejników W pomieszczeniach, gdzie mogą przebywać dzieci lub osoby niepełnosprawne (szczególne osoby niewidome), na grzejnikach centralnego ogrzewania należy umieszczać osłony, chroniące przed bezpośrednim kontaktem z elementami grzejnika.
17	Ochrona przed hałasem
1	**Tłumienie hałasu** TAK (o ile zapewniona zostanie komunikacja pionowa dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim to natężenie hałasu jest prawidłowe).
2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna** Brak zainstalowania alarmów wizualnych i dźwiękowych oraz opracowanych procedur ewakuacyjnych ON z budynku.
18	Oznaczenia i informacja
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** TAK i NIE. Opisy pomieszczeń w 80% są umieszczone na ścianie po stronie klamki jednakże istnieją pomieszczenia nie oznaczone lub nie oznaczone poprawnie. Brak jakichkolwiek oznaczeń dotykowych w alfabecie Braille'a. Brak tablic informacyjnych ogólnych Oś poziomą znaku należy umieścić na wysokości 120-140 cm od posadzki, w całym budynku na tej samej wysokości i w tej samej odległości od drzwi.
2	**Mapy dotykowe** NIE - Brak map dotykowych.
WNIOSKI: Budynek nie jest przystosowany do pobytu w nim osób niepełnosprawnych w całości. Należy rozważyć	

dostosowanie budynku w pierwszej kolejności, z uwagi na to, że jest to budynek administracyjny – siedziba władz w kampusie uczelni. Należałoby rozważyć pod względem finansowym czy korzystniej ekonomicznie jest dostosowanie obiektu dla NPS czy ulokowanie administracji w budynku już dostępnym dla NPS. Aktualnie pracownicy, którzy pracują lub przebywają w obiekcie również nie są osobami niepełnosprawnymi - tak wiele barier architektonicznych nie pozwala na pracę ON lub przebywanie osobom z dysfunkcjami ruchowymi, wzrokowymi lub o ograniczonej zdolności percepcyjnej.
Jest możliwość dostosowania budynku małym kosztem finansowym, który przybliżyłby funkcjonalność i zlikwidował bariery architektoniczne na tyle ile to na ten moment jest możliwe. Bariery architektoniczne o znacznym wydatku finansowym należy zaplanować sukcesywnie na przyszłe lata i dążyć do jej realizacji w miarę dostępności środków finansowych.

Bariery architektoniczne – drobne, które można wykonać bez większego zaplecza finansowego

1. Wykonanie oznaczenia schodów zewnętrznych i wewnętrznych - oznaczeń wizualnych i brak oznaczeń fakturowych.
2. Wykonanie przycisku przywołującego sygnałem pracownika budynku przed budynek w celu realizacji i obsługi Klienta ON. Aktualnie takie sytuacje rozwiązywane są poprzez kontakt telefoniczny osoby ON z pracownikiem budynku Rektoratu, po czym następuje kontakt osobisty – pracownik budynku schodzi przed budynek.
3. Wykonanie oznaczenia lub informacji na zewnątrz budynku o możliwości wejścia do budynku lub uzyskania pomocy w temacie dostępności obiektu dla ON.
4. Oznaczenia pomieszczeń Braille'a dla pomieszczeń w budynku oraz instalacja map tyflograficznych budynku.
5. Montaż poręczy schodowej wewnętrznej.
6. Drobne dostosowanie łazienki dla ON na parterze budynku.
7. Wymiana lady w sekretariacie, aby umożliwić obsługę Klienta poruszającego się na wózku inwalidzkim.
8. Likwidacja drzwi wahadłowych.
9. Reorganizacja pomieszczeń magazynowych aby zapewnić dostępność dla NPS.
10. Wykonanie oznaczeń miejsca parkingowego dla NPS – oznaczenia poziome i pionowe oraz pomalowanie miejsca na niebiesko.
11. Wykonanie tablicy informacyjnej zewnętrznej i wewnętrznej - jakie pomieszczenia i gdzie znajdują się wewnątrz budynku.
12. Oznaczenie miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych

Bariery architektoniczne - istotne finansowo, które należ zaplanować i pozyskać fundusze na realizacje celów:

1. Wyposażenie biur w budynku w pętle indukcyjne oraz dostęp do tłumacza języka migowego on-line. Zainstalowanie specjalnych aplikacji na komputery czy telefony ułatwiające komunikację z osobami niesłyszącymi lub niewidomymi.
2. Budynek należy wyposażyć w jedno z proponowanych urządzeń: pochylnię, podjazd, schodołaz lub windę, platformę, aby umożliwić osobom poruszającymi się na wózku inwalidzkim dotarcie do biur Rektoratu na kondygnacji przyziemia oraz kondygnacji I piętra. Zamontowanie schodołazu może ograniczyć szerokość biegu schodowego zewnętrznego, który nie może mieć mniej niż 1,20 cm.
3. Instalacja alarmu dźwiękowego i wizualnego.
4. Schodołaz na I piętrze – aby pokonać kilka stopni.

ZDJĘCIA (przykładowe bariery architektoniczne)

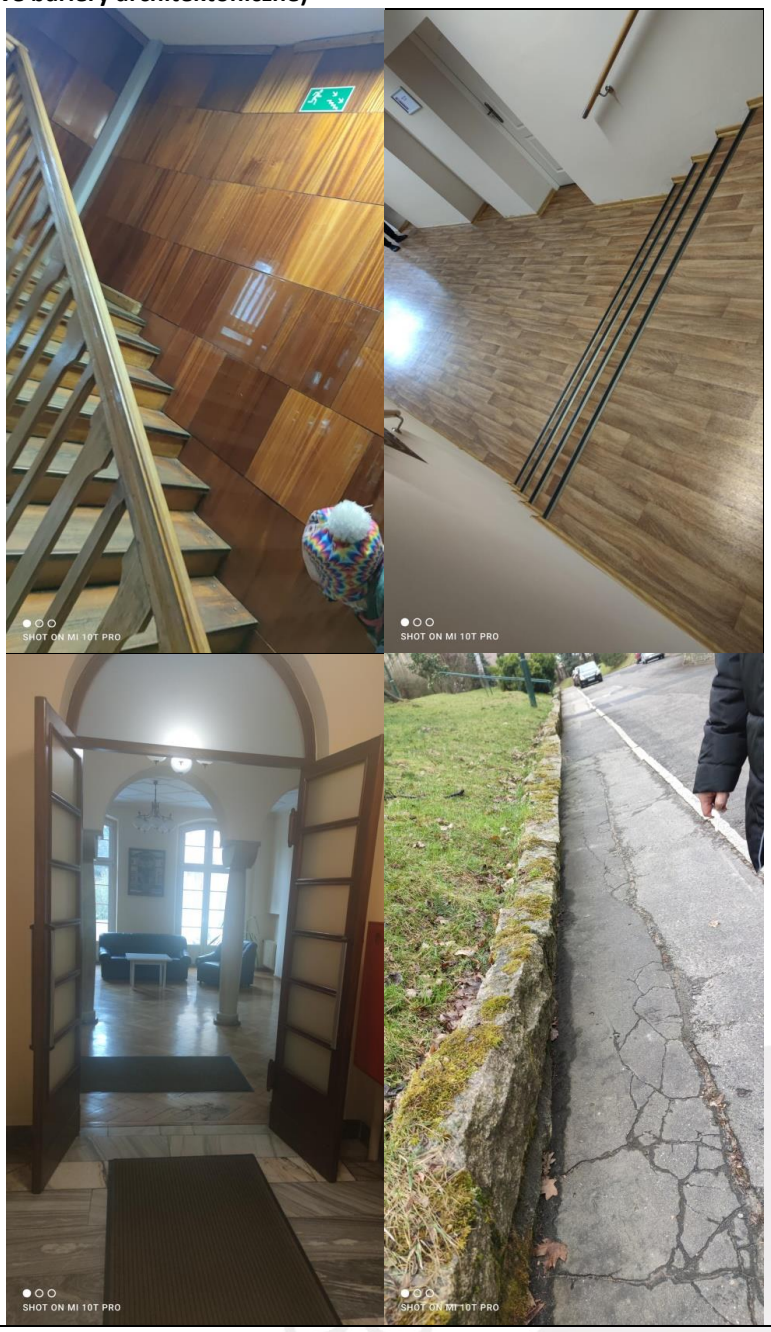

3.2 Budynek nr 3 – Wydział Nauk Medycznych i Technicznych

1	Nazwa Obiektu	Budynek nr 3 - Wydział Nauk Medycznych i Technicznych
2	Adres obiektu	Ul. Lwówecka 18, 58-506 Jelenia Góra
3	Powierzchnia użytkowa	6511 m2
4	Opis obiektu	Budynek wybudowany został w 1935 roku na działce 2/1 AM 10 obręb 28 NE miasta Jelenia Góra. Jest to budynek wolnostojący, czterokondygnacyjny (1 kondygnacja podziemna, 3 kondygnacje nadziemne w tym poddasze użytkowe), z dachem czterospadowym, całkowicie podpiwniczony z trzema klatkami schodowymi. Budynek wykonany w technologii tradycyjnej. Fundamenty z kamienia i cegły ceramicznej. Ściany piwnic z cegły ceramicznej licowane ponad terenem do wysokości 1,20 m cegłą ceramiczną. Stropy w całym budynku żelbetowe. Dach w budynku czterospadowy, o konstrukcji drewnianej, kryty dachówką ceramiczną karpiówką podwójnie w koronkę. Obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe z blachy stalowej ocynkowanej. Stolarka okienna i drzwiowa drewniana, w części wymieniona na nową. W piwnicy okna drewniane skrzynkowe pojedyncze i podwójne, częściowo okratowane od zewnątrz, na pozostałych kondygnacjach okna skrzynkowe podwójne, na poddaszu okna ościeżnicowe. Drzwi wejściowe do budynku aluminiowe. Wejście do piwnicy od wewnątrz i od zewnątrz budynku. Drzwi w budynku drewniane płytowe, częściowo wymienione na nowe. Wejście na poszczególne kondygnacje po schodach dwubiegowych żelbetowych z balustradą stalową i pochwytem drewnianym. Budynek wyposażony w windę osobową, 5 przystanków, udźwig 630 kg. W piwnicy posadzki betonowe, posadzki holu wyłożone płytkami gresowymi, w pozostałych pomieszczeniach podłogi z klepek parkietowych. Podłogi z parkietu zostały wycyklinowane i zabezpieczone bezbarwnym lakierem. W sanitariatach i umywalniach w większości wyłożone płytkami gresowymi, ściany obłożone płytkami. Tynki wewnętrzne cementowo wapienne malowane farbami olejnymi i emulsyjnymi. Budynek wyposażony w instalację wodnokanalizacyjną,

		gazową, co, elektryczną, niskoprądową, odgromową. Budynek użytkowany w celach szkoleniowo-administracyjno-dydaktycznych. Budynek na bieżąco remontowany i konserwowany.
5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** TAK	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** TAK	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** TAK	
4	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** TAK	
6	**Spadek poprzeczny** TAK	
7	**Przeszkody** TAK I NIE. Wszelkie przeszkody i elementy wyposażenia przestrzeni należy umieszczać poza główną przestrzenią komunikacyjną. Najkorzystniejsza jest sytuacja, w której wszystkie elementy wyposażenia przestrzeni nie wykraczają poza jedną, ściśle określoną linię. W przestrzeni zewnętrznej może to być np. linia wyznaczona przez latarnie.	
8	**Miejsca wypoczynku** TAK I NIE. W przestrzeniach wymagających pokonywania znacznych odległości należy, nie rzadziej niż co 30 m, zapewnić miejsca siedzące. Powinny one znajdować się w pobliżu ciągów komunikacyjnych, ale nie bezpośrednio na nich. Miejsca te powinny być umieszczone tak, żeby nogi osób korzystających z nich nie przeszkadzały osobom korzystającym z ciągów komunikacyjnych.	
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** NIE. Brak ścieżek dotykowych dla osób z dysfunkcją wzroku oraz brak planów tyflograficznych, brak tabliczek Braille'a. Na zewnątrz ścieżki dotykowe mogłyby ułatwiać odnalezienie wejścia do budynku, czy dotarcie do przejścia dla pieszych. Wewnątrz prowadzić od wejścia do istotnych przestrzeni, np. dziekanatu, kas, toalet, poczekalni, auli. Ścieżki dotykowe warto stosować w połączeniu z planami tyflograficznymi, tabliczkami w alfabecie Braille'a i innymi oznaczeniami dotykowymi. Ścieżek dotykowych nie powinno się stosować, jeżeli szerokość przestrzeni komunikacyjnej jest mniejsza niż 180 cm.	
10	**Przejścia dla pieszych** NIE. Brak przejść dla pieszych bezpośrednio przy budynku, ujęto je w karcie – teren zewnętrzny.	
11	**Zmiana faktury nawierzchni** NIE. Brak zmiany faktury nawierzchni pomiędzy chodnikiem a jezdnią i dojściem do parkingu.	
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** NIE. Brak przejść dla pieszych bezpośrednio przy budynku, ujęto je w karcie – teren zewnętrzny.	
13	**Rampy krawężnikowe** NIE. Brak ramp krawężnikowych. Główne dojście do budynku jest zapewnione poprzez stromy dojazd	

	ulicą lub pieszo – do pokonania na trasie jest kilkanaście stopni o różnych wysokościach i gabarytach. Nie ma ujednoliconej wyznaczonej trasy - wygodnej i bezpiecznej. Nachylenie podjazdu samochodowego nie może stanowić jednocześnie dojścia dla NPS.
14	**Oznakowanie** NIE. Brak ramp krawężnikowych.
5.2	Komunikacja pionowa
1	**Unikanie zmian poziomów** NIE. Wiele poziomów do pokonania, szczególnie dla pieszego na terenie zewnętrznym na odcinku dojścia do budynku.
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** NIE. Brak pochylni.
3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** NIE. Brak schodów i pochylni stałych i ruchomych.
4	**Pochylnie** NIE. Brak schodów i pochylni
5	**Szerokość i długość** NIE. Brak schodów i pochylni
6	**Spoczniki** NIE. Brak schodów i pochylni
7	**Krawężniki** NIE. Brak schodów i pochylni
8	**Poręcze** NIE. Brak schodów i pochylni
9	**Oznaczenia** NIE. Brak schodów i pochylni
10	**Szerokość biegu** TAK
11	**Schody zewnętrzne do budynku** TAK. Przy wejściu głównym do budynku brak jest schodów zewnętrznych.
12	**Szerokość spocznika** TAK
13	**Wysokość stopni** NIE wysokość stopni w budynku, na głównych klatkach schodowych jest zróżnicowana od 20 cm do 16cm, w szczególności niebezpieczny jest pierwszy stopień, który ma 20cm i ostatni stopień który ma nawet 16cm.
14	**Głębokość stopni** Brak zewnętrznych stopni.
15	**Głębokość stopni** Brak schodów zabiegowych i kręconych -25 cm.
16	**Głębokość stopni** TAK i NIE. W zależności który wymiar stopnia zostanie wzięty do analizy – wtedy głębokość stopnia wyznaczona ze wzoru: 2h+s = od 0,6 do 0,65 m jest prawidłowa lub nie jest prawidłowa. (h – wysokość stopnia, s – szerokość stopnia)
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** TAK
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)** TAK

19	**Profilowanie stopni** TAK	
20	**Poręcze** TAK	
21	**Oznaczenia** NIE. Brak oznaczeń schodów – wizualnych i poprzez zmianę faktury.	
5.3	Windy	
1	**Dostępność** TAK	
2	**Przestrzeń manewrowa przed windą** TAK	
3	**Zewnętrzny panel sterujący:** TAK, brak sygnalizacji dźwiękowej przyjazdu windy.	
4	**Wewnętrzny panel sterujący** TAK, brak sygnalizacji dźwiękowej.	
5	**Sygnalizacja piętra**: TAK, brak sygnalizacji dźwiękowej, brak informacji na wyświetlaczu z informacją o zatrzymaniu windy na danym piętrze, brak informacji głosowej o numerze piętra, na którym zatrzymuje się winda.	
6	**Drzwi** TAK, drzwi otwierają się i zamykają automatycznie, system nie jest oparty na czujnikach (np. podczerwień), zatrzymujących zamykanie drzwi jeszcze przed kontaktem fizycznym z przedmiotem lub osobą.	
7	**Wymiary kabiny** TAK	
8	**Platformy pionowe i ukośne - Miejsce** NIE DOTYCZY. Brak zastosowania platform	
9	**Wymiary platformy** NIE DOTYCZY. Brak zastosowania platform	
10	**Udźwig platformy** NIE DOTYCZY. Brak zastosowania platform	
11	**Korzystanie z platform** NIE DOTYCZY. Brak zastosowania platform	
6	Materiały wykończeniowe	
1	**Połysk** TAK	
2	**Kontrast** TAK	
3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** TAK	
4	**Unikanie zbierania wody** TAK	
5	**Dywany i wykładziny podłogowe** TAK. Brak dywanów.	
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** TAK	
7	**Odstępy między elementami** TAK	

8	**Ścieżki dotykowe** Brak ścieżki dotykowej ułatwiającej poruszanie się przed obiektem oraz w budynku. Pasy ruchu o wyraźnie zmienionej fakturze względem reszty nawierzchni. Oznaczenia tego typu warto stosować szczególnie w istotnych budynkach użyteczności publicznej jakim jest wydział WNMiT, pomiędzy wejściem a dziekanatem i innymi istotnymi przestrzeniami.	
7	Okna	
1	**Obsługa okien** Brak jest okien wyposażonych w nawietrzniki okienne, brak jest urządzeń pozwalające na ich łatwe otwieranie i regulowanie z poziomu podłogi lub pomostu, także przez osoby niepełnosprawne.	
8	Drzwi	
1	**Kontrast drzwi** Kontrast drzwi w budynku zastosowano w ok.50%.	
2	**Dostępność wejść i pomieszczeń** Jedno wejście do budynku jest przystosowane do wejścia przez osoby poruszające się na wózku. Pozostałe wejścia nie są przystosowane. Brak jest oznaczenia lub informacji na zewnątrz budynku o możliwości wejścia do budynku lub uzyskania pomocy w tym temacie.	
3	**Drzwi wejściowe do budynku** TAK	
4	**Drzwi wewnętrzne** TAK	
5	**Drzwi obrotowe i wahadłowe** W budynku znajdują się drzwi wahadłowe, nie umieszczono przy nich wejść dostępnych np. drzwi rozwierane lub rozsuwane, przystosowane do ruchu osób niepełnosprawnych.	
6	**Przezroczyste skrzydła drzwiowe** TAK	
7	**Przestrzeń w pobliżu drzwi** TAK	
8	**Drzwi umieszczone szeregowo** TAK	
9	**Klamki i zamki** TAK	
10	**Dostępność budynku** Jedno wejście do budynku jest przystosowane do wejścia przez osoby poruszające się na wózku. Pozostałe wejścia nie są przystosowane. Brak jest oznaczenia lub informacji na zewnątrz budynku o możliwości wejścia do budynku lub uzyskania pomocy w tym temacie, brak tablic informacyjnych wewnątrz budynku.	
11	**Oznaczenia** NIE. Brak oznakowania budynku od strony zewnętrznej i wewnętrznej. Jeżeli wejście nie jest przystosowane do poruszania się przez osoby niepełnosprawne, należy umieścić na nim oznaczenia kierunku, w którym znajduje się wejście dostępne.	
12	**Wejścia techniczne** TAK	
13	**Dojścia do budynku** TAK	
14	**Detale nawierzchni** NIE. Występuje wiele nierówności na dojściu do budynku i wyeksploatowanej nawierzchni : chodniki dojazdy parkingi, uskoki powyżej 2 cm.	

9	Elementy wyposażenia przestrzeni	
1	**Miejsca** TAK	
2	**Elementy wiszące** TAK	
3	**Elementy na słupach i podporach** TAK	
4	**Elementy wyposażenia a drogi komunikacyjne** TAK	
9.1	Siedziska i stoły, składowanie	
1	**Przestrzeń manewrowa** TAK i NIE. Dostępność przestrzeni manewrowej o wymiarze 150 x 150 cm jest zapewniona w salach dydaktycznych, natomiast nie ma jej zapewnionej w dziekanacie.	
2	**Przestrzeń na nogi** TAK i NIE. Dostępność przestrzeni manewrowej o wymiarze 150 x 150 cm jest zapewniona w salach dydaktycznych, natomiast nie ma jej zapewnionej w dziekanacie.	
3	**Regulacja wysokości blatu** W obiekcie nie ma zapewnionych stołów i biurek z regulacją wysokości blatu.	
4	**Dostępność** W budynku miejsca do składowania lokalizuje się w dedykowanych pomieszczeniach magazynowych na piętrach oraz w piwnicy budynku.	
5	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
6	**Wysokości i odległość elementów** TAK W przypadku korzystania z magazynków przez osoby poruszające się na wózku inwalidzkim możne przeorganizować sposób magazynowania archiwów, aby był możliwy określony dostęp.	
7	**Tablice informacyjne, reklamy** Dla osób niewidomych nie zapewniono alternatywnych rodzajów informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych).	
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne	
10.1	Miski ustępowe	
1	**Rodzaje transferu** TAK	
2	**Przestrzeń manewrowa przy misce ustępowej** TAK	
3	**Wysokość** TAK	
4	**Poręcze** TAK	
5	**Spłuczka** TAK	
6	**Podajnik papieru toaletowego** TAK	
10.2	**Umywalki**	
1	**Wysokość umywalki**	

	TAK	
2	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
3	**Bezpieczeństwo** TAK	
4	**Baterie** TAK	
5	**Lustro** TAK	
10.3	**Wanny**	
1	**Wanny** NIE DOTYCZY. Brak wanny	
2	**Przestrzeń manewrowa** NIE DOTYCZY	
3	**Wymiary** NIE DOTYCZY	
4	**Siedzisko** NIE DOTYCZY	
5	**Poręcze** NIE DOTYCZY	
6	**Baterie** NIE DOTYCZY	
7	**Słuchawka** NIE DOTYCZY	
8	**Parawany** NIE DOTYCZY	
10.4	Kabiny prysznicowe	
1	**Wymiary i przestrzeń manewrowa** NIE DOTYCZY. Brak kabiny	
2	**Siedzenie** NIE DOTYCZY	
3	**Poręcze** NIE DOTYCZY	
4	**Baterie** NIE DOTYCZY	
5	**Słuchawka** NIE DOTYCZY	
6	**Próg** NIE DOTYCZY	
10.5	Toalety	
1	**Dostępność** TAK. Na parterze jest dostępna toaleta.	
2	**Wyposażenie** TAK	
3	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta	

1	**Lokalizacja** NIE. Dziekanat nie są zlokalizowane przy głównych ciągach komunikacyjnych - w pobliżu wejścia głównego. Obsługę studenta należy zaplanować jak najbliżej wejścia.
2	**Lady** TAK i NIE. Lada stanowiska obsługi studentów w dziekanacie, znajduje się wyżej niż 90 cm od posadzki – wysokość lady 116cm. Pod blatem nie zapewniono przestrzeni umożliwiającej podjechanie pod blat przodem wózka. Jest natomiast osobny stolik przy którym można wypełnić dokumenty – lecz nie spełnia on również parametrów dla osób nie pełnosprawnych. Przestrzeń manewrowa przy ladzie ma mniej szerokości niż normowe 150 cm.
3	**Oświetlenie** TAK
4	**Rozwiązania dla osób z dysfunkcjami słuchu** Brak wyposażenia biur w budynku w pętle indukcyjne, niedostępny jest również tłumacz języka migowego on-line.
12	Parkingi i miejsca postojowe
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** TAK
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** NIE. Obecny wymiar miejsca przeznaczonego dla NPS to 2,30 x 5 [m]. Miejsca parkingowe dla NPS, przy którym brak jest bezpośredniego dostępu na chodnik to szer. 3,6m, długość 5 m.
3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON** NIE. Brak oznaczeń miejsc na parkingu przy budynku rektoratu dla NPS. Miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością należy oznakować na jeden z dwóch sposobów: • znakiem poziomym P-18 z symbolem P-24 oraz znakiem pionowym D-18 z tabliczką T-29; • znakiem poziomym P-20 z znakiem P-24 oraz znakiem pionowym D-18a z tabliczką T-2971. Ponadto cała powierzchnia miejsca powinna być pomalowana na kolor niebieski.
4	**Odległość od wejść** TAK
5	**Dostępność** TAK (brak trudno dostępnych garaży i brak parkingów podziemnych lub wielopoziomowych)
13	Ogrodzenia, bramy i furtki
1	**Bezpieczeństwo** TAK
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** TAK (Brak jest bram i furtek w bezpośredniej okolicy budynku)
14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne
1	**Położenie** TAK i NIE. Dostosowane w ok.80%
2	**Wysokość** TAK i NIE. Dostosowane w ok.50%
3	**Sposób obsługi** TAK
15	Oświetlenie
1	**Równomierność oświetlenia**

	TAK	
2	**Zapobieganie oślepianiu** TAK	
3	**Dodatkowe oświetlenie** TAK	
16	Ogrzewanie	
1	**Osłony** NIE – Brak osłon grzejników W pomieszczeniach, gdzie mogą przebywać dzieci lub osoby niepełnosprawne (szczególne osoby niewidome), na grzejnikach centralnego ogrzewania należy umieszczać osłony, chroniące przed bezpośrednim kontaktem z elementami grzejnika.	
17	Ochrona przed hałasem	
1	**Tłumienie hałasu** TAK	
2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna** Brak zainstalowania alarmów wizualnych i dźwiękowych oraz opracowanych procedur ewakuacyjnych ON z budynku.	
18	Oznaczenia i informacja	
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** TAK i NIE. Opisy pomieszczeń w 80% są umieszczone na ścianie po stronie klamki jednakże istnieją pomieszczenia nie oznaczone lub nie oznaczone poprawnie. Brak jakichkolwiek oznaczeń dotykowych w alfabecie Braille'a. Brak tablic informacyjnych ogólnych Oś poziomą znaku należy umieścić na wysokości 120-140 cm od posadzki, w całym budynku na tej samej wysokości i w tej samej odległości od drzwi.	
2	**Mapy dotykowe** NIE - Brak map dotykowych.	

WNIOSKI:

Budynek Wydziału Nauk Medycznych i Technicznych jest obiektem, w którym przebywa na co dzień znacząca i przeważająca liczba studentów i pracowników dydaktycznych w porównaniu do pozostałych budynków w kampusie. Pomimo że budynek jest utrzymywany w dostatecznym stopniu oraz na bieżąco konserwowany – nie myślano o tym aby równie na bieżąco likwidować bariery architektoniczne.

Likwidacja barier architektonicznych o znacznym wydatku finansowym jest konieczna do zaplanowania w planie długoletnim.

Bariery architektoniczne – drobne, które można wykonać bez większego zaplecza finansowego

1. Wykonanie oznaczenia schodów zewnętrznych i wewnętrznych - oznaczeń wizualnych i brak oznaczeń fakturowych.
2. Wykonanie przycisku przywołującego sygnałem pracownika budynku przed budynek w celu realizacji i obsługi Klienta ON. Aktualnie drzwi wejściowe do wejścia przez NPS są zamknięte na stałe.
3. Wykonanie oznaczenia lub informacji na zewnątrz budynku o możliwości wejścia do budynku lub uzyskania pomocy w temacie dostępności obiektu dla ON.
4. Wykonanie tablicy informacyjnej przed wejściem do budynku, gdyż nie ma jakiejkolwiek informacji „co to za budynek, czy to jest wejście główne, jakie znajdują się tam wydziały dydaktyczne".
5. Oznaczenia pomieszczeń Braille'a dla pomieszczeń w budynku oraz instalacja map tyflograficznych budynku.
6. Wymiana lady w sekretariacie, aby umożliwić obsługę Klienta poruszającego się na wózku inwalidzkim.

7. Likwidacja drzwi wahadłowych, instalacja drzwi dostępnych dla ON.
8. Reorganizacja pomieszczeń magazynowych aby zapewnić dostępność dla NPS.
9. Wykonanie oznaczeń miejsca parkingowego dla NPS – oznaczenia poziome i pionowe oraz pomalowanie miejsca na niebiesko.
10. Wykonanie tablicy informacyjnej jakie pomieszczenia i gdzie znajdują się wewnątrz budynku.
11. Oznaczenie miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych z wyrównaniem powierzchni parkingowej.

Bariery architektoniczne - istotne finansowo, które należ zaplanować i pozyskać fundusze na realizacje celów:

1. Wyposażenie biur w budynku w pętle indukcyjne oraz dostęp do tłumacza języka migowego on-line.
2. Oznaczenie stopni.
3. Wykonanie ścieżek dotykowych na głównych traktach komunikacyjnych, w tym dojście do dziekanatu.
4. Gruntowny remont terenu zewnętrznego.
5. Wymiana windy osobowej, gdyż obecna ulega ciągłej awarii i nie jest urządzeniem spełniającym wszystkie wymagania techniczne dla NPS.
6. Aranżacja łagodnego podejścia do budynku na terenie zewnętrznym
7. Wymiana ławek spoczynkowych przed budynkiem. Obecne są wyeksploatowane techniczne, nie posiadają oparć i pełnych siedzisk.

ZDJĘCIA (przykładowe bariery architektoniczne)

SHOT ON MI 10T PRO
SHOT ON MI 10T PRO
SHOT ON MI 10T PRO
SHOT ON MI 10T PRO

3.3 Budynek nr 9 – Kryta pływalnia

1	Nazwa Obiektu	Budynek nr 9 – Kryta pływalnia
2	Adres obiektu	ul. Lwówecka 18, 58-506 Jelenia Góra
3	Powierzchnia użytkowa	1928 m2
4	Opis obiektu	Budynek krytej pływalni został przebudowany i rozbudowany poprzez adaptację budynku istniejącego basenu krytego który był w stanie wyeksploatowania technicznego i użytkowego. Ławy fundamentowe i ściany fundamentowe i oporowe, ściany nośne zewnętrzne przyziemia - żelbetowe, wylewane na mokro. Ściany nośne wewnętrzne przyziemia z cegły silikatowej. Ściany nośne parteru z pustaków ceramicznych termoizolacyjnych, ściany nośne wewnętrzne z cegły pełnej lub silikatowej. Ściany wewnętrzne to ściany z cegły pełnej oraz ściany działowe z pustaków Porotherm. Niecka basenu żelbetowa na słupach i ścianach fundamentowych żelbetowych. Konstrukcja nośna dachu z dźwigarów i płatwi drewnianych z drewna klejonego stężanych ściągami stalowymi. Konstrukcja nośna dachów części parterowej - stalowa zabezpieczona antykorozyjnie powłokami lakierniczymi. Hale basenów - pokrycie połaci dachu blachą trapezową stalową ocynkowaną i pokrytą plastizolem od strony wnętrza na konstrukcji z drewna klejonego oraz fragmentarycznie mocowaną do wieńców obwodowych. Pozostałe połacie - pokrycie połaci dachu blachą trapezową stalową ocynkowaną i pokrytą dwustronne powłoką poliestrową. Schody żelbetowe wylewane na mokro. Strop nad kondygnacją podziemną – płyta żelbetowa monolityczna. Ocieplenie ścian parteru-izolacja termiczna fragmentów ściany w okładzinie z blachy tytanowo-cynkowej oraz ocieplenie ścian metodą lekką mokrą. Okna i przeszklenia – aluminiowe, wybrane kwatery budynku otwierane. Świetliki kopułkowe dachowe stałe. Drzwi stalowe pełne ocieplane typu Hormann. Drzwi wewnętrzne- płytowe stalowe z ościeżnicą stalową i aluminiowe. Na ścianach fundamentowych ceglanych poniżej poziomu terenu obrzutka cementowa jako podkład pod izolacje p-wilg. z Dysperbitu. Do wys. 30 cm nad poziom terenu na wszystkich ścianach zewnętrznych tynkowanych–cienkowarstwowy, akrylowy tynk cokołowy żywiczny mozaikowy. Na ścianach zewnętrznych murowanych włączając w to wieńce, trzpienie i nadproża ocieplane wg met. lekkiej mokrej. Okładzina fragmentów ściany– blacha cynkowa VM Zinc Quartz Zinc kładziona na rąbek stojący w poziomych pasach. Okładziny zewnętrzne z płyt włóknowo-cementowych elewacyjnych np. Cetris, Minerit HD - okap hali basenu oraz ściany zewnętrzne hali pod okapem - okładziny elewacyjne z płyt włóknowo-cementowych elewacyjnych. Fragmenty elewacji okładzinowane kamieniem naturalnym. W budynku zamontowany jest dźwig towarowy, ilość przystanków 2, udźwig 300kg. Bariery architektoniczne w budynku analizowane na poziomie parteru – w miejscu gdzie ogólny dostęp mają użytkownicy obiektu w celach rekreacyjno-sportowych. Do analizy barier architektonicznych nie jest brana pod uwagę kondygnacja podziemna (część techniczna basenu).

5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** TAK	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** TAK	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** TAK	
4	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** TAK	
6	**Spadek poprzeczny** TAK	
7	**Przeszkody** TAK	
8	**Miejsca wypoczynku** TAK	
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** Brak ścieżek dotykowych, Brak jest planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych. Przestrzeni komunikacyjna pomiędzy wejściem głównym a np. szatniami jest większa niż 180 cm.	
10	**Przejścia dla pieszych** - Sygnalizacja dźwiękowa NIE DOTYCZY	
11	**Zmiana faktury nawierzchni** NIE DOTYCZY	
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** NIE DOTYCZY	
13	**Rampy krawężnikowe** NIE DOTYCZY	
14	**Oznakowanie** NIE DOTYCZY.	
5.2	Komunikacja pionowa	
1	**Unikanie zmian poziomów** TAK	
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.	
3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.	
4	**Pochylnie** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.	
5	**Szerokość i długość** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.	

6	**Spoczniki** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
7	**Krawężniki** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
8	**Poręcze** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
9	**Oznaczenia** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
10	**Szerokość biegu** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
11	**Schody zewnętrzne do budynku** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
12	**Szerokość spocznika** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
13	**Wysokość stopni** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
14	**Głębokość stopni** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
15	**Głębokość stopni** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
16	**Głębokość stopni** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
19	**Profilowanie stopni** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
20	**Poręcze** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
21	**Oznaczenia** Brak jest pochylni i schodów (dostępnych dla ON) w całym obiekcie.
5.3	Windy
1	**Dostępność** Brak windy osobowej w budynku. Budynek z dostępem ON na poziomie parteru.
2	**Przestrzeń manewrowa przed windą** NIE DOTYCZY
3	**Zewnętrzny panel sterujący** NIE DOTYCZY
4	**Wewnętrzny panel sterujący** NIE DOTYCZY
5	**Sygnalizacja piętra**: NIE DOTYCZY
6	**Drzwi** NIE DOTYCZY
7	**Wymiary kabiny** NIE DOTYCZY

8	**Platformy pionowe i ukośne - Miejsce** NIE DOTYCZY
9	**Wymiary platformy** NIE DOTYCZY
10	**Udźwig platformy** NIE DOTYCZY
11	**Korzystanie z platform** NIE DOTYCZY
6	Materiały wykończeniowe
1	**Połysk** TAK
2	**Kontrast** TAK
3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** TAK
4	**Unikanie zbierania wody** TAK
5	**Dywany i wykładziny podłogowe** TAK (brak dywanów)
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** TAK
7	**Odstępy między elementami** TAK
8	**Ścieżki dotykowe** Brak ścieżki dotykowej ułatwiającej poruszanie się przed obiektem oraz w budynku.
7	Okna
1	**Obsługa okien** W pomieszczeniach rekreacyjno sportowych wraz z szatniami nie ma potrzeby otwierania okien przez osoby niepełnosprawne gdyż system wentylacji nawiewno-wywiewnej jest ustawiony centralnie. W pomieszczeniach socjalno-biurowych, brak jest urządzeń pozwalające na ich łatwe otwieranie i regulowanie z poziomu podłogi lub pomostu, także przez osoby niepełnosprawne.
8	Drzwi
1	**Kontrast drzwi** TAK
2	**Dostępność wejść i pomieszczeń** Wejście główne jest przystosowane dla ON.
3	**Drzwi wejściowe do budynku** TAK
4	**Drzwi wewnętrzne** TAK
5	**Drzwi obrotowe i wahadłowe** TAK (brak drzwi obrotowych lub wahadłowych)
6	**Przezroczyste skrzydła drzwiowe** TAK
7	**Przestrzeń w pobliżu drzwi** TAK

8	**Drzwi umieszczone szeregowo** TAK
9	**Klamki i zamki** TAK
10	**Dostępność budynku** Wejście główne -jedno z wejść powinno spełnia warunek dostępności.
11	**Oznaczenia** NIE Przy wejściach nieprzystosowanych do poruszania się przez osoby niepełnosprawne brak jest oznaczenia kierunku, w którym znajduje się wejście dostępne.
12	**Wejścia techniczne** Brak wejść technicznych przystosowanych dla osób ON.
13	**Dojścia do budynku** TAK
14	**Detale nawierzchni** TAK
9	Elementy wyposażenia przestrzeni
1	**Miejsca** TAK
2	**Elementy wiszące** TAK
3	**Elementy na słupach i podporach** TAK
4	**Elementy wyposażenia a drogi komunikacyjne** TAK
9.1	Siedziska i stoły, składowanie
1	**Przestrzeń manewrowa** Obecna funkcjonalność pomieszczeń biurowych nie jest przygotowana do pracy w obiekcie ON. Jednakże przestrzenność pomieszczenia biurowego pozwala na jego reorganizację w taki sposób, aby zapewnić przestrzeń manewrową wokół biurka o wym.1,5 x 1,5 [m]
2	**Przestrzeń na nogi** Obecna funkcjonalność pomieszczeń biurowych nie jest przygotowana do pracy w obiekcie ON. Jednakże przestrzenność pomieszczenia biurowego pozwala na jego reorganizację w taki sposób, aby zapewnić przestrzeń na nogi o odpowiednich wymiarach.
3	**Regulacja wysokości blatu** W obiekcie nie ma zapewnionych stołów i biurek z regulacją wysokości blatu.
4	**Dostępność** Obecna funkcjonalność pomieszczeń biurowych nie jest przygotowana do pracy w obiekcie ON, jednakże jest możliwość reorganizacji w taki sposób, aby dostępność miejsca do składowania była możliwa dla ON.
5	**Przestrzeń manewrowa** TAK
6	**Wysokości i odległość elementów** Obecna funkcjonalność pomieszczeń biurowych nie jest przygotowana do pracy w obiekcie ON, jednakże jest możliwość reorganizacji w taki sposób, aby dostępność miejsc do składowania i wyposażenia meblowego była możliwa dla ON.
7	**Tablice informacyjne, reklamy**

	Dla osób niewidomych nie zapewniono alternatywnych rodzajów informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych)
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne
10.1	Miski ustępowe
1	**Rodzaje transferu** z wózka inwalidzkiego na muszlę ustępową: • transfer przedni - wymaga dużej siły ramion. Może być niewykonalny dla części użytkowników; • transfer przedni z obrotem - wymaga dużej siły ramion. Może być niewykonalny dla dużej części użytkowników;
2	**Przestrzeń manewrowa przy misce ustępowej** TAK
3	**Wysokość** TAK
4	**Poręcze** TAK
5	**Spłuczka** TAK
6	**Podajnik papieru toaletowego** TAK
10.2	**Umywalki**
1	**Wysokość umywalki** TAK
2	**Przestrzeń manewrowa** TAK
3	**Bezpieczeństwo** TAK
4	**Baterie** TAK
5	**Lustro** TAK
10.3	**Wanny**
1	**Wanny** Obiekt nie posiada wanny dla ON
2	**Przestrzeń manewrowa** NIE DOTYCZY
3	**Wymiary** NIE DOTYCZY
4	**Siedzisko** NIE DOTYCZY
5	**Poręcze** NIE DOTYCZY
6	**Baterie** NIE DOTYCZY
7	**Słuchawka** NIE DOTYCZY
8	**Parawany** NIE DOTYCZY

10.4	Kabiny prysznicowe	
1	**Wymiary i przestrzeń manewrowa** TAK	
2	**Siedzenie** TAK	
3	**Poręcze** TAK	
4	**Baterie** TAK	
5	**Słuchawka** TAK	
6	**Próg** TAK – brak progu	
10.5	Toalety	
1	**Dostępność** TAK	
2	**Wyposażenie** TAK	
3	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta	
1	**Lokalizacja** TAK	
2	**Lady** TAK	
3	**Oświetlenie** TAK	
4	**Rozwiązania dla osób z dysfunkcjami słuchu** Brak wyposażenia biur w budynku w pętle indukcyjne, niedostępny jest również tłumacz języka migowego on-line.	
12	Parkingi i miejsca postojowe	
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** TAK	
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** TAK	
3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON** TAK	
4	**Odległość od wejść** TAK	
5	**Dostępność** TAK (brak trudno dostępnych garaży i brak parkingów podziemnych lub wielopoziomowych).	
13	Ogrodzenia, bramy i furtki	
1	**Bezpieczeństwo** TAK	
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** TAK	
14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne	

1	**Położenie** TAK	
2	**Wysokość** TAK	
3	**Sposób obsługi** TAK	
15	Oświetlenie	
1	**Równomierność oświetlenia** TAK	
2	**Zapobieganie oślepianiu** TAK	
3	**Dodatkowe oświetlenie** TAK	
16	Ogrzewanie	
1	**Osłony** NIE	
17	Ochrona przed hałasem	
1	**Tłumienie hałasu** TAK	
2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna** NIE. Brak zainstalowania alarmów wizualnych oraz opracowanych procedur ewakuacyjnych ON z budynku.	
18	Oznaczenia i informacja	
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** TAK i NIE. Opisy pomieszczeń w 80% są umieszczone na ścianie po stronie klamki jednakże istnieją pomieszczenia nie oznaczone lub nie oznaczone poprawnie. Brak jakichkolwiek oznaczeń dotykowych w alfabecie Braille'a.	
2	**Mapy dotykowe** Brak map dotykowych.	

WNIOSKI:

Budynek przystosowany do przebywania w nim osób niepełnosprawnych z dysfunkcją mobilną lub poruszających się na wózkach inwalidzkich. Dla potrzeb osób z dysfunkcją mobilności jest przygotowany basenowy podnośnik dla niepełnosprawnych. Hala basenowa oraz zaplecze techniczne i sanitarne jest odpowiednio przygotowane i nie posiada barier architektonicznych ograniczające mobilność osób poruszających się na wózku.

Do pełnego dostosowania obiektu należy wykonać:

1. Oznaczenie schodów zewnętrznych i wewnętrznych - oznaczeń wizualnych i brak oznaczeń fakturowych.
2. Oznaczenia pomieszczeń Braille'a dla pomieszczeń w budynku oraz instalacja map tyflograficznych budynku.
3. Wyposażenie budynku w pętle indukcyjne oraz dostęp do tłumacza języka migowego on-line.
4. Tablice informacyjne.
5. Szatnia jest o minimalnych wymiarach (dopuszczalnych projektowo) jednakże nie ma możliwości bezproblemowego korzystania z niej przez ON ruchowo. Jest wąska i nie ma osobnego pomieszczenia, aby osoba mogła się przebrać nie ukazując swojego ciała innym korzystającym z szatni.

3.4 Budynek nr 11 – Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych

1	Nazwa Obiektu	Budynek nr 11, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych
2	Adres obiektu	Lwówecka 18, 58- 506 Jelenia Góra
3	Powierzchnia użytkowa	3545 m2
4	Opis obiektu	Budynek zlokalizowany na działce 2/1 obręb 28 NE Jelenia Góra. Budynek dydaktyczny i administracyjny zbudowany w „koszarowym" stylu: prosta bryła, trzy kondygnacje nadziemne z poddaszem użytkowym i jedna kondygnacja podziemna - piwnice, z dachem stromym symetrycznym wielopłaszczyznowym, krytym dachówką ceramiczna. Budynek zbudowany przed rokiem 1939, modernizowany w latach 70-tych dla potrzeb Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej, jako budynek dydaktyczno-socjalny. W trakcie tego remontu, wymieniono częściowo stropy, dotyczyło to ciągów komunikacyjnych. Obecnie budynek o charakterze dydaktycznym, użytkowany przez KPSW. Wewnątrz oprócz licznych sal wykładowych, zaplecza administracyjnego i higieniczno- sanitarnego, pomieszczeń gospodarczych, wymiennikowni, komunikacji [dwie klatki schodowe z wyjściem na zewnątrz], znajdują się pomieszczenia pomocnicze: pokoje organizacji sportowej, bar studencki, pokoje WOPR, magazynki podręczne. Znaczna część pomieszczeń piwnic nie jest wykorzystana ze względu na zły stan techniczny. Budynek murowany z cegły, o zróżnicowanej grubości ścian zewnętrznych. Piwnice grubość ścian zewnętrznych 70.0 cm Parter, grubość ścian zewnętrznych 54.0 cm Piętro I i II grubość ścian zróżnicowana, wynosi 54,0 50.0 42.0 cm Poddasze ściany murowane grubości 42.0 cm, ścianki kolankowe około 12,0 do 16,0 cm murowane i drewniane. Słupy na poddaszu w salach dydaktycznych drewniane obite blachą, na drugim piętrze żeliwne, fi 18.0 cm. Tynki wewnętrzne wapienne i cementowo – wapienne, tynk na zewnątrz cementowo – wapienny. Cokół budynku do wysokości parapetu na parterze z cegły klinkierowej spoinowanej, w kolorze bordowym.
5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** TAK	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** TAK	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** TAK	
4	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** TAK	

6	**Spadek poprzeczny** TAK
7	**Przeszkody** TAK
8	**Miejsca wypoczynku** TAK
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** NIE. Brak ścieżek dotykowych, które mogłyby prowadzić od wejścia głównego do budynku WNHiS. Brak jest planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a i innych oznaczeń dotykowych.
10	**Przejścia dla pieszych** - Sygnalizacja dźwiękowa NIE DOTYCZY
11	**Zmiana faktury nawierzchni** NIE DOTYCZY
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** NIE DOTYCZY
13	**Rampy krawężnikowe** NIE DOTYCZY
14	**Oznakowanie** NIE DOTYCZY
5.2	Komunikacja pionowa
1	**Unikanie zmian poziomów** TAK. Budynek posiada wejście z łagodnym spadkiem oraz wejście ze schodami.
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** TAK
3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** NIE. Brak pochylni i schodów ruchomych.
4	**Pochylnie** NIE. Brak pochylni wewnątrz obiektu.
5	**Szerokość i długość** NIE. Brak pochylni wewnątrz obiektu.
6	**Spoczniki** NIE. Brak pochylni wewnątrz obiektu.
7	**Krawężniki** NIE. Brak pochylni wewnątrz obiektu.
8	**Poręcze** NIE. Brak pochylni wewnątrz obiektu.
9	**Oznaczenia** NIE. Brak pochylni wewnątrz obiektu.
10	**Szerokość biegu** NIE. Brak pochylni wewnątrz obiektu.
11	**Schody zewnętrzne do budynku** NIE. Schody są węższe niż schody w budynku.
12	**Szerokość spocznika** TAK
13	**Wysokość stopni** NIE. Występuje różnica w wysokości stopnia

14	**Głębokość stopni** NIE. Głębokość wynosi 30 cm
15	**Głębokość stopni** NIE DOTYCZY. Brak schodów kręconych i zabiegowych.
16	**Głębokość stopni** Pozostałe wewnętrzne. Głębokość powinna wynikać ze wzoru: 2h+s = od 0,6 do 0,65 m, h – wysokość stopnia, s – szerokość stopnia
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** TAK
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)** TAK
19	**Profilowanie stopni** TAK
20	**Poręcze** NIE. Brak poręczy po obu stronach biegu wewnątrz obiektu
21	**Oznaczenia** TAK i NIE. Nie wszystkie biegi schodowe są prawidłowo oznaczone. Znaki dotykowe powinny być umieszczane w odległości 30-50 cm od krawędzi stopnia, a ich szerokość powinna wynosić 60- 90 cm.
5.3	Windy
1	**Dostępność** NIE – brak windy osobowej w budynku
2	**Przestrzeń manewrowa przed windą** NIE – brak windy osobowej w budynku
3	**Zewnętrzny panel sterujący:** NIE – brak windy osobowej w budynku
4	**Wewnętrzny panel sterujący** NIE – brak windy osobowej w budynku
5	**Sygnalizacja piętra**: NIE – brak windy osobowej w budynku
6	**Drzwi** .NIE – brak windy osobowej w budynku
7	**Wymiary kabiny** NIE – brak windy osobowej w budynku
8	**Platformy pionowe i ukośne - Miejsce** NIE – brak windy osobowej w budynku
9	**Wymiary platformy** NIE – brak windy osobowej w budynku.
10	**Udźwig platformy** NIE – brak windy osobowej w budynku
11	**Korzystanie z platform** NIE – brak windy osobowej w budynku.
6	Materiały wykończeniowe
1	**Połysk** TAK
2	**Kontrast** TAK

3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** TAK
4	**Unikanie zbierania wody** TAK
5	**Dywany i wykładziny podłogowe** TAK – brak dywanów
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** TAK
7	**Odstępy między elementami** TAK.
8	**Ścieżki dotykowe** Zainstalowano pola uwagi - składające się z wypukłych punktów do oznaczenia schodów
7	Okna
1	**Obsługa okien** Brak jest okien wyposażonych w nawietrzniki okienne, brak jest urządzeń pozwalające na ich łatwe otwieranie i regulowanie z poziomu podłogi lub pomostu, także przez osoby niepełnosprawne.
8	Drzwi
1	**Kontrast drzwi** NIE
2	**Dostępność wejść i pomieszczeń** NIE. brak oznaczeń kierunku, w którym znajduje się wejście dostępne.
3	**Drzwi wejściowe do budynku** TAK
4	**Drzwi wewnętrzne** NIE drzwi mają progi
5	**Drzwi obrotowe i wahadłowe** NIE – drzwi wahadłowe prowadzące z klatki schodowej na korytarze na każdym piętrze, brak dodatkowych drzwi.
6	**Przezroczyste skrzydła drzwiowe** NIE DOTYCZY
7	**Przestrzeń w pobliżu drzwi** TAK
8	**Drzwi umieszczone szeregowo** TAK
9	**Klamki i zamki** NIE – drzwi wahadłowe wyposażone w uchwyty; brak dzwonków
10	**Dostępność budynku** NIE. Zastosowano drzwi wahadłowe do każdego skrzydła budynku.
11	**Oznaczenia** NIE. Brak oznaczenia wejść które nie są przystosowane do poruszania się przez osoby niepełnosprawne, należy umieścić na nim oznaczenia kierunku, w którym znajduje się wejście dostępne.
12	**Wejścia techniczne** TAK
13	**Dojścia do budynku** TAK

14	**Detale nawierzchni** TAK	
9	Elementy wyposażenia przestrzeni	
1	**Miejsca** TAK	
2	**Elementy wiszące** TAK	
3	**Elementy na słupach i podporach** TAK	
4	**Elementy wyposażenia a drogi komunikacyjne** TAK	
9.1	Siedziska i stoły, składowanie	
1	**Przestrzeń manewrowa** Dostępność przestrzeni manewrowej o wymiarze 150 x 150 cm jest zapewniona w - przestrzeni rekreacyjnej na parterze budynku, - w salach wykładowych	
2	**Przestrzeń na nogi** NIE – w dziekanacie brak przestrzeni na nogi	
3	**Regulacja wysokości blatu** NIE. Brak biurek z regulacją blatu	
4	**Dostępność** NIE. Brak magazynków dostępnych dla ON.	
5	**Przestrzeń manewrowa** NIE	
6	**Wysokości i odległość elementów** NIE. Brak dostosowania obecnych magazynków i dostępu do nich dla osób NPS	
7	**Tablice informacyjne, reklamy** TAK – brak alternatywnych rodzajów informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych) dla niewidomych.	
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne	
10.1	Miski ustępowe	
1	**Rodzaje transferu** TAK w toalecie dla niepełnosprawnych	
2	**Przestrzeń manewrowa przy misce ustępowej** TAK	
3	**Wysokość** TAK	
4	**Poręcze** TAK	
5	**Spłuczka** TAK	
6	**Podajnik papieru toaletowego** TAK	
10.2	**Umywalki**	
1	**Wysokość umywalki** TAK	

2	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
3	**Bezpieczeństwo** TAK	
4	**Baterie** TAK	
5	**Lustro** NIE	
10.3	**Wanny**	BRAK WANIEN
1	**Wanny** Nie. Brak wanien.	
2	**Przestrzeń manewrowa** Nie. Brak wanien.	
3	**Wymiary** Nie. Brak wanien.	
4	**Siedzisko** Nie. Brak wanien.	
5	**Poręcze** Nie. Brak wanien.	
6	**Baterie** Nie. Brak wanien.	
7	**Słuchawka** Nie. Brak wanien.	
8	**Parawany** Nie. Brak wanien.	
10.4	Kabiny prysznicowe	
1	**Wymiary i przestrzeń manewrowa** Nie. Brak kabin prysznicowych	
2	**Siedzenie** Nie. Brak kabin prysznicowych	
3	**Poręcze** Nie. Brak kabin prysznicowych	
4	**Baterie** Nie. Brak kabin prysznicowych	
5	**Słuchawka** Nie. Brak kabin prysznicowych	
6	**Próg** Nie. Brak kabin prysznicowych	
10.5	Toalety	
1	**Dostępność** NIE toaleta dla niepełnosprawnych dostępna wyłącznie na parterze budynku	
2	**Wyposażenie** TAK	
3	**Przestrzeń manewrowa** TAK	

11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta	
1	**Lokalizacja** NIE – Dziekanat zlokalizowany na pierwszym piętrze budynku	
2	**Lady** NIE lada w Dziekanacie o wysokości większej niż 90 cm na całej długości. Brak przestrzeni umożliwiającej podjechanie pod blat przodem wózka.	
3	**Oświetlenie** TAK	
4	**Rozwiązania dla osób z dysfunkcjami słuchu** NIE – brak pętli indukcyjnych lub tłumacza języka migowego on-line.	
12	Parkingi i miejsca postojowe	
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** TAK	
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** TAK	
3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON** NIE – brak oznakowania poziomego i oznaczenia niebieska farbą.	
4	**Odległość od wejść** TAK	
5	**Dostępność** NIE DOTYCZY. Brak parkingów wielopoziomowych i podziemnych.	
13	Ogrodzenia, bramy i furtki	
1	**Bezpieczeństwo** TAK – brak bram, furtek i ogrodzeń.	
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** TAK – brak bram, furtek i ogrodzeń.	
14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne	
1	**Położenie** TAK	
2	**Wysokość** TAK	
3	**Sposób obsługi** TAK	
15	Oświetlenie	
1	**Równomierność oświetlenia** TAK	
2	**Zapobieganie oślepianiu** TAK	
3	**Dodatkowe oświetlenie** NIE DOTYCZY	
16	Ogrzewanie	
1	**Osłony** NIE. Brak osłon na grzejnikach.	
17	Ochrona przed hałasem	
1	**Tłumienie hałasu** TAK	
2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna**	

	Brak zainstalowania alarmów wizualnych.	
18	Oznaczenia i informacja	
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** Tak ale brak oznaczeń dotykowych, w alfabecie Braille'a.	
2	**Mapy dotykowe** NIE	

WNIOSKI:

Budynek jest przystosowany do użytku przez osoby niepełnosprawne w niewielkim stopniu. Pracownicy którzy pracują lub przebywają w obiekcie również nie są osobami niepełnosprawnymi, gdyż tak wiele barier architektonicznych nie pozwala na pracę ON lub przebywanie osobom z dysfunkcjami ruchowymi, wzrokowymi lub o ograniczonej zdolności percepcyjnej. Studenci z niepełnosprawnościami ruchowymi (poruszający się na wózku inwalidzkim) nie są w stanie dostać się na parter budynku bez pomocy pracowników KPSW, ponadto schodołaz jest w pomieszczeniu zamkniętym na klucz, co dodatkowo utrudnia dostęp. Jest możliwość dostosowania budynku małym kosztem finansowym, który przybliżyłby funkcjonalność i zlikwidował bariery architektoniczne na tyle ile to na ten moment jest możliwe- budynek wymaga gruntownej modernizacji. Bariery architektoniczne o znacznym wydatku finansowym należy zaplanować sukcesywnie na przyszłe lata i dążyć do jej realizacji w miarę dostępności środków finansowych.

Bariery architektoniczne – drobne, które można wykonać bez koniecznego zaplecza finansowego

1. Wykonanie oznaczenia schodów zewnętrznych i wewnętrznych – oznaczeń wizualnych i brak oznaczeń fakturowych.
2. Wykonanie przycisku przywołującego sygnałem pracownika odpowiedzialnego za przetransportowanie osoby niepełnosprawnej wewnątrz budynku.
3. Wykonanie oznaczenia lub informacji na zewnątrz budynku o możliwości wejścia do budynku lub uzyskania pomocy w temacie dostępności obiektu dla ON.
4. Wyposażenie w lady do obsługi Klienta NPS w dziekanacie.

Bariery architektoniczne - istotne finansowo, które należ zaplanować i pozyskać fundusze na realizacje celów:

1. Budynek należy wyposażyć w windę, aby umożliwić osobom poruszającymi się na wózku inwalidzkim dotarcie do biura Dziekanatu na pierwszym piętrze oraz umożliwić im korzystanie z sal wykładowych i zajęciowych na parterze oraz pozostałych piętrach budynku.
2. Wyposażenie Dziekanatu w budynku w pętle indukcyjne oraz dostęp do tłumacza języka migowego on-line.
3. Likwidacja drzwi wahadłowych
4. Oznaczenia sal i pomieszczeń dla osób z niepełnosprawnościami, wykonanie map tyflograficznych dla obiektu.

ZDJĘCIA:

SHOT ON MI 10T PRO

WYJŚCIE
SHOT ON MI 10T PRO

SHOT ON MI 10T PRO

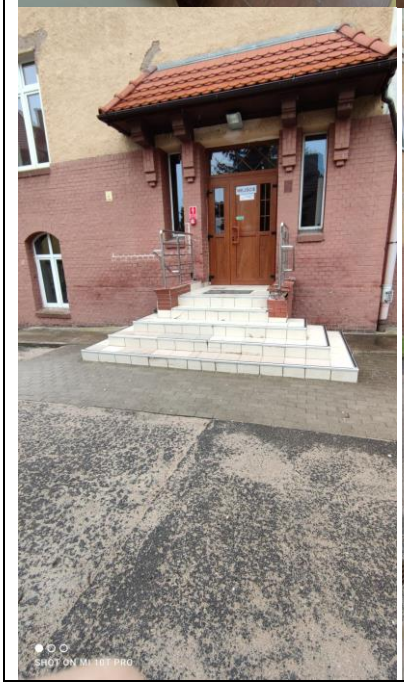
SHOT ON MI 10T PRO

SHOT ON MI 10T PRO

3.5 Budynek nr 12 – Karkonoski Uniwersytet Trzeciego Wieku

1	Nazwa Obiektu	Budynek nr 12 – Karkonoski Uniwersytet Trzeciego Wieku
2	Adres obiektu	ul. Lwówecka 18, 58-506 Jelenia Góra
3	Powierzchnia użytkowa	418 m2
4	Opis obiektu	Budynek wybudowany został w 1935 roku na działce 2/1 AM 10 obręb 28 NE miasta Jelenia Góra. Budynek wolnostojący, czterokondygnacyjny, całkowicie podpiwniczony, z poddaszem użytkowym, z dachem mansardowym. Budynek wykonany w technologii tradycyjnej. Fundamenty z kamienia i cegły ceramicznej. Ściany piwnic z cegły ceramicznej, ściany kondygnacji naziemnych grubości ok.55 cm wykonane z cegły ceramicznej. Stropy piwnicy typu Klein'a na pozostałych kondygnacjach stropy żelbetowe. Dach mansardowy o konstrukcji drewnianej, kryty dachówką ceramiczną karpiówką podwójnie w koronkę. Obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe z blachy ocynkowanej. Stolarka okienna z PCV a stolarka drzwiowa drewniana. Okna wymienione na nowe. Drzwi w budynku drewniane płytowe i płycinowe. Schody prowadzące do piwnicy ceglane. Schody prowadzące na parter kamienne, na pozostałe kondygnacje schody trzybiegowe o konstrukcji drewnianej z balustradą drewnianą. W piwnicy posadzki betonowe, na pozostałych kondygnacjach podłogi z desek, wyłożone wykładziną PCV. Tynki wewnętrzne cementowo wapienne malowane farbami emulsyjnymi i olejnymi. W sanitariatach ściany do wysokości 2,00m i podłogi wyłożone płytkami ceramicznymi. Tynk elewacyjny cementowo wapienny - narzucany, uległ zużyciu i stopniowo degraduje. Budynek wyposażony w instalację wodnokanalizacyjną, gazową, co, elektryczną, niskoprądową, odgromową. Do analizy i wytypowania barier architektonicznych został wzięty pod uwagę budynek, bez uwzględniania kondygnacji podziemnej – piwnicy.
5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** NIE	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** NIE	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** NIE	
4	**Przestrzeń manewrowa** NIE	
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** TAK	
6	**Spadek poprzeczny** TAK	

7	**Przeszkody** TAK
8	**Miejsca wypoczynku** NIE
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** NIE. Brak ścieżek dotykowych.
10	**Przejścia dla pieszych** Nie dotyczy
11	**Zmiana faktury nawierzchni** NIE
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** NIE
13	**Rampy krawężnikowe** NIE. Wszędzie, gdzie przystosowana droga komunikacji wymaga pokonania różnicy wysokości pomiędzy chodnikiem a jezdnią lub innej niewielkiej różnicy poziomów, należy zastosować rampę krawężnikową – brak ramp.
14	**Oznakowanie** NIE
5.2	Komunikacja pionowa
1	**Unikanie zmian poziomów** NIE. Wiele poziomów do pokonania.
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** NIE. Brak schodów i pochylni.
3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** NIE. Brak schodów i pochylni ruchomych.
4	**Pochylnie** NIE. Brak schodów i pochylni
5	**Szerokość i długość** NIE. Brak schodów i pochylni
6	**Spoczniki** NIE. Brak schodów i pochylni
7	**Krawężniki** NIE. Brak schodów i pochylni
8	**Poręcze** NIE. Brak schodów i pochylni
9	**Oznaczenia** NIE. Brak schodów i pochylni
10	**Szerokość biegu** NIE
11	**Schody zewnętrzne do budynku** TAK
12	**Szerokość spocznika** NIE
13	**Wysokość stopni** NIE
14	**Głębokość stopni** TAK

15	**Głębokość stopni** NIE	
16	**Głębokość stopni** NIE	
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** TAK	
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)** TAK	
19	**Profilowanie stopni** NIE	
20	**Poręcze** NIE. Brak poręczy po obu stronach	
21	**Oznaczenia** NIE. Brak oznaczeń	
5.3	Windy	
1	**Dostępność** NIE. Brak windy w budynku.	
2	**Przestrzeń manewrowa przed windą** NIE. Brak windy w budynku.	
3	**Zewnętrzny panel sterujący:** NIE. Brak windy w budynku.	
4	**Wewnętrzny panel sterujący** NIE. Brak windy w budynku.	
5	**Sygnalizacja piętra**: NIE. Brak windy w budynku.	
6	**Drzwi** NIE. Brak windy w budynku.	
7	**Wymiary kabiny** NIE. Brak windy w budynku.	
8	**Platformy pionowe i ukośne - Miejsce** NIE. Brak platform w budynku.	
9	**Wymiary platformy** NIE. Brak platform w budynku.	
10	**Udźwig platformy** NIE. Brak platform w budynku.	
11	**Korzystanie z platform** NIE. Brak platform w budynku.	
6	Materiały wykończeniowe	
1	**Połysk** TAK	
2	**Kontrast** TAK	
3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** TAK	
4	**Unikanie zbierania wody** NIE	

5	**Dywany i wykładziny podłogowe** NIE
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** NIE. Wystające elementy z płaszczyzny.
7	**Odstępy między elementami** NIE
8	**Ścieżki dotykowe** NIE
7	Okna
1	**Obsługa okien** NIE
8	Drzwi
1	**Kontrast drzwi** TAK
2	**Dostępność wejść i pomieszczeń** NIE
3	**Drzwi wejściowe do budynku** TAK
4	**Drzwi wewnętrzne** TAK
5	**Drzwi obrotowe i wahadłowe** NIE-brak drzwi obrotowych lub wahadłowych.
6	**Przezroczyste skrzydła drzwiowe** Nie dotyczy
7	**Przestrzeń w pobliżu drzwi** NIE
8	**Drzwi umieszczone szeregowo** NIE
9	**Klamki i zamki** TAK
10	**Dostępność budynku** NIE
11	**Oznaczenia** NIE
12	**Wejścia techniczne** NIE
13	**Dojścia do budynku** TAK
14	**Detale nawierzchni** NIE
9	Elementy wyposażenia przestrzeni
1	**Miejsca** NIE
2	**Elementy wiszące** TAK
3	**Elementy na słupach i podporach** TAK

4	**Elementy wyposażenia a drogi komunikacyjne** TAK	
9.1	Siedziska i stoły, składowanie	
1	**Przestrzeń manewrowa** NIE	
2	**Przestrzeń na nogi** NIE	
3	**Regulacja wysokości blatu** NIE	
4	**Dostępność** NIE	
5	**Przestrzeń manewrowa** NIE	
6	**Wysokości i odległość elementów** NIE	
7	**Tablice informacyjne, reklamy** TAK	
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne	
10.1	Miski ustępowe	
1	**Rodzaje transferu** NIE. Brak toalety dla NPS	
2	**Przestrzeń manewrowa przy misce ustępowej** NIE. Brak toalety dla NPS	
3	**Wysokość** NIE. Brak toalety dla NPS	
4	**Poręcze** NIE. Brak toalety dla NPS	
5	**Spłuczka** NIE. Brak toalety dla NPS	
6	**Podajnik papieru toaletowego** NIE. Brak toalety dla NPS	
10.2	**Umywalki**	
1	**Wysokość umywalki** NIE. Brak toalety dla NPS	
2	**Przestrzeń manewrowa** NIE. Brak toalety dla NPS	
3	**Bezpieczeństwo** NIE. Brak toalety dla NPS	
4	**Baterie** NIE. Brak toalety dla NPS	
5	**Lustro** NIE. Brak toalety dla NPS	
10.3	**Wanny**	
1	**Wanny** NIE. Brak toalety dla NPS	
2	**Przestrzeń manewrowa** NIE. Brak toalety dla NPS	

3	**Wymiary** NIE. Brak toalety dla NPS	
4	**Siedzisko** NIE. Brak toalety dla NPS	
5	**Poręcze** NIE. Brak toalety dla NPS	
6	**Baterie** NIE. Brak toalety dla NPS	
7	**Słuchawka** NIE. Brak toalety dla NPS	
8	**Parawany** NIE. Brak toalety dla NPS	
10.4	Kabiny prysznicowe	
1	**Wymiary i przestrzeń manewrowa** NIE. Brak toalety dla NPS	
2	**Siedzenie** NIE. Brak toalety dla NPS	
3	**Poręcze** NIE. Brak toalety dla NPS	
4	**Baterie** NIE. Brak toalety dla NPS	
5	**Słuchawka** NIE. Brak toalety dla NPS	
6	**Próg** NIE. Brak toalety dla NPS	
10.5	Toalety	
1	**Dostępność** NIE. Brak toalety dla NPS	
2	**Wyposażenie** NIE. Brak toalety dla NPS	
3	**Przestrzeń manewrowa** NIE. Brak toalety dla NPS	
11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta	
1	**Lokalizacja** TAK I NIE. Punkty informacyjne np. Biura karier jest zlokalizowane na 2 piętrze	
2	**Lady** NIE	
3	**Oświetlenie** TAK	
4	**Rozwiązania dla osób z dysfunkcjami słuchu** NIE	
12	Parkingi i miejsca postojowe	
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** TAK	
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** Przestrzeni przed budynkiem jest wystarczająco, lecz nie ma wyznaczonych miejsc dla NPS.	

3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON** NIE. Brak oznaczeń	
4	**Odległość od wejść** TAK	
5	**Dostępność** NIE dotyczy. Brak parkingów wielopoziomowych i podziemnych.	
13	Ogrodzenia, bramy i furtki	
1	**Bezpieczeństwo** TAK	
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** TAK	
14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne	
1	**Położenie** TAK i NIE	
2	**Wysokość** TAK i NIE	
3	**Sposób obsługi** TAK	
15	Oświetlenie	
1	**Równomierność oświetlenia** TAK	
2	**Zapobieganie oślepianiu** TAK	
3	**Dodatkowe oświetlenie** TAK	
16	Ogrzewanie	
1	**Osłony** NIE	
17	Ochrona przed hałasem	
1	**Tłumienie hałasu** NIE	
2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna** NIE	
18	Oznaczenia i informacja	
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** TAK i NIE	
2	**Mapy dotykowe** NIE	
WNIOSKI: Budynek nie jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych oraz z innymi dysfunkcjami. Budynek jest stosunkowo mały, z wąskimi korytarzami i klatkami schodowymi, trudny do likwidacji w nim barier architektonicznych o podstawowej i głównej ważności dla mobilności osób z niepełnosprawnościami. Dostosowanie tego obiektu wymagałoby kompletnego przebudowania dróg komunikacyjnych, zamontowania windy, przebudowy przestrzeni manewrowych, wyposażenie w łazienki dla NPS. W budynku mieści się Sekretariat Karkonoskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku – z założenia przeznaczony do obsługi osób starszych. W budynku nie są prowadzone zajęcia dydaktyczne dla osób, u których można zakładać najwięcej przypadków występowania niepełnosprawności – zajęcia są prowadzone w pozostałych budynkach		

dydaktycznych i sportowych KPSW oraz w salach udostępnianych przez podmioty zewnętrzne (np. Biuro Wystaw Artystycznych, czy Jeleniogórskie Centrum Kultury). Należałoby przeanalizować zasadność i celowość umieszczania w budynku takiego wydziału, który wymaga aby w przestrzeni było jak najmniej barier architektonicznych. Karkonoski Uniwersytet Trzeciego Wieku należałoby zlokalizować na parterze budynku dydaktycznego, z pełną dostępnością architektoniczną, natomiast obecny budynek nr 12 przystosować wyłącznie dla osób pełnosprawnych.

ZDJĘCIA:

SHOT ON MI 10T PRO
SHOT ON MI 10T PRO
SHOT ON MI 10T PRO
SHOT ON MI 10T PRO
SHOT ON MI 10T PRO

KARKONOSKA PAŃSTWOWA SZKOŁA WYŻSZA
W JELENIEJ GÓRZE
ul. Lwówecka 18,
58-506 Jelenia Góra

www.kpswjg.pl
rektorat@kpswjg.pl
tel. 75 645 33 00
fax 75 645 33 10

NIP: 611-21-72-838
REGON: 230480619
Numer konta bankowego:
90 1090 1926 0000 0005 1400 5976

3.6 Budynek nr 13 – Biblioteka

1	Nazwa Obiektu	Budynek nr 13 - Biblioteka
2	Adres obiektu	ul. Lwówecka 18, 58- 506 Jelenia Góra
3	Powierzchnia użytkowa	1543 m2
4	Opis obiektu	Budynek wybudowany został w 1935 roku na działce 2/1 AM 10 obręb 28 NE miasta Jelenia Góra. Budynek czterokondygnacyjny, w tym poddasze użytkowe (1 kondygnacja podziemna, 3 kondygnacje nadziemne). Budynek wolnostojący, z dachem czterospadowym, całkowicie podpiwniczony z trzema klatkami schodowymi. W budynku znajdują się 3 windy, 2 towarowe i 1 osobowa (4 przystanki, 1000 kg udźwig). Obiekt został zmodernizowany oraz dobudowano fasadę wejściową, aktualnie pełni funkcję biblioteczną, poprzednio budynek stanowił stołówkę. Budynek wykonany w technologii tradycyjnej. Fundamenty z kamienia i cegły ceramicznej. Ściany piwnic z cegły ceramicznej, ściany kondygnacji naziemnych grubości ok. 55 cm wykonane z cegły ceramicznej. Stropy w całym budynku żelbetowe. Dach czterospadowy o konstrukcji drewnianej, wzmacnianej stalowymi belkami, pokrycie dachowe z blachy układanej na rąbek stojący. Obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe z blachy ocynkowanej. Stolarka okienna wymieniona na nową PCV. Stolarka drzwiowa drewniana, wymieniona na nową, oraz stolarka wejściowa zewnętrzna aluminiowa oraz we wnętrzu obiektu fasady aluminiowe w holu parteru i w holu pietra. Wejście na poszczególne kondygnacje schodami betonowymi z balustradami stalowymi. Posadzki wyłożone płytkami gresowymi. Budynek izolowany termicznie. Fasada wejściowa – frontowa i boczne oraz fragment dachu wykonane z konstrukcji lekkiej słupowo ryglowej, kwatery przeszklone. Budynek wyposażony w instalację wodnokanalizacyjną, gazową, co, elektryczną, niskoprądową, odgromową.
5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** TAK	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** TAK	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** TAK	
4	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** TAK	
6	**Spadek poprzeczny** TAK	

7	**Przeszkody** TAK
8	**Miejsca wypoczynku** TAK
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** Nie. Brak ścieżek dotykowych ułatwiających komunikację w bibliotece oraz w holach komunikacyjnych.
10	**Przejścia dla pieszych** Nie dotyczy
11	**Zmiana faktury nawierzchni** NIE. Brak oznaczeń fakturowych.
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** NIE. Brak ram krawężnikowych.
13	**Rampy krawężnikowe** NIE. Brak ram krawężnikowych.
14	**Oznakowanie** NIE. Brak ram krawężnikowych.
5.2	Komunikacja pionowa
1	**Unikanie zmian poziomów** NIE
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** NIE. Brak schodów i pochylni
3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** NIE. Brak schodów i pochylni ruchomych.
4	**Pochylnie** NIE. Brak pochylni
5	**Szerokość i długość** NIE. Brak pochylni
6	**Spoczniki** NIE. Brak pochylni
7	**Krawężniki** NIE. Brak pochylni
8	**Poręcze** NIE. Brak pochylni
9	**Oznaczenia** NIE. Brak pochylni
10	**Szerokość biegu** TAK
11	**Schody zewnętrzne do budynku** TAK
12	**Szerokość spocznika** TAK
13	**Wysokość stopni** TAK
14	**Głębokość stopni** TAK

15	**Głębokość stopni** TAK	
16	**Głębokość stopni** TAK	
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** TAK	
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)** TAK	
19	**Profilowanie stopni** TAK	
20	**Poręcze** TAK	
21	**Oznaczenia** NIE. Brak oznaczeń schodów, wizualnie i poprzez zmianę faktury, odcienia lub barwy w pasie 30 cm przed krawędzią stopnia	
5.3	Windy	
1	**Dostępność** TAK. Winda osobowa dostępna z poziomu terenu.	
2	**Przestrzeń manewrowa przed windą** TAK	
3	**Zewnętrzny panel sterujący:** TAK i NIE. Brak sygnalizacji dźwiękowej informującej, że winda przyjechała.	
4	**Wewnętrzny panel sterujący** TAK i NIE. Brak sygnalizacji dźwiękowej informującej, że winda przyjechała, brak informacji głosowej, np.: „Parter. Wyjście z budynku”.	
5	**Sygnalizacja piętra**: TAK i NIE. Brak sygnalizacji dźwiękowej informującej, że winda przyjechała, brak informacji głosowej, np.: „Parter. Wyjście z budynku”.	
6	**Drzwi** TAK	
7	**Wymiary kabiny** TAK	
8	**Platformy pionowe i ukośne - Miejsce** NIE. Brak platform	
9	**Wymiary platformy** NIE. Brak platform	
10	**Udźwig platformy** NIE. Brak platform	
11	**Korzystanie z platform** NIE. Brak platform	
6	Materiały wykończeniowe	
1	**Połysk** TAK	

2	**Kontrast** TAK
3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** TAK
4	**Unikanie zbierania wody** TAK
5	**Dywany i wykładziny podłogowe** TAK. Brak wykładzin
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** TAK
7	**Odstępy między elementami** TAK
8	**Ścieżki dotykowe** NIE. Brak ścieżek dotykowych oraz pół uwagi
7	Okna
1	**Obsługa okien** Nie. Brak obsługi okien przez niepełnosprawnych
8	Drzwi
1	**Kontrast drzwi** TAK
2	**Dostępność wejść i pomieszczeń** NIE. Brak oznaczeń wejść, w którym się znajdują wejścia dostępne.
3	**Drzwi wejściowe do budynku** TAK
4	**Drzwi wewnętrzne** TAK
5	**Drzwi obrotowe i wahadłowe** TAK
6	**Przezroczyste skrzydła drzwiowe** TAK
7	**Przestrzeń w pobliżu drzwi** TAK
8	**Drzwi umieszczone szeregowo** TAK
9	**Klamki i zamki** TAK
10	**Dostępność budynku** NIE. Nie każde wejście dostępne powinno zapewniać dostęp osobom niepełnosprawnym do całego budynku, lecz zapewnia dostęp 1 wejście do tych jego części, z których osoby te mogą korzystać.
11	**Oznaczenia** NIE. Brak oznaczeń przy wejściu które nie jest przystosowane do poruszania się przez osoby niepełnosprawne- należy umieścić na nim oznaczenia kierunku, w którym znajduje się wejście dostępne.
12	**Wejścia techniczne** TAK
13	**Dojścia do budynku** TAK

14	**Detale nawierzchni** TAK	
9	Elementy wyposażenia przestrzeni	
1	**Miejsca** TAK	
2	**Elementy wiszące** TAK	
3	**Elementy na słupach i podporach** **TAK I NIE.** W bibliotece znajdują się różnego typu ekspozycje i wystawy. Nie są one oznaczone w żaden sposób, zatem osoba niewidoma mogłaby na nie wejść. Wystawy zlokalizowane są po za głównym traktem komunikacyjnym. Jednakże na traktach znajdują się kwiaty w dużych donicach, które mogłyby zawężać szerokość komunikacyjną.	
4	**Elementy wyposażenia a drogi komunikacyjne** TAK i NIE – patrz punkt 3 powyżej	
9.1	Siedziska i stoły, składowanie	
1	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
2	**Przestrzeń na nogi** TAK	
3	**Regulacja wysokości blatu** NIE. Brak możliwości regulacji blatu	
4	**Dostępność** TAK i NIE. W bibliotece znajdują się magazyny dostępne dla osób NPS oraz takie w których szerokość ścieżek komunikacyjnych jest zbyt wąska.	
5	**Przestrzeń manewrowa** TAK i NIE.	
6	**Wysokości i odległość elementów** NIE. Osoba niepełnosprawna wymaga asysty przy wybieraniu książek z półki.	
7	**Tablice informacyjne, reklamy** TAK I NIE. Brak alternatywnych rodzajów informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych).	
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne	
10.1	Miski ustępowe	
1	**Rodzaje transferu** TAK	
2	**Przestrzeń manewrowa przy misce ustępowej** TAK	
3	**Wysokość** TAK	
4	**Poręcze** TAK	
5	**Spłuczka** TAK	

6	**Podajnik papieru toaletowego** TAK	
10.2	**Umywalki**	
1	**Wysokość umywalki** TAK	
2	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
3	**Bezpieczeństwo** TAK	
4	**Baterie** TAK	
5	**Lustro** TAK	
10.3	**Wanny**	
1	**Wanny** NIE. Brak wanny	
2	**Przestrzeń manewrowa** NIE. Brak wanny	
3	**Wymiary** NIE. Brak wanny	
4	**Siedzisko** NIE. Brak wanny	
5	**Poręcze** NIE. Brak wanny	
6	**Baterie** NIE. Brak wanny	
7	**Słuchawka** NIE. Brak wanny	
8	**Parawany** NIE. Brak wanny	
10.4	Kabiny prysznicowe	
1	**Wymiary i przestrzeń manewrowa** NIE. Brak kabiny	
2	**Siedzenie** NIE. Brak kabiny	
3	**Poręcze** NIE. Brak kabiny	
4	**Baterie** NIE. Brak kabiny	
5	**Słuchawka** NIE. Brak kabiny	
6	**Próg** NIE. Brak kabiny	
10.5	Toalety	
1	**Dostępność** TAK	

2	**Wyposażenie** TAK	
3	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta	
1	**Lokalizacja** TAK	
2	**Lady** TAK	
3	**Oświetlenie** TAK	
4	**Rozwiązania dla osób z dysfunkcjami słuchu** NIE. Zaleca się wyposażenie recepcji, kas i stanowisk obsługi w: • pętle indukcyjne - urządzenia ułatwiające osobom słabosłyszącym zrozumienie pracownika. Pętla indukcyjna przesyła dźwięk bezpośrednio do aparatu słuchowego, dzięki czemu głos nie jest zakłócany przez odgłosy otoczenia; • tłumacza języka migowego on-line – system taki pozwala na połączenie się na odległość z biurem tłumaczeń	
12	Parkingi i miejsca postojowe	
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** TAK	
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** TAK. Przestrzeń w pobliżu budynku biblioteki jest dostępna do zaparkowania pojazdów.	
3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON** NIE. Brak oznaczeń miejsc dla NPS	
4	**Odległość od wejść** TAK	
5	**Dostępność** NIE. Brak parkingów podziemnych i wielopoziomowych	
13	Ogrodzenia, bramy i furtki	
1	**Bezpieczeństwo** TAK	
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** TAK	
14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne	
1	**Położenie** TAK	
2	**Wysokość** TAK	
3	**Sposób obsługi** TAK	
15	Oświetlenie	
1	**Równomierność oświetlenia** TAK	
2	**Zapobieganie oślepianiu** TAK	

3	**Dodatkowe oświetlenie** TAK
16	Ogrzewanie
1	**Osłony** NIE. Brak osłon
17	Ochrona przed hałasem
1	**Tłumienie hałasu** TAK
2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna** TAK i NIE. Sygnalizacja dźwiękowa ppoż., brak alarmów wizualnych
18	Oznaczenia i informacja
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** TAK i NIE Nie wszystkie pomieszczenia są opisane, brak oznaczeń dotykowych, w alfabecie Braille'a.
2	**Mapy dotykowe** NIE. Brak map dotykowych

WNIOSKI

Budynek Biblioteki jest obiektem, w którym na co dzień znacząca i przeważająca liczba studentów i pracowników dydaktycznych, poza sytuacjami wyjątkowymi jak pandemia. Istnieje jeszcze kilka drobnych barier do zlikwidowania jednakże większość z nich została już uwzględniona przy okazji modernizacji portalu wejściowego i fasady.

Bariery architektoniczne – drobne, które można wykonać bez większego zaplecza finansowego

1. Wykonanie oznaczenia schodów zewnętrznych i wewnętrznych - oznaczeń wizualnych i brak oznaczeń fakturowych.
2. Wykonanie oznaczenia lub informacji na zewnątrz budynku przy drzwiach o możliwości wejścia do budynku lub uzyskania pomocy w temacie dostępności obiektu dla ON.
3. Wykonanie tablicy informacyjnej przed wejściem do budynku, gdyż nie ma jakiejkolwiek informacji „co to za budynek, czy to jest wejście główne"
4. Oznaczenia pomieszczeń Braille'a dla pomieszczeń w budynku oraz instalacja map tyflograficznych budynku.
5. Reorganizacja pomieszczeń magazynowych aby zapewnić dostępność dla NPS.
6. Wykonanie oznaczeń miejsca parkingowego dla NPS – oznaczenia poziome i pionowe oraz pomalowanie miejsca na niebiesko.
7. Wykonanie tablicy informacyjnej jakie pomieszczenia i gdzie znajdują się wewnątrz budynku.
8. Oznaczenie miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych z wyrównaniem powierzchni parkingowej.

Bariery architektoniczne - istotne finansowo, które należ zaplanować i pozyskać fundusze na realizacje celów:

1. Wyposażenie biur w budynku w pętle indukcyjne oraz dostęp do tłumacza języka migowego on-line.
2. Oznaczenie stopni w całym obiekcie.
3. Wykonanie ścieżek dotykowych na głównych traktach komunikacyjnych.

ZDJĘCIA

3.7 Budynek nr 18 i 22 – Hala Sportowa

1	Nazwa Obiektu	Budynek 18 i 22 – Hala Sportowa
2	Adres obiektu	ul. Lwówecka 18, 58- 506 Jelenia Góra
3	Powierzchnia użytkowa	2061 m2
4	Opis obiektu	Budynek hali sportowej jest obiektem zmodernizowanym, składającym się z budynku stajni i budynku hali sportowej. Budynek byłej stajni to parterowy murowany obiekt z przełomu XIX i XX wieku. Budynek stajni, dwuspadowy, kryty w tej części dachówką karpiówką czerwoną podwójnie w koronkę, w części hali sportowej aktualnie blachą trapezową. Ściany budynku murowane są z cegły ceramicznej pełnej. Dach dwuspadowy, więźba drewniana. Obróbki blacharskie ścian i dachów - blacha tytanowo – cynkowa. Elewacja częściowo jest otynkowana, częściowo licowana cegłą. Budynek hali sportowej to obiekt parterowy z antresolą gdzie umieszczono trybunę. Wszystkie schody żelbetowe wylewane na mokro. Trybuny hali sportowej żelbetowe wylewane na mokro. Elewacja budynku metodą lekko mokrą oraz fragmentarycznie w okładzinie z blachy tytanowo-cynkowej, na części byłej stajni warstwa licowa z cegły klinkierowej licowej. Wejście główne w formie fasady aluminiowej, pozostałe wejścia do budynku poprzez drzwi stalowe, okna PCV i aluminiowe. Świetliki dachowe w hali sportowej w połaci dachu. W obiekcie zamontowano dźwig osobowy przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych o udźwigu 675kg, 3 przystankowy.
5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** TAK	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** TAK	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** TAK	
4	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** TAK	
6	**Spadek poprzeczny** TAK	
7	**Przeszkody** TAK	
8	**Miejsca wypoczynku** TAK	
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** Brak ścieżek dotykowych, które mogłyby prowadzić od wejścia do windy, na trybuny.	

10	**Przejścia dla pieszych** - Sygnalizacja dźwiękowa NIE DOTYCZY
11	**Zmiana faktury nawierzchni** NIE DOTYCZY
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** NIE DOTYCZY
13	**Rampy krawężnikowe** NIE DOTYCZY
14	**Oznakowanie** NIE DOTYCZY
5.2	Komunikacja pionowa
1	**Unikanie zmian poziomów** W przestrzeni zewnętrznej – TAK W przestrzeni wewnętrznej obiektu – występują zmiany poziomów
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** Brak jest pochylni stałych i ruchomych.
4	**Pochylnie** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
5	**Szerokość i długość** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
6	**Spoczniki** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
7	**Krawężniki** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
8	**Poręcze** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
9	**Oznaczenia** Brak jest pochylni w całym obiekcie.
10	**Szerokość biegu** TAK
11	**Schody zewnętrzne do budynku** Brak schodów zewnętrznych.
12	**Szerokość spocznika** TAK
13	**Wysokość stopni** TAK
14	**Głębokość stopni** Brak schodów zewnętrznych.
15	**Głębokość stopni** Brak schodów zabiegowych lub kręconych.
16	**Głębokość stopni** TAK
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** Brak schodów zewnętrznych.
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)**

	TAK
19	**Profilowanie stopni** TAK
20	**Poręcze** Poręcze znajdują się po obu stronach biegu schodowego wewnętrznego w każdym biegu schodowym.
21	**Oznaczenia** Brak oznaczeń schodów wewnętrznych, brak oznaczeń wizualnych i brak oznaczeń fakturowych.
5.3	Windy
1	**Dostępność** Zapewniono dostępność windy z poziomu parteru (wejścia do budynku) oraz winda zapewnia dostęp na wszystkie kondygnacje w budynku.
2	**Przestrzeń manewrowa przed windą** TAK
3	**Zewnętrzny panel sterujący:** TAK i NIE. Brak informacji dźwiękowej informującej o dotarciu na przystanek.
4	**Wewnętrzny panel sterujący** TAK i NIE. Brak informacji dźwiękowej/ głosowej, np.: „Parter. Wyjście z budynku”.
5	**Sygnalizacja piętra**: TAK i NIE. Brak informacji dźwiękowej/ głosowej o numerze piętra, na którym zatrzymuje się winda.
6	**Drzwi** TAK i NIE. Brak czujników (np. podczerwień), zatrzymujących zamykanie drzwi jeszcze przed kontaktem fizycznym z przedmiotem lub osobą**.**
7	**Wymiary kabiny** TAK
8	**Platformy pionowe i ukośne - Miejsce** Brak platformy w budynku.
9	**Wymiary platformy** Brak platformy w budynku.
10	**Udźwig platformy** Brak platformy w budynku.
11	**Korzystanie z platform** Brak platformy w budynku.
6	Materiały wykończeniowe
1	**Połysk** TAK
2	**Kontrast** TAK
3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** TAK
4	**Unikanie zbierania wody** TAK
5	**Dywany i wykładziny podłogowe** TAK (brak dywanów)
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** TAK
7	**Odstępy między elementami** NIE DOTYCZY

8	**Ścieżki dotykowe** Brak ścieżki dotykowej ułatwiającej poruszanie się przed obiektem oraz w budynku.
7	Okna
1	**Obsługa okien** Brak jest okien wyposażonych w nawietrzniki okienne, brak jest urządzeń pozwalające na ich łatwe otwieranie i regulowanie z poziomu podłogi lub pomostu, także przez osoby niepełnosprawne.
8	Drzwi
1	**Kontrast drzwi** TAK
2	**Dostępność wejść i pomieszczeń** TAK (wejście główne jest dostępne dla ON, również dostępne jest wejście od tyłu budynku, bezpośrednio na halę sportową).
3	**Drzwi wejściowe do budynku** TAK
4	**Drzwi wewnętrzne** TAK
5	**Drzwi obrotowe i wahadłowe** TAK (brak drzwi obrotowych lub wahadłowych)
6	**Przezroczyste skrzydła drzwiowe** TAK
7	**Przestrzeń w pobliżu drzwi** TAK
8	**Drzwi umieszczone szeregowo** TAK
9	**Klamki i zamki** Klamki w budynku są zamontowane w kształcie litery L natomiast brak jest tabliczek informujących o funkcji pomieszczenia w formie wizualnej oraz dotykowej (alfabet Braille'a).
10	**Dostępność budynku** TAK (co najmniej 4 wejścia do budynku są dostępne z poziomu parteru, bez progu, o odpowiednich wymiarach, natomiast ruch pieszych i klientów odbywa się przez wejście główne do budynku).
11	**Oznaczenia** Brak oznaczeń na ścianie budynku przed wejściami do budynku, zarówno przed głównym wejściem oraz dodatkowymi, o możliwości dostępu do obiektu przez osoby ON.
12	**Wejścia techniczne** TAK
13	**Dojścia do budynku** TAK
14	**Detale nawierzchni** TAK
9	Elementy wyposażenia przestrzeni
1	**Miejsca** TAK
2	**Elementy wiszące** TAK
3	**Elementy na słupach i podporach** TAK

4	**Elementy wyposażenia a drogi komunikacyjne** TAK	
9.1	Siedziska i stoły, składowanie	
1	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
2	**Przestrzeń na nogi** TAK	
3	**Regulacja wysokości blatu** W obiekcie nie ma zapewnionych stołów i biurek z regulacją wysokości blatu.	
4	**Dostępność** TAK	
5	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
6	**Wysokości i odległość elementów** TAK W przypadku korzystania z magazynków przez osoby poruszające się na wózku inwalidzkim możne przeorganizować sposób magazynowania archiwów, aby był możliwy określony dostęp.	
7	**Tablice informacyjne, reklamy** Dla osób niewidomych nie zapewniono alternatywnych rodzajów informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych).	
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne	
10.1	Miski ustępowe	
1	**Rodzaje transferu** TAK. W obiekcie są 4 dostępne toalety dla NPS.	
2	**Przestrzeń manewrowa przy misce ustępowej** TAK	
3	**Wysokość** TAK	
4	**Poręcze** TAK	
5	**Spłuczka** TAK	
6	**Podajnik papieru toaletowego** TAK	
10.2	**Umywalki**	
1	**Wysokość umywalki** TAK	
2	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
3	**Bezpieczeństwo** TAK	
4	**Baterie** TAK	
5	**Lustro** TAK	

10.3	**Wanny**	
1	**Wanny** NIE DOTYCZY (brak wanien).	
2	**Przestrzeń manewrowa** NIE DOTYCZY (brak wanien).	
3	**Wymiary** NIE DOTYCZY (brak wanien).	
4	**Siedzisko** NIE DOTYCZY (brak wanien).	
5	**Poręcze** NIE DOTYCZY (brak wanien).	
6	**Baterie** NIE DOTYCZY (brak wanien).	
7	**Słuchawka** NIE DOTYCZY (brak wanien).	
8	**Parawany** NIE DOTYCZY (brak wanien).	
10.4	Kabiny prysznicowe	
1	**Wymiary i przestrzeń manewrowa** TAK. W obiekcie są 2 dostępne prysznice, kabiny niezamykane.	
2	**Siedzenie** TAK	
3	**Poręcze** TAK	
4	**Baterie** TAK	
5	**Słuchawka** TAK	
6	**Próg** TAK	
10.5	Toalety	
1	**Dostępność** TAK. W obiekcie są 4 dostępne toalety dla NPS.	
2	**Wyposażenie** TAK	
3	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta	
1	**Lokalizacja** TAK	
2	**Lady** TAK	
3	**Oświetlenie** TAK	
4	**Rozwiązania dla osób z dysfunkcjami słuchu** Brak wyposażenia biur w budynku w pętle indukcyjne, niedostępny jest również tłumacz języka	

	migowego on-line.	
12	Parkingi i miejsca postojowe	
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** TAK	
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** TAK	
3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON** NIE. Brak oznaczeń miejsc na parkingu przy budynku rektoratu dla NPS. Miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością należy oznakować na jeden z dwóch sposobów: • znakiem poziomym P-18 z symbolem P-24 oraz znakiem pionowym D-18 z tabliczką T-29; • znakiem poziomym P-20 z znakiem P-24 oraz znakiem pionowym D-18a z tabliczką T-2971. Ponadto cała powierzchnia miejsca powinna być pomalowana na kolor niebieski.	
4	**Odległość od wejść** TAK	
5	**Dostępność** TAK (brak trudno dostępnych garaży i brak parkingów podziemnych lub wielopoziomowych)	
13	Ogrodzenia, bramy i furtki	
1	**Bezpieczeństwo** TAK	
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** TAK	
14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne	
1	**Położenie** TAK	
2	**Wysokość** TAK	
3	**Sposób obsługi** TAK	
15	Oświetlenie	
1	**Równomierność oświetlenia** TAK	
2	**Zapobieganie oślepianiu** TAK	
3	**Dodatkowe oświetlenie** TAK	
16	Ogrzewanie	
1	**Osłony** NIE – Brak osłon grzejników. W pomieszczeniach, gdzie mogą przebywać dzieci lub osoby niepełnosprawne (szczególne osoby niewidome), na grzejnikach centralnego ogrzewania należy umieszczać osłony, chroniące przed bezpośrednim kontaktem z elementami grzejnika.	
17	Ochrona przed hałasem	
1	**Tłumienie hałasu** TAK i NIE. Jest to obiekt sportowy, w części hali sportowej brak jest zainstalowanych dodatkowych barier umożliwiających tłumienie hałasu z uwagi na specyfikę użytkowania. W pomieszczeniach szkoleniowych, salach ćwiczeń hałas rozchodzi się równomiernie z uwzględnieniem specyfiki obiektu.	

2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna** Brak zainstalowania alarmów wizualnych oraz opracowanych procedur ewakuacyjnych ON z budynku.	
18	Oznaczenia i informacja	
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** TAK i NIE. Opisy pomieszczeń w 80% są umieszczone na ścianie po stronie klamki jednakże istnieją pomieszczenia nie oznaczone lub nie oznaczone poprawnie. Brak jakichkolwiek oznaczeń dotykowych w alfabecie Braille'a.	
2	**Mapy dotykowe** Brak map dotykowych	

WNIOSKI

Budynek hali sportowej jest przystosowany w 95% do przebywania w nim i użytkowania przez osoby niepełnosprawne. Te 5% należy zostawić na doposażenie budynku w istotne oznaczenia dla osób z dysfunkcjami percepcyjnymi.

<u>Bariery architektoniczne – drobne:</u>

1. Wykonanie oznaczenia schodów wewnętrznych - oznaczeń wizualnych i brak oznaczeń fakturowych.
2. Wykonanie oznaczenia lub informacji na zewnątrz budynku o możliwości wejścia do budynku lub uzyskania pomocy w temacie dostępności obiektu dla ON, przy każdym wejściu z poziomu parteru.
3. Oznaczenia pomieszczeń Braille'a dla pomieszczeń w budynku oraz instalacja map tyflograficznych budynku.
4. Wyposażenie biur w budynku w pętle indukcyjne oraz dostęp do tłumacza języka migowego on-line.
5. Wykonanie oznaczeń miejsca parkingowego dla NPS – oznaczenia poziome i pionowe oraz pomalowanie miejsca na niebiesko.
6. Oznaczenie miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych z wyrównaniem powierzchni parkingowej.
7. Należy uprzątnąć przestrzeń komunikacyjną ze zbędnych elementów wyposażenia i zachowanie tych zasad.

ZDJĘCIA

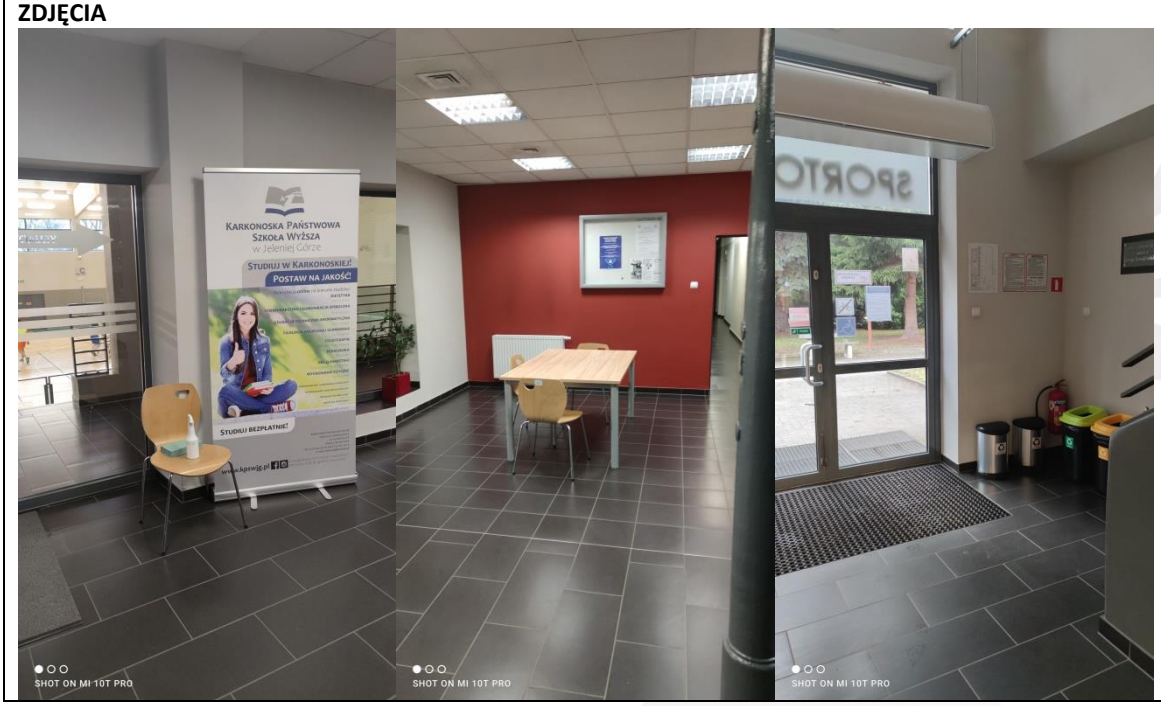

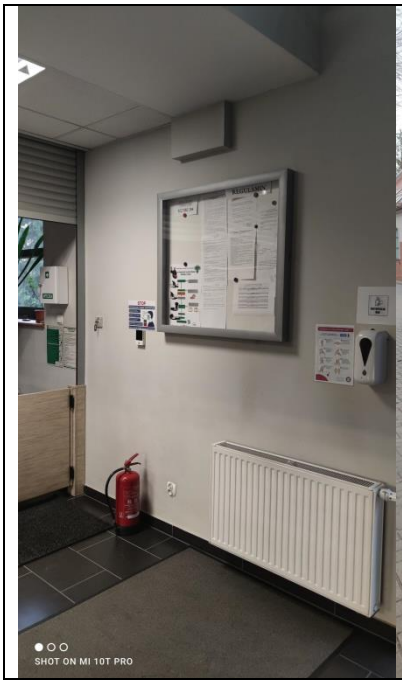

3.8 Dom Studenta

1	Nazwa Obiektu	Dom studenta
2	Adres obiektu	ul. Kadetów 1, 58-506 Jelenia Góra
3	Powierzchnia użytkowa	2898 m2
4	Opis obiektu	Budynek zbudowany w latach 70-tych XX w jako obiekt przeznaczony do zakwaterowania żołnierzy, w latach 80-tych modernizowany z przeznaczeniem na internat podchorążych WOSR. W późniejszych latach przekształcony w hotel, obecnie pełni funkcję domu studenckiego. W budynku znajdują się pokoje z węzłami sanitarnymi, sala konferencyjna na parterze, recepcja, w piwnicy pomieszczenia techniczne i magazynowe. Obiekt posiada 251 miejsc noclegowych w 116 pokojach. Budynek w technologii tradycyjnej z elementami uprzemysłowionymi. Ściany zewnętrzne z bloczków gazobetonowych grubości 24.0cm + 12.0 cm styropianu, od środka tynk cementowo – wapienny, ściany szczytowe z cegły kratówki grubości 38.0 cm + 12.0 cm styropianu. Ściany piwnic z betonu marki 140, ocieplone od zewnątrz 10.0 cm styropianu. Stropy prefabrykowane DZ-3, stropodach nie wentylowany z pustaków DZ-3, ocieplony . Dwie klatki schodowe żelbetowe, wylewane. Okna pcv, białe, parapety zewnętrzne blaszane, wewnętrzne prefabrykowane lastryko. Elewacja budynku została wyremontowana i docieplona w 2008 roku. Równocześnie wyremontowano od zewnątrz i docieplono ściany piwnic. Wysoki poziom posadowienia parteru, nawet do 200 cm nad terenem, sprawia że ściany piwnic są w znacznej mierze widoczne. Obiekt przeszedł gruntowny remont ok. 2011 roku. Budynek został

		wyposażony w windę osobową, o udźwigu 300 kg, jednoprzystankowa.
5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** TAK	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** TAK	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** TAK	
4	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** TAK	
6	**Spadek poprzeczny** TAK	
7	**Przeszkody** TAK	
8	**Miejsca wypoczynku** TAK	
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** Brak ścieżek dotykowych dla osób z dysfunkcją wzroku. Ścieżki dotykowe warto stosować w połączeniu z planami tyflograficznymi, tabliczkami w alfabecie Braille'a i innymi oznaczeniami dotykowymi. Ścieżek dotykowych nie powinno się stosować, jeżeli szerokość przestrzeni komunikacyjnej jest mniejsza niż 180 cm.	
10	**Przejścia dla pieszych** - Sygnalizacja dźwiękowa Brak przejść dla pieszych.	
11	**Zmiana faktury nawierzchni** NIE. Brak zmiany faktury nawierzchni. Na granicy pomiędzy chodnikiem a jezdnią, na całej szerokości przejścia, należy stosować dotykowe znaki ostrzegawcze dla osób z niewidomych i słabowidzących. Proponowane jest projektowanie tego typu oznaczeń zgodnie z normą ISO 21542:2011.	
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** NIE. Brak ramp krawężnikowych.	
13	**Rampy krawężnikowe** Brak ramp krawężnikowych.	
14	**Oznakowanie** Brak ramp krawężnikowych	
5.2	Komunikacja pionowa	
1	**Unikanie zmian poziomów** TAK	
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** TAK	
3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** Brak schodów lub pochylni ruchomych.	

4	**Pochylnie** Brak pochylni.
5	**Szerokość i długość** Brak pochylni.
6	**Spoczniki** Brak pochylni.
7	**Krawężniki** Brak pochylni.
8	**Poręcze** Brak pochylni.
9	**Oznaczenia** Brak pochylni.
10	**Szerokość biegu** NIE. Szerokość biegu jest mniejsza niż wymagane 120 cm, bieg schodowy wewnętrzny - około 110 cm.
11	**Schody zewnętrzne do budynku** TAK
12	**Szerokość spocznika** TAK
13	**Wysokość stopni** NIE
14	**Głębokość stopni** NIE
15	**Głębokość stopni** Brak schodów zabiegowych i kręconych.
16	**Głębokość stopni** TAK – schody zewnętrzne. NIE – schody wewnętrzne.
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** TAK
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)** TAK
19	**Profilowanie stopni** NIE
20	**Poręcze** TAK
21	**Oznaczenia** NIE
5.3	Windy
1	**Dostępność** NIE. Brak windy w budynku – jedynie platforma umożliwiająca dostęp z poziomu terenu na parter budynku.
2	**Przestrzeń manewrowa przed windą** NIE DOTYCZY
3	**Zewnętrzny panel sterujący:** NIE DOTYCZY
4	**Wewnętrzny panel sterujący** NIE DOTYCZY
5	**Sygnalizacja piętra**:

	NIE DOTYCZY
6	**Drzwi** NIE DOTYCZY
7	**Wymiary kabiny** NIE DOTYCZY
8	**Platformy pionowe i ukośne – Miejsce** TAK Budynek jest wyposażony w jedną windę, 1 przystankową, o udźwigu 300 kg, umożliwiającą wejście do budynku z poziomu terenu na kondygnację parteru.
9	**Wymiary platformy** TAK
10	**Udźwig platformy** TAK
11	**Korzystanie z platform** TAK i NIE. Brak przycisku alarmującego pracownika o sytuacji w której osoba NPS potrzebowałaby pomocy aby skorzystać z platformy.
6	Materiały wykończeniowe
1	**Połysk** NIE. Podłogi z wykładziny PCV są wykończone „na wysoki połysk”
2	**Kontrast** TAK
3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** TAK
4	**Unikanie zbierania wody** TAK
5	**Dywany i wykładziny podłogowe** NIE. Dywan w holu wejściowym.
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** NIE. Elementy na terenie zewnętrznym wystają ponad płaszczyznę drogi lub chodnika - wpusty kanalizacyjne, pokrywy urządzeń uzbrojenia sieci terenu i instalacji podziemnych, a także innych osłon otworów, elementów służących do oczyszczania butów itp. Podjazd dla wózka jest zbyt stromy – przy budowie nie zachowano normowych parametrów nachylenia dla podjazdu. Jest możliwość dotarcia do platformy przed wejściem do budynku korzystając z okrężnej drogi po terenie przy budynku.
7	**Odstępy między elementami** TAK
8	**Ścieżki dotykowe** Brak ścieżek dotykowych. Obiekt nie jest duży.
7	Okna
1	**Obsługa okien** Brak wyposażenia w urządzenia pozwalające na ich łatwe otwieranie i regulowanie z poziomu podłogi lub pomostu, także przez osoby niepełnosprawne.
8	Drzwi
1	**Kontrast drzwi** TAK
2	**Dostępność wejść i pomieszczeń** NIE. Brak oznaczeń wejść lub pomieszczeń dostępnych dla ON.
3	**Drzwi wejściowe do budynku**

	TAK
4	**Drzwi wewnętrzne** NIE. Wymiar szerokości drzwi do lokali to 80 cm, do łazienek 70 cm
5	**Drzwi obrotowe i wahadłowe** Brak drzwi obrotowych lub wahadłowych.
6	**Przezroczyste skrzydła drzwiowe** TAK
7	**Przestrzeń w pobliżu drzwi** TAK
8	**Drzwi umieszczone szeregowo** NIE. Szerokość i długość przedsionków lub pomieszczeń przejściowych jest mniejsza niż 150 cm, powiększone o szerokość drzwi otwierających się do wewnątrz pomieszczenia. Np. jeżeli do wewnątrz przedsionka otwierają się drzwi o szerokości 90 cm, jego długość nie powinna może być mniejsza niż 240 cm – tak nie jest.
9	**Klamki i zamki** TAK i NIE. Brak tabliczek informujących o funkcji pomieszczenia w formie wizualnej oraz dotykowej (alfabet Braille'a). Informacja dotykowa powinna znajdować się na ścianie, po stronie klamki, na wysokości min. 120 cm (dół tabliczki) i maks. 160 cm (góra tabliczki), w odległości 5-10 cm od ościeżnicy drzwi (pomiar od krawędzi ościeżnicy do bliżej położonej krawędzi tabliczki).
10	**Dostępność budynku** TAK. Tylko jedno wejście spełnia warunek dostępności dla osobom niepełnosprawnym do części budynku, z których osoby te mogą korzystać.
11	**Oznaczenia** NIE. Brak oznaczeń informujących w którym kierunku znajduje się wejście dostępne.
12	**Wejścia techniczne** TAK
13	**Dojścia do budynku** TAK
14	**Detale nawierzchni** TAK
9	Elementy wyposażenia przestrzeni	
1	**Miejsca** TAK
2	**Elementy wiszące** TAK
3	**Elementy na słupach i podporach** TAK
4	**Elementy wyposażenia a drogi komunikacyjne** TAK
9.1	Siedziska i stoły, składowanie	
1	**Przestrzeń manewrowa** NIE
2	**Przestrzeń na nogi** NIE
3	**Regulacja wysokości blatu** NIE. Brak stołów z regulowanym blatem
4	**Dostępność**

	NIE
5	**Przestrzeń manewrowa** NIE
6	**Wysokości i odległość elementów** NIE
7	**Tablice informacyjne, reklamy** Dla osób niewidomych nie zapewniono alternatywnych rodzajów informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych).
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne
10.1	Miski ustępowe
1	**Rodzaje transferu** NIE. Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
2	**Przestrzeń manewrowa przy misce ustępowej** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
3	**Wysokość** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
4	**Poręcze** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
5	**Spłuczka** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
6	**Podajnik papieru toaletowego** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
10.2	**Umywalki**
1	**Wysokość umywalki** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
2	**Przestrzeń manewrowa** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
3	**Bezpieczeństwo** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
4	**Baterie** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
5	**Lustro** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
10.3	**Wanny**
1	**Wanny** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
2	**Przestrzeń manewrowa** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
3	**Wymiary** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
4	**Siedzisko** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
5	**Poręcze** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
6	**Baterie** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.

7	**Słuchawka** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
8	**Parawany** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
10.4	Kabiny prysznicowe
1	**Wymiary i przestrzeń manewrowa** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
2	**Siedzenie** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
3	**Poręcze** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
4	**Baterie** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
5	**Słuchawka** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
6	**Próg** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
10.5	Toalety
1	**Dostępność** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
2	**Wyposażenie** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
3	**Przestrzeń manewrowa** Brak łazienki lub wc dla osoby niepełnosprawnej.
11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta
1	**Lokalizacja** TAK
2	**Lady** TAK i NIE. Lada stanowiska obsługi studentów, znajduje się wyżej niż 90 cm od posadzki – wysokość lady 120cm. Pod blatem nie zapewniono przestrzeni umożliwiającej podjechanie pod blat przodem wózka. Przestrzeń manewrowa przy ladzie ma szerokość 150 cm.
3	**Oświetlenie** TAK
4	**Rozwiązania dla osób z dysfunkcjami słuchu** Brak wyposażenia recepcji w: • pętle indukcyjne - urządzenia ułatwiające osobom słabosłyszącym zrozumienie pracownika. Pętla indukcyjna przesyła dźwięk bezpośrednio do aparatu słuchowego, dzięki czemu głos nie jest zakłócany przez odgłosy otoczenia; • tłumacza języka migowego on-line – system taki pozwala na połączenie się na odległość z biurem tłumaczeń
12	Parkingi i miejsca postojowe
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** NIE. Brak wydzielonych miejsc parkingowych.
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** Brak wydzielonych miejsc parkingowych.
3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON**

	Brak wydzielonych miejsc parkingowych.
4	**Odległość od wejść** TAK. Plac parkingowy jest blisko budynku.
5	**Dostępność** Brak parkingów podziemnych i wielopoziomowych.
13	Ogrodzenia, bramy i furtki
1	**Bezpieczeństwo** TAK
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** TAK
14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne
1	**Położenie** TAK
2	**Wysokość** TAK
3	**Sposób obsługi** TAK
15	Oświetlenie
1	**Równomierność oświetlenia** TAK
2	**Zapobieganie oślepianiu** TAK
3	**Dodatkowe oświetlenie** TAK
16	Ogrzewanie
1	**Osłony** NIE. W pomieszczeniach, gdzie mogą przebywać dzieci lub osoby niepełnosprawne (szczególne osoby niewidome), na grzejnikach centralnego ogrzewania nie ma osłony, chroniącej przed bezpośrednim kontaktem z elementami grzejnika.
17	Ochrona przed hałasem
1	**Tłumienie hałasu** TAK
2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna** NIE. Budynek nie posiada alarmu dźwiękowego i wizualnego systemu powiadamiania. W obiekcie nie funkcjonuje procedura ewakuacyjna dotyczących osób ON. W pokojach nie zastosowano alarmów wibracyjnych.
18	Oznaczenia i informacja
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** TAK i NIE. Obiekt nie jest wyposażony w oznaczenia dotykowe, w alfabecie Braille'a.
2	**Mapy dotykowe** Brak map dotykowych.
WNIOSKI Budynek z lat 70, nie dostosowany do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz obecnych wymagań stawianych Prawem Budowlanym. Analizując całość obiektu, dochodzi się do wniosku że bariery architektoniczne w tym obiekcie są zlokalizowane w głównych i zasadniczo ważnych miejscach. Likwidacja takich barier jest nieefektywna	

finansowo i celowo.
Np.
- Szerokość biegów schodowych, głębokość stopni, wysokość stopni są nie prawidłowe względem wymagań dla osób niepełnosprawnych– należałoby zmodernizować klatki schodowe lub dobudować nowe klatki schodowe zewnętrzne o prawidłowych wymiarach;
- Wymiary przedsionków wejściowych są zbyt małe – należałoby przesunąć drzwi (zewnętrzne lub wewnętrzne) w taki sposób aby umożliwić odpowiednio wymiarowy hol wejściowy;
- Brak dostępnego lokalu mieszkalnego dla osoby niepełnosprawnej – należałoby przystosować kilka pomieszczeń umożliwiających przebywanie w nich osób niepełnosprawnych, poprzez wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, poszerzenie pomieszczeń poprzez połączenie dwóch pokoi w jeden.
- Oznakowanie elementów budynku tj. wejścia dostępne i kierunki, wydzielenie miejsc parkingowych i oznakowanie miejsc dla osób niepełnosprawnych;
- Likwidacja barier architektonicznych na terenie zewnętrznym;
- Montaż dźwigu zewnętrznego umożliwiającego dostęp na wszystkie kondygnacje w budynku lub na kondygnacje dostępne dla osób niepełnosprawnych;
-Wyposażenie recepcji w pętle indukcyjne oraz dostęp do tłumacza języka migowego on-line;
- zwiększenie otworów drzwiowych do lokali oraz zwiększenie otworów drzwiowych do łazienek – we wszystkich mieszkaniach studenckich.
Powyższe bariery architektoniczne są trudne organizacyjnie i finansowo do osiągniecia w tym obiekcie. Ponadto do roku 2023 powstanie drugi obiekt, nowoczesny, pełniący taką samą funkcję użytkową Domu Studenta vis a vie analizowanego obiektu. Nakłady finansowe i organizacyjne poczyniane na likwidację barier architektonicznych w tym obiekcie, w świetle nowopowstającego Centrum Integracji Społecznej są nieuzasadnione ekonomicznie i celowo.
Ewentualne podejmowanie czynności zmierzających do likwidacji barier architektonicznych w Domu Studenta należałoby implementować w momencie powzięcia informacji o zapotrzebowaniu na usługi akademika przez osoby niepełnosprawne przekraczającym możliwości noclegowe Centrum Integracji Społecznej (w CIS przewidziano 5 mieszkań dla osób niepełnosprawnych).

ZDJĘCIA (przykładowe bariery architektoniczne):

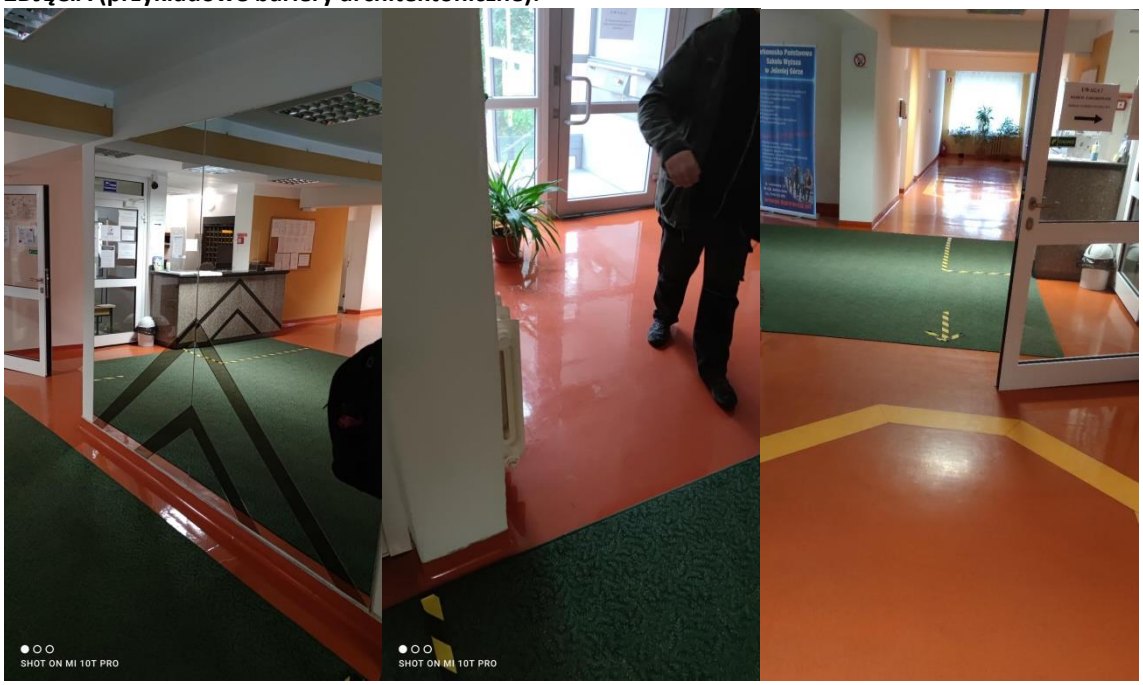

3.9 Centrum Integracji Społecznej

1	Nazwa Obiektu	Centrum Integracji Społecznej
2	Adres obiektu	ul. Kadetów 3, 58-506 Jelenia Góra
3	Powierzchnia użytkowa	3742 m2
4	Opis obiektu	Jeszcze nieużytkowany budynek powojskowy zlokalizowany na działce nr 1/28, Budynek wzniesiony przed 1939 rokiem, przeznaczony pierwotnie dla potrzeb wojskowych (po 1945 roku dla potrzeb Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej). Obiekt podlegający gruntownej i nowoczesnej modernizacji oraz nadaniu nowych funkcji użytkowych. Z uwagi na fakt realizacji robót budowlanych polegających na przebudowie budynku na Centrum Integracji Społecznej wraz z oddziałem przedszkolnym (dla 75 dzieci) do analizy barier architektonicznych zostaje wzięty projekt budowlany z 2015 roku oraz projekt zamienny z 2017 roku. W roku 2023 należy przeanalizować sytuację faktyczną budynku CIS.
5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** TAK	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** TAK	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** TAK	
4	**Przestrzeń manewrowa** TAK	
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** TAK	
6	**Spadek poprzeczny** TAK	
7	**Przeszkody** TAK	
8	**Miejsca wypoczynku** TAK	
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** Nie zaprojektowano ścieżek dotykowych dla osób z dysfunkcją wzroku, brak planów tyflograficznymi i brak tabliczek w alfabecie Braille'a.	
10	**Przejścia dla pieszych** - Sygnalizacja dźwiękowa Brak jest w pobliżu przejść dla pieszych.	
11	**Zmiana faktury nawierzchni** Aktualnie brak jest zmiany faktury nawierzchni na granicy pomiędzy chodnikiem a jezdnią, na całej szerokości przejścia. Do weryfikacji po zakończonej przebudowie.	
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** Brak jest w pobliżu przejść dla pieszych.	

13	**Rampy krawężnikowe** Wszędzie, gdzie przystosowana droga komunikacji wymaga pokonania różnicy wysokości pomiędzy chodnikiem a jezdnią lub innej niewielkiej różnicy poziomów, należy zastosować rampę krawężnikową.
14	**Oznakowanie** NIE. Aktualnie brak zainstalowanych ramp krawężnikowych - brak oznaczeń.
5.2	Komunikacja pionowa
1	**Unikanie zmian poziomów** TAK
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** TAK
3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** TAK
4	**Pochylnie** TAK
5	**Szerokość i długość** TAK
6	**Spoczniki** TAK
7	**Krawężniki** TAK
8	**Poręcze** TAK
9	**Oznaczenia** Do weryfikacji po zakończonej przebudowie czy wykonano poprawne oznaczenia.
10	**Szerokość biegu** TAK
11	**Schody zewnętrzne do budynku** TAK
12	**Szerokość spocznika** TAK
13	**Wysokość stopni** TAK
14	**Głębokość stopni** TAK
15	**Głębokość stopni** Brak schodów zabiegowych i kręconych.
16	**Głębokość stopni** Pozostałe wewnętrzne. Głębokość powinna wynikać ze wzoru: 2h+s = od 0,6 do 0,65 m, h – wysokość stopnia, s – szerokość stopnia
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** TAK
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)** TAK
19	**Profilowanie stopni** TAK
20	**Poręcze**

	TAK	
21	**Oznaczenia** Do weryfikacji po zakończonej przebudowie czy wykonano poprawne oznaczenia.	
5.3	Windy	
1	**Dostępność** TAK	
2	**Przestrzeń manewrowa przed windą** TAK	
3	**Zewnętrzny panel sterujący:** TAK (do weryfikacji po zakończonym montażu)	
4	**Wewnętrzny panel sterujący** TAK (do weryfikacji po zakończonym montażu)	
5	**Sygnalizacja piętra**: TAK (do weryfikacji po zakończonym montażu)	
6	**Drzwi** TAK	
7	**Wymiary kabiny** TAK	
8	**Platformy pionowe i ukośne - Miejsce** Brak platform.	
9	**Wymiary platformy** Brak platform.	
10	**Udźwig platformy** Brak platform.	
11	**Korzystanie z platform** Brak platform.	
6	Materiały wykończeniowe	
1	**Połysk** TAK	
2	**Kontrast** TAK	
3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** TAK	
4	**Unikanie zbierania wody** TAK	
5	**Dywany i wykładziny podłogowe** TAK	
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** TAK	
7	**Odstępy między elementami** TAK	
8	**Ścieżki dotykowe** Brak zaprojektowanych ścieżek dotykowych w obiekcie.	
7	Okna	
1	**Obsługa okien** Do weryfikacji po zakończonej przebudowie.	
8	Drzwi	

1	**Kontrast drzwi** TAK
2	**Dostępność wejść i pomieszczeń** TAK. Dwa wejścia do budynku są dostępne dla osób poruszających się na wózku.
3	**Drzwi wejściowe do budynku** TAK
4	**Drzwi wewnętrzne** TAK
5	**Drzwi obrotowe i wahadłowe** TAK
6	**Przezroczyste skrzydła drzwiowe** TAK (do weryfikacji po zakończonej przebudowie oznaczenia na drzwiach szklanych)
7	**Przestrzeń w pobliżu drzwi** TAK
8	**Drzwi umieszczone szeregowo** TAK
9	**Klamki i zamki** TAK. Pozostaje rozmieszczenie tabliczek informujących o funkcji pomieszczenia w formie wizualnej oraz dotykowej (alfabet Braille'a). Informacja dotykowa powinna znajdować się na ścianie, po stronie klamki, na wysokości min. 120 cm (dół tabliczki) i maks. 160 cm (góra tabliczki), w odległości 5-10 cm od ościeżnicy drzwi (pomiar od krawędzi ościeżnicy do bliżej położonej krawędzi tabliczki).
10	**Dostępność budynku** TAK
11	**Oznaczenia** TAK (do weryfikacji po zakończonej przebudowie oznaczenia).
12	**Wejścia techniczne** TAK
13	**Dojścia do budynku** TAK
14	**Detale nawierzchni** TAK (do weryfikacji po zakończonej przebudowie czy wystają odboje, skrobaczki, wycieraczki do obuwia i podobne urządzenia).
9	Elementy wyposażenia przestrzeni
1	**Miejsca** TAK
2	**Elementy wiszące** TAK
3	**Elementy na słupach i podporach** TAK
4	**Elementy wyposażenia a drogi komunikacyjne** TAK
9.1	Siedziska i stoły, składowanie
1	**Przestrzeń manewrowa** Do weryfikacji po zakończonej przebudowie.
2	**Przestrzeń na nogi** Do weryfikacji po zakończonej przebudowie.
3	**Regulacja wysokości blatu**

	Do weryfikacji po zakończonej przebudowie.
4	**Dostępność** Do weryfikacji po zakończonej przebudowie.
5	**Przestrzeń manewrowa** Do weryfikacji po zakończonej przebudowie.
6	**Wysokości i odległość elementów** Do weryfikacji po zakończonej przebudowie.
7	**Tablice informacyjne, reklamy** Pozostaje do ustalenia po zakończonej przebudowie. • Miejsce ich usytuowania powinno być stałe, żeby osoba niewidoma, przyzwyczajona do konkretnych lokalizacji przeszkód, nie czuła się zdezorientowana zmianami. • Miejsce ich usytuowania nie powinno kolidować z przestrzenią komunikacyjną. • Informacja wizualna powinna być projektowana w taki sposób, żeby zapewnić możliwe wysoką czytelność przedstawianych napisów i symboli. Konieczne jest m.in. zapewnienie wysokiego kontrastu znaków, w stosunku do tła, odpowiedniej wielkości i krojów czcionek. • Dla osób niewidomych należy zapewnić alternatywne rodzaje informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych).
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne
10.1	Miski ustępowe
1	**Rodzaje transferu** TAK. (dostępnych jest kilka łazienek w obiekcie dotowanych dla NPS)
2	**Przestrzeń manewrowa przy misce ustępowej** TAK
3	**Wysokość** TAK
4	**Poręcze** TAK
5	**Spłuczka** TAK
6	**Podajnik papieru toaletowego** TAK
10.2	**Umywalki**
1	**Wysokość umywalki** TAK
2	**Przestrzeń manewrowa** TAK
3	**Bezpieczeństwo** TAK
4	**Baterie** TAK
5	**Lustro** TAK
10.3	**Wanny**
1	**Wanny** Brak wanny

2	**Przestrzeń manewrowa** Brak wanny
3	**Wymiary** Brak wanny
4	**Siedzisko** Brak wanny
5	**Poręcze** Brak wanny
6	**Baterie** Brak wanny
7	**Słuchawka** Brak wanny
8	**Parawany** Brak wanny
10.4	Kabiny prysznicowe
1	**Wymiary i przestrzeń manewrowa** TAK. 5 kabin prysznicowych o dostosowanych wymiarach
2	**Siedzenie** TAK
3	**Poręcze** TAK
4	**Baterie** TAK
5	**Słuchawka** TAK
6	**Próg** TAK
10.5	Toalety
1	**Dostępność** TAK
2	**Wyposażenie** TAK
3	**Przestrzeń manewrowa** TAK
11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta
1	**Lokalizacja** TAK
2	**Lady** TAK
3	**Oświetlenie** TAK
4	**Rozwiązania dla osób z dysfunkcjami słuchu** Obiekt nie jest wyposażony w pętle indukcyjne - urządzenia ułatwiające osobom słabosłyszącym zrozumienie pracownika. Pętla indukcyjna przesyła dźwięk bezpośrednio do aparatu słuchowego, dzięki czemu głos nie jest zakłócany przez odgłosy otoczenia. W obiekcie nie przewidziano stanowiska z tłumaczem języka migowego on-line – system taki pozwala na połączenie się na odległość z biurem tłumaczeń.

12	Parkingi i miejsca postojowe	
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** TAK. 3 miejsca parkingowe	
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** TAK	
3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON** TAK	
4	**Odległość od wejść** TAK	
5	**Dostępność** Brak parkingów podziemnych lub wielopoziomowych.	
13	Ogrodzenia, bramy i furtki	
1	**Bezpieczeństwo** TAK	
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** TAK	
14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne	
1	**Położenie** TAK	
2	**Wysokość** TAK	
3	**Sposób obsługi** TAK	
15	Oświetlenie	
1	**Równomierność oświetlenia** TAK	
2	**Zapobieganie oślepianiu** TAK	
3	**Dodatkowe oświetlenie** TAK	
16	Ogrzewanie	
1	**Osłony** Do weryfikacji po zakończonej przebudowie.	
17	Ochrona przed hałasem	
1	**Tłumienie hałasu** TAK	
2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna** TAK. Alarmy należy wyposażyć jednocześnie w dźwiękowy i wizualny system powiadamiania. W pokojach, w których mogą przebywać osoby niesłyszące lub niewidome można zastosować dodatkowe alarmy wibracyjne.	
18	Oznaczenia i informacja	
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** TAK i NIE. Zalecane jest wykonanie oznaczeń dotykowych, w alfabecie Braille'a.	
2	**Mapy dotykowe** NIE. W dużych budynkach należy rozważyć zastosowanie map dotykowych. • Mapa dotykowa powinna być uproszczona, przy jednoczesnym zachowaniu wszystkich istotnych	

	informacji. • Jeżeli ilość dostępnego miejsca na to pozwala, należy zastosować równolegle wypukłe napisy w tradycyjnym alfabecie oraz alfabecie Braille'a. • Wszystkie oznaczenia zastosowane na mapie powinny być czytelne zarówno wzrokowo, jak i dotykowo

WNIOSKI:

W budynku po przebudowie uwzględniono potrzeby użytkowników niepełnosprawnych poprzez przystosowanie części mieszkań dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich lub mających duże problemy z poruszaniem się. Dostosowano 5 mieszkań dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich, 5 pokoi przeznaczonych dla osób chorych wymagających stałego nadzoru medycznego z bezpośrednim dostępem do łazienek przystosowanych dla osób niepełnosprawnych.

W celu wyeliminowania barier architektonicznych zaprojektowano przebudowę infrastruktury drogowej w otoczeniu budynku – dróg i chodników będących obecnie w złym stanie technicznym, z wysokimi krawężnikami, nawierzchniami z kostki granitowej utrudniającej poruszanie. Ulicę Kadetów biegnącą wzdłuż wschodniej ściany budynku zaprojektowano jako ciąg pieszo-jezdny o nawierzchni asfaltowej bez krawężników, z łatwym dostępem do pochylni zlokalizowanych przy wejściach do budynku. Przy północnej ścianie szczytowej zlokalizowano trzy miejsca postojowe przeznaczone dla osób niepełnosprawnych. Nawierzchnie dojść do terenów zielonych, placu zabaw dla dzieci, miejsc integracji osób starszych zaprojektowano jako utwardzone z kostki betonowej. Do budynku dobudowano taras integracyjny pełniący również funkcję bezpośredniego połączenia obiektu z terenem zielni urządzonej zlokalizowanym po zachodniej stronie Centrum Integracji Społecznej. Ze względu na duże różnice wysokościowe, skarpy oraz mury oporowe - taras jest istotnym oraz niezbędnym elementem, umożliwiającym realizację planowanej funkcji, zapewniającym osobom starszym oraz niepełnosprawnym nieograniczony dostęp do miejsc integracji i aktywizacji zlokalizowanych na świeżym powietrzu. Zlokalizowano w budynku windę umożliwiającą osobą niepełnosprawnym dostęp na wszystkie kondygnacje przebudowywanego budynku wraz z niezbędnym wyposażeniem dla osób niepełnosprawnych. Dostęp z zewnątrz to połączenie bezprogowe, drzwi wejściowe o szerokościach ułatwiających dostęp osobom poruszającym się na wózkach. Przy głównych wejściach do budynku zaprojektowano pochylnie spełniające wymogi prawne. Na drzwiach należy zamontować siłowniki ułatwiające otwarcie skrzydeł. Zaprojektowano pięć mieszkań przystosowanych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich lub mających duże problemy z samodzielnym poruszaniu się. W łazienkach zaprojektowano przybory sanitarne – umywali, miski ustępowe, lustra, brodziki prysznicowe dedykowane osobom niepełnosprawnym wraz odpowiednimi pochwytami stałymi i składanymi. W pomieszczeniach przewidziano przestrzeń manewrową pozwalającą na swobodne i nieograniczone poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich. Zaprojektowano toalety ogólnodostępne przeznczone dla osób niepełnosprawnych wyposażone w przybory sanitarne – umywali, miski ustępowe, lustra, brodziki prysznicowe dedykowane osobom niepełnosprawnym wraz odpowiednimi pochwytami stałymi i składanymi. W pomieszczeniach przeznaczonych na zbiorowy pobyt osób niepełnosprawnych, na grzejnikach centralnego ogrzewania zaprojektowano osłony chroniące od bezpośredniego kontaktu z elementem grzejnym.

Nawierzchnie ciągów komunikacyjnych i pomieszczeń wewnątrz wykonane będą z materiałów niepowodujących niebezpieczeństwa poślizgu. Umieszczanie odbojów, skrobaczek, wycieraczek do obuwia lub podobnych urządzeń wystających ponad poziom płaszczyzny dojścia w szerokości drzwi wejściowych do pomieszczeń jest zabronione. Przy wejściach do budynku zapewnione będzie oświetlenie awaryjne. Wysokość progów w drzwiach wejściowych do budynku nie przekracza 0,02m.

W mieszkaniach zaprojektowano instalację przyzywową spełniającą funkcje alarmowe. Instalacja składać się będzie z:

– przycisków przyzywowych oraz kasowników montowanych w pomieszczeniach,

– sygnalizatorów alarmowych montowanych nad drzwiami pomieszczeń, w których będzie generowany

sygnał alarmowy,
– centrali systemowej zamontowanej w recepcji.
Użycie przycisków przyzywowych będzie uruchamiało sygnalizatory optyczne w pobliżu pomieszczeń oraz sygnał optyczno-akustyczny na panelu sygnalizacyjnym w pomieszczeniu całodobowej recepcji, tak, aby możliwe było udzielenie pomocy. Portier lub inna osoba z obsługi budynku będzie wyposażona w klucz umożliwiający otwarcie wszystkich drzwi pomieszczeń wyposażonych w instalację przyzywową (Master Key). Na każdej kondygnacji budynku zapewniono możliwość przejścia do innej strefy pożarowej bez zmiany piętra, zapewniając właściwe warunki bezpieczeństwa i ewakuacji osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz osób o ograniczonej zdolności poruszania się. Dodatkowo winda osobowa jest obudowana pożarowo, zapewniono oddymianie szybu windowego. W czasie pożaru sterowanie windą odbywa się przez personel przy użyciu karty magnetycznej lub kodu.
Przystosowanie instalacji elektrycznej:
– zwiększona ilość gniazd wtykowych,
– wysokość montażu gniazd wtykowych na wysokości nie mniejszej niż 40 cm i wysokości maks. 105 cm,
– wysokość montażu łączników oświetlenia na wysokości 105 cm npp.,
– zapewniona możliwość sterowania oświetleniem pokoju łącznikiem przy łóżku.

W celu likwidacji barier architektonicznych, nie przewidzianych na etapie projektowania przebudowy, Budynek Centrum Integracji Społecznej należy doposażyć w:
- oznaczenia Braille'a;
- plany tyflograficznymi;
- oznaczenia przy wejściach do budynku, oznakowania schodów, ramp w taki sposób aby osoby z dysfunkcjami percepcji mogły w pełni korzystać z obiektu;
- instalację pętli indukcyjnej i dostęp do tłumacz migowego on-line;
- ścieżki dotykowe;
- w pomieszczeniach, gdzie mogą przebywać dzieci lub osoby niepełnosprawne (szczególne osoby niewidome), na grzejnikach centralnego ogrzewania należy umieszczać osłony, chroniące przed bezpośrednim kontaktem z elementami grzejnika;
- w obiektach wielokondygnacyjnych istotne jest opracowanie procedur ewakuacyjnych dot. osób ON;
- w dużych budynkach należy rozważyć zastosowanie map dotykowych.
Dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim obiekt jest przystosowany. Należy opracować nową procedurę ewakuacyjną dla tego obiektu, po oddaniu obiektu do użytkowania. W 2023r. należałoby zweryfikować standard obiektu pod kątem ewentualnych barier architektonicznych.

3.10 Teren zewnętrzny

1	Nazwa Obiektu	Teren zewnętrzny Kampus Uczelni
2	Adres obiektu	Ul. Lwówecka 18, Kadetów 1, Kadetów 3 w Jeleniej Górze
3	Powierzchnia użytkowa	Ok. 12ha
4	Opis obiektu	Drogi wewnętrzne, chodniki, dojścia i dojazdy do budynków dydaktycznych i administracyjnych, mała architektura, śmietniki, parkingi, przestrzeń publiczna dostępna do użytku.
5	Komunikacja	
5.1	Komunikacja pozioma	Warunek spełniony TAK / NIE Jeśli warunek nie jest spełniony, jaki jest stan faktyczny, co wymaga dostosowania?
1	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (A)** TAK I NIE Wydzielone chodniki nie są o odpowiedniej szerokości zapewniające bezpieczeństwo poruszania się. Szerokość ważnych przestrzeni komunikacyjnych, w których konieczny jest ruch dwukierunkowy, nie powinna być mniejsza niż 180 cm. Na szerokości ciągów pieszych wpływ mają zarówno potrzeby poszczególnych grup, jak i natężenie ruchu czy konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Najwięcej przestrzeni do poruszania się, zawracania i mijania będą potrzebowały osoby poruszające się na wózku, dlatego to właśnie potrzeby tej grupy powinny być decydujące przy wyznaczaniu minimalnych szerokości ciągów pieszych. Obowiązujące przepisy określają szerokość chodników zależnie od ich położenia: • ciągi piesze biegnące wzdłuż jezdni lub pasa postojowego: min. 200 cm, • ciągi piesze odsunięte od jezdni lub pasa postojowego: min. 150 cm. W przypadku istniejących chodników poddawanych przebudowie przepisy dopuszczają ograniczenie ich szerokości odpowiednio do 125 cm i 100 cm. Niezależnie od wymagań określonych w przepisach, należy pamiętać o minimalnych potrzebach osób poruszających się na wózku. Dopiero przy szerokości 150 cm osoby takie będą miały możliwość zawrócenia oraz minięcia się z osobą sprawną, a przy szerokości 180 cm możliwe jest mijanie się dwóch osób poruszających się na wózkach.	
2	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (B)** TAK Ciągi komunikacyjne nie powinny być węższe niż 120 cm, z zastrzeżeniem możliwości występowania lokalnych przewężeń o szerokości nie mniejszej niż 90 cm, na odcinkach o długości do 150 cm.	
3	**Minimalne wymiary ciągów pieszych i korytarzy (C)** TAK I NIE Szerokość ciągów komunikacyjnych należy mierzyć po odjęciu przestrzeni zajmowanej przez umeblowanie znajdujące się na danym ciągu komunikacyjnym oraz w pobliżu miejsc siedzących, również po odjęciu przestrzeni zajmowanej przez nogi osób siedzących. Aktualnie brak jest miejsc odpoczynku na terenie zewnętrznym wzdłuż dojść do budynków.	
4	**Przestrzeń manewrowa** TAK I NIE Wydzielone chodniki wzdłuż jezdni nie zapewniają przestrzeni manewrowej bez wykroczenia poza strefę chodnika na jezdnię (od budynku nr 3 do budynku nr 1).	

	W ramach ciągów pieszych i korytarzy o szerokości mniejszej niż 180 cm, maksymalnie co 25 metrów należy projektować/zapewnić miejsca umożliwiające minięcie się dwóch wózków. Szerokość takiej przestrzeni powinna wynosić min. 180 cm, a jej długość min. 200 cm. Poszerzanie przestrzeni nie jest konieczne, jeżeli długość węższego odcinka nie przekracza 50 m.
5	**Wysokość ciągów komunikacyjnych** TAK Wysokość ciągów komunikacyjnych nie powinna być mniejsza niż 220 cm. Jeżeli jakikolwiek element wyposażenia przestrzeni znajduje się poniżej wysokości 220 cm, należy zastosować próg ostrzegawczy o wysokości minimum 40 cm, poręcz ostrzegawczą lub odpowiednio ustawić elementy wyposażenia bądź małej architektury.
6	**Spadek poprzeczny** TAK I NIE W okolicy budynku nr 3, spadek poprzeczny dojścia do budynku jest większy niż 2%. NACHYLENIE POPRZECZNE CHODNIKA Nachylenie maksymalne: 3% Nachylenie zalecane: do 2%
7	**Przeszkody** TAK I NIE Wszelkie przeszkody i elementy wyposażenia przestrzeni należy umieszczać poza główną przestrzenią komunikacyjną. Najkorzystniejsza jest sytuacja, w której wszystkie elementy wyposażenia przestrzeni nie wykraczają poza jedną, ściśle określoną linię. W przestrzeni zewnętrznej może to być np. linia wyznaczona przez latarnie.
8	**Miejsca wypoczynku** NIE W przestrzeniach wymagających pokonywania znacznych odległości należy, nie rzadziej niż co 30 m, zapewnić miejsca siedzące. Powinny one znajdować się w pobliżu ciągów komunikacyjnych, ale nie bezpośrednio na nich. Miejsca te powinny być umieszczone tak, żeby nogi osób korzystających z nich nie przeszkadzały osobom korzystającym z ciągów komunikacyjnych. Minimum 1/3 ławek lub innych miejsc do siedzenia powinna być wyposażona w oparcia i podłokietniki. Oba rozwiązania są szczególnie istotne dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością ruchu poruszających się o kulach, laskach, balkonikach itp.
9	**Komunikacja w dużych przestrzeniach** NIE Brak jest w całym obiekcie uczelnianym ścieżek dotykowych. W przestrzeniach o dużej szerokości lub w szczególnie istotnych obiektach zaleca się projektowanie ścieżek dotykowych dla osób z dysfunkcją wzroku. Na zewnątrz ścieżki dotykowe mogą ułatwiać odnalezienie wejścia do budynku, czy dotarcie do przejścia dla pieszych. Wewnątrz prowadzić od wejścia do istotnych przestrzeni, np. recepcji, kas, toalet, poczekalni. Ścieżki dotykowe warto stosować w połączeniu z planami tyflograficznymi, tabliczkami w alfabecie Braille'a i innymi oznaczeniami dotykowymi. Ścieżek dotykowych nie powinno się stosować, jeżeli szerokość przestrzeni komunikacyjnej jest mniejsza niż 180 cm. Ścieżki dotykowe to wypukłe znaki poziome, które mogą bezpiecznie przeprowadzić osobę z niepełnosprawnością wzroku pomiędzy określonymi miejscami lub ostrzec przed zagrożeniami. Stosuje się dwa rodzaje oznaczeń: • elementy prowadzące – składające się z równoległych linii,

	• znaki ostrzegawcze – składające się z wypukłych punktów, tzw. guzków. Na zewnątrz budynku ścieżki dotykowe warto projektować na szerokich chodnikach, wzdłuż głównych ulic, jako elementy prowadzące do przejść dla pieszych i przystanków transportu publicznego. Mogą one również być poprowadzone wzdłuż drogi dla zachowania bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnością wzroku. W takiej sytuacji powinny powstawać w porozumieniu z lokalnym zarządcą dróg oraz zarządcami sąsiednich terenów, żeby projektowane systemy były spójne. Ścieżek należy natomiast unikać jako elementów prowadzących do wejść do budynków biurowych. Przyjmuje się, że w przestrzeni miejskiej ścieżki prowadzi się przede wszystkich do szczególnie istotnych obiektów, np. transportu publicznego, urzędów, ważnych obiektów związanych z kulturą, sztuką i nauką. Zbyt duża liczba ścieżek może wprowadzać w błąd. Wewnątrz budynku stosowanie ścieżek jest zasadne w bardzo dużych holach wejściowych lub gdy dojście do recepcji może być skomplikowane. W takich sytuacjach ścieżki dotykowe mogą przebiegać od wejścia do budynku do recepcji. Znaki ostrzegawcze powinny być stosowane przy krawędziach przejść dla pieszych, na skrzyżowaniach elementów prowadzących, przed schodami (przede wszystkim położonymi poza klatkami schodowymi) i w innych miejscach, w których konieczne jest ostrzeżenie osoby z niepełnosprawnością wzroku o zbliżaniu się do przeszkody. Dostępność budynku jest w istotnym stopniu zależna od relacji między nim a sąsiadującymi z nim pieszymi ciągami komunikacyjnymi. Decyzje dotyczące dostępności najłatwiej jest podjąć przy okazji projektowania nowych obiektów choć pewne korekty istniejących ciągów komunikacyjnych są również możliwe w budynkach przebudowywanych, np. przy okazji przebudowy otaczającego terenu.
10	**Przejścia dla pieszych** TAK I NIE Brak jest sygnalizacji świetlnej i/lub dźwiękowej oraz prawidłowego oznaczenia przejścia dla pieszych. Przy budynku nr 3, na przejście dla pieszych schodzi się bezpośrednio ze schodów – co jest rozwiązaniem niedopuszczalnym. Żadne z przejść dla pieszych nie jest oznaczone znakiem pionowym lub znakiem poziomym – prócz namalowanych pasów. • Na przejściach dla pieszych wyposażonych w sygnalizację świetlną należy także zastosować sygnalizację dźwiękową. Sygnał dźwiękowy powinien wyraźnie odróżniać się od odgłosów otoczenia, ale jednocześnie nie powinien być uciążliwy dla użytkowników. • Jeżeli konieczne jest zastosowanie przycisków wyzwalających zmianę światła, powinny być one łatwe do odnalezienia oraz, na danym obszarze, jednakowe i w podobny sposób rozmieszczone. Z punktu widzenia osób poruszających się na wózku, rodziców z wózkiem dziecięcym, a także osób z bagażem czy dostawców istotne jest odpowiednie wyprofilowanie krawędzi przejścia. Możliwe jest zapewnienie następujących rozwiązań: • rampy krawężnikowe – stosowane głównie w przypadku przejść przez jezdnie dróg publicznych, • przejście na progu zwalniającym – stosowane w miejscach, gdzie istotne jest spowolnienie ruchu samochodowego i zapewnienie priorytetu pieszym, • umieszczenie jezdni oraz chodnika na jednym poziomie – stosowane w miejscach, gdzie ruch samochodowy jest rzadki, a piesi mają bezwzględne pierwszeństwo. Poprawnie wykonane przejście znajdujące się na progu zwalniającym powinno mieć następujące parametry: • pomiędzy chodnikiem a poziomem przejścia znajdującym się na progu zwalniającym nie może występować różnica wysokości; • na granicy progu zwalniającego i chodnika nie może występować żadne dodatkowe nachylenie oprócz wynikającego z nachylenia ciągu pieszego;

	• szerokość przejścia musi spełniać obowiązujące w tym zakresie przepisy, ale nie może być mniejsza niż 200 cm; W pobliżu przejść dla pieszych osoby z niepełnosprawnością wzroku potrzebują informacji o zbliżaniu się do jezdni. Jedną z nich stanowi nachylenie, przy czym, w przypadku zastosowania ramp krawężnikowych, może ono nie być wystarczające. Konieczne jest jednocześnie zapewnienie dotykowych oznaczeń ostrzegawczych, zazwyczaj w formie zestawu wypukłych punktów. Oznaczenia tego typu są jeszcze ważniejsze w przypadku przejść umieszczonych na progach zwalniających, gdzie zmiana nachylenia nie stanowi dodatkowego ostrzeżenia. Wybierając parametry oznaczeń, w pierwszej kolejności warto sprawdzić, jaki standard obowiązuje w mieście. Zdarza się, że znacząco się one od siebie różnią, np. w Łodzi stosuje się oznaczenia składające się z równoległych linii zamiast punktów. Jeżeli nie ma lokalnego standardu, można oprzeć się na parametrach określonych w normach ISO 21542:2001 lub ISO 23599:2012.
11	**Zmiana faktury nawierzchni** NIE Brak zastosowania zmiany faktury nawierzchni. Na granicy pomiędzy chodnikiem a jezdnią, na całej szerokości przejścia, należy stosować dotykowe znaki ostrzegawcze dla osób z niewidomych i słabowidzących. Proponowane jest projektowanie tego typu oznaczeń zgodnie z normą ISO 21542:2011.
12	**Zastosowanie ramp krawężnikowych** NIE Brak zastosowania ramp krawężnikowych. Na przejściach dla pieszych należy zastosować rampy krawężnikowe umożliwiające osobie poruszającej się na wózku korzystanie z przejścia. Poprawnie wykonana rampa krawężnikowa powinna mieć następujące parametry: • szerokość min. 90 cm – zalecane jest zapewnienie rampy na całej szerokości przejścia; • nachylenie prostopadłe do jezdni maks. 5% – w wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się zwiększenie nachylenia do 15% (zbyt małe nachylenie będzie niekorzystne dla osób z niepełnosprawnością wzroku, ponieważ nawet w przypadku zastosowania oznaczeń dotykowych może być dla nich trudne zlokalizowanie krawędzi jezdni); •nachylenie boczne maks. 10% – w wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się zwiększenie nachylenia bocznego do 15%; • Dopuszczalna różnica wysokości pomiędzy brzegiem rampy a jezdnią nie może przekraczać 2 cm, przy czym zaleca się, żeby krawędź taka była zaokrąglona lub fazowana; • Jeżeli z boku rampy krawężnikowej znajduje się chodnik, a nie zainstalowano barierek lub innych ograniczeń, należy zastosować również boczne nachylenie, nieprzekraczające 10%; • Szerokość rampy krawężnikowej nie może być mniejsza niż 90 cm;
13	**Rampy krawężnikowe** NIE Brak zastosowania ramp krawężnikowych. Wszędzie, gdzie przystosowana droga komunikacji wymaga pokonania różnicy wysokości pomiędzy chodnikiem a jezdnią lub innej niewielkiej różnicy poziomów, należy zastosować rampę

	krawężnikową. Parametry rampy wskazano w punkcie 12 powyżej.
14	**Oznakowanie** NIE Brak zastosowania ramp krawężnikowych. Rampa krawężnikowa musi mieć dotykowe oznaczenie na całej swojej szerokości.
5.2	Komunikacja pionowa
1	**Unikanie zmian poziomów** Brak możliwości unikania zmian poziomów na terenie zagospodarowanym. Pozostaje dostosowanie terenu do wygodnego pokonywania zmiany poziomów. Teren zewnętrzny i komunikacja wymaga gruntownej modernizacji jako całości. • Wszędzie, gdzie to możliwe (szczególnie w przestrzeni zewnętrznej), powinno się unikać stosowania schodów, pochylni, wind oraz innych urządzeń na rzecz łagodnych spadków (poniżej 5%) rozłożonych na dłuższym odcinku. • Szczególnie niebezpieczne jest stosowanie pojedynczego lub podwójnego stopnia.
2	**Miejsce umieszczania schodów i pochylni** TAK i NIE. W miejscach gdzie pochylnie istnieją to nie zawężają minimalnej przestrzeni komunikacyjnej. Natomiast na terenie są budynki/dojścia do budynków nie wyposażonych w pochylnie. Schody i pochylnie muszą być umieszczane w taki sposób, żeby nie zawężać minimalnej wymaganej przestrzeni komunikacyjnej.
3	**Schody i pochylnie stałe i ruchome** Zastosowanie schodów lub pochylni ruchomych nie zwalnia z obowiązku zastosowania schodów lub pochylni stałych.
4	**Pochylnie** TAK i NIE. W miejscach gdzie pochylnie istnieją spełniają wymagania normowe. Natomiast na terenie są budynki/dojścia do budynków nie wyposażonych w pochylnie. Norma ISO 21542:2011 dopuszcza stosowanie nachyleń do 5% bez projektowania spoczników i poręczy. Jeżeli, np. ze względu na konieczność odprowadzenia wody, konieczne jest zastosowanie nachylenia poprzecznego, nie może ono przekraczać 2%.
5	**Szerokość i długość** TAK i NIE. W miejscach gdzie pochylnie istnieją spełniają wymagania normowe. Natomiast na terenie są budynki/dojścia do budynków nie wyposażonych w pochylnie. • Szer. płaszczyzny ruchu pochylni przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych musi wynosić 120 cm. • Dł. pojedynczego biegu pochylni nie może przekraczać 9 m.
6	**Spoczniki** TAK i NIE. W miejscach gdzie pochylnie istnieją spełniają wymagania normowe. Natomiast na terenie są budynki/dojścia do budynków nie wyposażonych w pochylnie. • Jeżeli konieczne jest zastosowanie pochylni o długości przekraczającej 9 m, należy podzielić ją na krótsze odcinki przy pomocy spoczników.

	• Spocznik nie może być krótszy niż 1,4 m. • Szerokość spocznika nie może być mniejsza niż szerokość biegu pochylni – min. 120 cm. • Jeżeli na spoczniku następuje zmiana kierunku, należy zapewnić na nim powierzchnię manewrową o minimalnych wymiarach 1,5 m x 1,5 m. • Na końcu i na początku pochylni należy umieścić poziomą płaszczyznę ruchu o długości przynajmniej 1,5 m, znajdującą się poza polem otwierania drzwi. • Cała płaszczyzna spocznika musi być pozioma.
7	**Krawężniki** TAK i NIE. W miejscach gdzie pochylnie istnieją spełniają wymagania normowe. Natomiast na terenie są budynki/dojścia do budynków nie wyposażonych w pochylnie. Pochylnia powinna być wyposażona w krawężniki o wysokości minimum 7 cm. Nie na potrzeby projektowania krawężnika, jeżeli dana krawędź pochylni biegnie, np. wzdłuż ściany.
8	**Poręcze** TAK i NIE. W miejscach gdzie pochylnie istnieją spełniają wymagania normowe. Natomiast na terenie są budynki/dojścia do budynków nie wyposażonych w pochylnie. • Po obu stronach pochylni należy zainstalować poręcze. • Odstęp między poręczami musi wynosić od 1 m do 1,1 m. • Poręcze należy zainstalować na wysokości 90 cm i 75 cm od poziomu pochylni. • Poręcze na początku i końcu pochylni, a jeżeli poręcz nie jest kontynuowana na spocznikach także na końcu i początku każdego biegu, należy przedłużyć przynajmniej o 30 cm poza bieg pochylni. • Poręcze przy pochylniach powinny być równoległe do nawierzchni. • Część chwytna poręczy powinna mieć średnicę 3,5-4,5 cm. • Część chwytna poręczy powinna znajdować się minimum 5 cm od ściany bądź innej przeszkody i powinna być umieszczona w sposób uniemożliwiający jej obracanie.
9	**Oznaczenia** TAK i NIE. W miejscach gdzie pochylnie istnieją spełniają wymagania normowe. Natomiast na terenie są budynki/dojścia do budynków nie wyposażonych w pochylnie. Początek i koniec biegu pochylni powinny być wyróżnione przy pomocy kontrastowego koloru oraz zmiany w fakturze, bądź sprężystości nawierzchni. Szer. takiego pasa powinna wynosić min.0,3m.
10	**Szerokość biegu** TAK W budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych wielorodzinnych (oprócz budynków opieki zdrowotnej) szerokość mierzona między poręczami - minimalna szerokość 1,2 m
11	**Schody zewnętrzne do budynku** TAK I NIE Ich szerokość nie może być mniejsza niż szerokość schodów w budynku. Szerokość biegu schodów nie może być ograniczana przez zainstalowane urządzenia oraz elementy budynku.
12	**Szerokość spocznika** TAK I NIE W bud. użyteczności publ. i mieszkalnych wielorodzinnych (oprócz bud. opieki zdrowotnej)-1,5m
13	**Wysokość stopni**

	TAK i NIE. Wysokość stopni jest mocno zróżnicowana z uwagi na wyeksploatowanie płyt chodnikowych, osiadanie gruntu w różnych kierunkach. W bud. użyteczności publ. i mieszkalnych wielorodzinnych (oprócz bud. opieki zdrowotnej) - 17,5 cm
14	**Głębokość stopni** TAK I NIE Schody zewnętrzne są różnej głębokości, zdarza się że niektóre stopnie posiadają wartości normowe, jednak jako cały bieg schodów zewnętrznych już nie.
15	**Głębokość stopni** TAK I NIE Schody zewnętrzne są różnej głębokości, zdarza się że niektóre stopnie posiadają wartości normowe, jednak jako cały bieg schodów zewnętrznych już nie.
16	**Głębokość stopni** TAK I NIE Schody zewnętrzne są różnej głębokości, zdarza się że niektóre stopnie posiadają wartości normowe, jednak jako cały bieg schodów zewnętrznych już nie.
17	**Maks. liczba stopni w biegu (A)** TAK
18	**Maks. liczba stopni w biegu (B)** NIE DOTYCZY
19	**Profilowanie stopni** NIE Schody zewnętrzne w terenie wymagają licznych napraw lub przebudowy. Stopnie schodów powinny być wyprofilowane tak, aby zapobiegać zahaczaniu o nie tyłem buta przy schodzeniu oraz potykaniu się przy wchodzeniu.
20	**Poręcze** TAK I NIE. Brakuje poręczy przy schodach zewnętrznych zlokalizowanych na terenie. W szczególności na zejściu za budynkiem nr 3 w stronę strzelnicy, przy przejściu dla pieszych przy budynku nr 3. • Schody przeznaczone do pokonywania wysokości większej niż 0,5 m należy wyposażyć w balustrady lub inne zabezpieczenia od strony przestrzeni otwartej. Poręcz musi znajdować się po obu stronach biegu. Analogiczne rozwiązanie zalecane jest również przy schodach o mniejszej wysokości. • Poręcz musi być ciągła wzdłuż całego biegu schodów, a poręcz wewnętrzna również na spocznikach. • Jeżeli poręcz zewnętrzna nie jest kontynuowana, na początku i końcu każdego biegu schodów należy przedłużyć ją przynajmniej o 30 cm poza bieg schodów. • Górna część poręczy powinna znajdować się na wysokości 85-100 cm od przedniej krawędzi stopnia. Dobrze również zastosować dodatkową poręcz na wysokości 60-75 cm. • Jeżeli szerokość biegu schodów przekracza 4m, konieczne jest zastosowanie poręczy pośredniej, jedna co 4m. • Część chwytna poręczy powinna mieć średnicę 3,5-4,5 cm. • Cześć chwytna poręczy powinna znajdować się minimum 5 cm od ściany bądź innej przeszkody. • Część chwytna poręczy powinna być umieszczona w sposób uniemożliwiający jej obracanie.
21	**Oznaczenia** NIE. Brak oznaczeń. Schody powinny być oznaczone na dwa sposoby:

	• wizualnie - kontrastowo oznaczone krawędzie stopni. Norma 21542:2011 precyzuje, że oznaczenie takie powinno być wykonana na pionowej i poziomej części stopnia i mieć szerokość 4-5 cm; • poprzez zmianę faktury, odcienia lub barwy w pasie 30 cm przed krawędzią stopnia. Norma ISO 21542:2011 wskazuje, że znaki dotykowe powinny być umieszczane w odległości 30-50 cm od krawędzi stopnia, a ich szerokość powinna wynosić 60- 90 cm. Również osoby niewidome zwracają uwagę, że oznaczenia dotykowe powinny być odsunięte od krawędzi stopnia, żeby pozostawić czas na reakcję.	
5.3	Windy	NIE DOTYCZY
6	Materiały wykończeniowe	
1	**Połysk** NIE DOTYCZY	
2	**Kontrast** NIE DOTYCZY	
3	**Nawierzchnie - Stabilność i antypoślizgowość** TAK I NIE. Zróżnicowanie powierzchni na terenie zewnętrznym (asfalt, kostka brukowa z lat 30stych, kostka betonowa, betonowe płyty, betonowe fragmenty płyt). Wiele elementów wystających z powierzchni jezdni. Wielokrotne naprawy dziur, łaty, istotnie wpływają na różnicę poziomów powierzchni. Nawierzchnie przestrzeni pieszych muszą być wykonane z gładkich materiałów, nieutrudniających przemieszczania się. Należy również dążyć do rzadkich podziałów lub wąskich fug i materiałów bez fazowanych krawędzi. Nawierzchnie nierówne mogą być stosowane w strefach bocznych chodnika, np. wzdłuż krawędzi jezdni, ściany budynku, do oddzielenia ścieżek rowerowych od chodnika, do podkreślenia istotnych kierunków ruchu. Konieczne jest jednak zachowanie pasów nawierzchni równej o szerokości niezbędnej do poruszania się użytkowników. Na placach i w przestrzeniach o dużej szerokości warto rozważyć wprowadzenie dodatkowych podziałów przestrzeni za pomocą różnych faktur nawierzchni, które mogą ułatwić określenie głównych kierunków komunikacyjnych osobom z niepełnosprawnością wzroku. W tego typu sytuacjach dopuszcza się stosowanie m.in. materiałów o nierównej powierzchni oraz szerszych fug. Przykładami takich nawierzchni mogą być kostki kamienne o powierzchni łupanej, bruk. Nawierzchnia nierówna nie może być jednak wliczana do szerokości przestrzeni komunikacyjnej, Główne ciągi komunikacyjne o wyższym standardzie nawierzchni należy rozplanować w taki sposób, żeby osoby o ograniczonej mobilności nie były zmuszone do pokonywania znacznie większych odległości niż inni użytkownicy. Zmiany faktury nawierzchni należy projektować w sposób podkreślający układ istotnych kierunków. Nie mogą one przecinać przestrzeni komunikacyjnych lub być w niej rozmieszczone w sposób przypadkowy. Dopuszczalne jest również uzupełnianie nawierzchni wokół włazów i wpustów ulicznych, oświetlenia montowanego w posadzce itp. kostką lub płytami o mniejszych wymiarach niż nawierzchnia zasadnicza. Zastosowany materiał oraz sposób jego obróbki musi być w takiej sytuacji zgodny z otaczającą nawierzchnią. W obu przypadkach zmiana faktury mogłaby być mylącą dla osób z niepełnosprawnością wzroku. Stosowane materiały wykończeniowe nawierzchni podłóg, chodników, ścieżek, schodów, pochylni itp. powinny zapewniać stabilne oparcie i mieć właściwości antypoślizgowe. Niektóre materiały stają się śliskie dopiero w kontakcie z wodą. Jest to szczególnie istotne w przypadku przestrzeni zewnętrznej. Rodzaje materiałów (od najmniej korzystnych do najkorzystniejszych): • grząskie i nierówne, np. piasek, żwir, kratownice betonowe, kocie łby,	

	• o średnim stopniu równości, np. kamień o powierzchni ciętej i łupanych krawędziach, kostka betonowa o nierównych krawędziach, • równe, np. asfalt, kamień cięty, płyty kamienne lub betonowe. Inne czynniki wpływające na zwiększenie dostępności: • wielkość elementów: im większe elementy, tym korzystniej, Utrudnienia związane z częstymi podziałami, np. w przypadku kostki granitowej lub betonowej, można minimalizować poprzez ciasne układanie elementów oraz zastosowanie prostych krawędzi (bez fazowania lub zaokrąglania). • przerwy pomiędzy elementami: im mniejsze, tym korzystniej, Sposób obróbki krawędzi: zaleca się stosowanie materiałów o prostych krawędziach, bez fazowania i zaokrąglenia. Główne ciągi komunikacyjne: nawierzchnie równe, zaleca się stosowanie dużych elementów z minimalnymi przerwami między nimi.
4	**Unikanie zbierania wody** TAK I NIE. Powierzchnie są nierówne i zastoiny wody obecne. Zbieranie wody jest również zauważalne z uwagi na niedrożną kanalizację deszczową przy przejściu pod torami w kierunku ul. Kadetów. Nawierzchnie powinny być wykonane i utrzymywane w sposób uniemożliwiający zbieranie się wody i powstawanie kałuż. • Nawierzchnie grząskie i nierówne – poważnie utrudniające poruszanie się na wózku. Przykłady nawierzchni: piasek, żwir, kratownice betonowe, kocie łby, kostka granitowa o powierzchni łupanej. • Nawierzchnie o średnim stopniu równości – utrudniające poruszanie się na wózku, np. powierzchnie z kamienia młotkowanego lub o nieregularnych krawędziach. Przykłady nawierzchni: kamień o ciętej powierzchni i łupanych krawędziach bocznych, kostka betonowa o nieregularnych krawędziach bocznych. • Nawierzchnie równe. Przykłady nawierzchni: asfalt, płyty kamienne o powierzchniach i krawędziach ciętych, groszkowanych i promieniowanych, płyty betonowe, deski (pod warunkiem odpowiedniego zabezpieczenia przed warunkami atmosferycznymi/wypaczaniem oraz zachowania minimalnych odległości między deskami).
5	**Dywany i wykładziny podłogowe** NIE DOTYCZY
6	**Rozwiązania detali nawierzchni w strefach komunikacji** TAK I NIE Na terenie zewnętrznym występuje szereg różnic w płaszczyźnie nawierzchni dojść do budynków. Jeżeli znajdują one się w strefach jakiejkolwiek komunikacji, bezwzględnie powinny znajdować się w płaszczyźnie nawierzchni tj. wpusty kanalizacyjne, pokrywy urządzeń uzbrojenia sieci terenu i instalacji podziemnych, a także innych osłon otworów, elementów służących do oczyszczania butów itp. Pokrywy włazów i wpustów ulicznych, znajdujące się na pieszych ciągach komunikacyjnych, muszą mieć odstępy pomiędzy prętami lub średnice otworów nie większe niż 2 cm. Większe odstępy mogą prowadzić do utknięcia koła wózka albo laski osoby niewidomej lub do potknięcia się pieszego. Otwory podłużne należy sytuować w poprzek głównego kierunku ruchu.
7	**Odstępy między elementami** TAK I NIE Zwrócić uwagę na uszkodzone kratki od kanalizacji deszczowej.

	• W ażurowych elementach nawierzchni (np. kratkach kanalizacyjnych) umieszczonych w nawierzchni przerwy pomiędzy poszczególnymi elementami oraz średnice otworów nie powinny przekraczać 20 mm. • Jeżeli w ażurowych elementach nawierzchni znajdują się podłużne przerwy, to powinny być one umieszczone prostopadle do głównego kierunku komunikacji pieszej.	
8	**Ścieżki dotykowe** NIE. Brak ścieżek dotykowych Zadanie opisano w punkcie 5.1.9 niniejszej karty.	
7	Okna	
1	**Obsługa okien** NIE DOTYCZY	
8	Drzwi	NIE DOTYCZY
9	Elementy wyposażenia przestrzeni	
1	**Miejsca** NIE. Brak takich miejsc na terenie zewnętrznym. Istotne elementy wyposażenia i małej architektury (np. ławki, plany budynku) należy rozmieszczać w konsekwentny sposób, w obrębie całego obiektu, w taki sposób, żeby ich odnajdywanie było dla użytkowników intuicyjne.	
2	**Elementy wiszące** TAK	
3	**Elementy na słupach i podporach** TAK	
4	**Elementy wyposażenia, a drogi komunikacyjne** TAK	
9.1	Siedziska i stoły, składowanie	
1	**Przestrzeń manewrowa** NIE DOTYCZY	
2	**Przestrzeń na nogi** NIE DOTYCZY	
3	**Regulacja wysokości blatu** NIE DOTYCZY	
4	**Dostępność** NIE DOTYCZY.	
5	**Przestrzeń manewrowa** NIE DOTYCZY	
6	**Wysokości i odległość elementów** NIE DOTYCZY	
7	**Tablice informacyjne, reklamy** TAK i NIE Dla osób niewidomych nie zapewniono alternatywnych rodzajów informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych). Tablice informacyjne lub reklamy należy sytuować, wykonywać i mocować w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia bezpieczeństwa użytkowników, nie utrudniały w swobodnym przemieszczaniu się- wysokość zwisów, rozmieszczenie na drodze – nie na środku, w odp. odległości od przejścia).	

	• Miejsce ich usytuowania powinno być stałe, żeby osoba niewidoma, przyzwyczajona do konkretnych lokalizacji przeszkód, nie czuła się zdezorientowana zmianami. • Miejsce ich usytuowania nie powinno kolidować z przestrzenią komunikacyjną. • Informacja wizualna powinna być projektowana w taki sposób, żeby zapewnić możliwe wysoką czytelność przedstawianych napisów i symboli. Konieczne jest m.in. zapewnienie wysokiego kontrastu znaków, w stosunku do tła, odpowiedniej wielkości i krojów czcionek. • Dla osób niewidomych należy zapewnić alternatywne rodzaje informacji w formie komunikatów głosowych oraz oznaczeń dotykowych (np. planów tyflograficznych, tabliczek w alfabecie Braille'a, ścieżek dotykowych).	
10	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno- sanitarne	
10.1	Miski ustępowe	NIE DOTYCZY
10.2	**Umywalki**	NIE DOTYCZY
10.3	**Wanny**	NIE DOTYCZY
10.4	Kabiny prysznicowe	NIE DOTYCZY
10.5	Toalety	NIE DOTYCZY
11	Recepcje, kasy i punkty obsługi klienta	NIE DOTYCZY
12	Parkingi i miejsca postojowe	
1	**Minimalna liczba przystosowanych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością** TAK Ogólna liczba stanowisk / Liczba miejsc parkingowych ON • 6 - 15 /1 • 16 - 40 /2 • 41- 100 /3 powyżej 100/ 4% ogólnej liczby stanowisk	
2	**Minimalne wymiary przystosowanych miejsc parkingowych ON** TAK i NIE. Nie zawsze jest zapewnione wejście na chodnik bezpośrednio z parkingu. Brakuje poprawnego oznakowania miejsc parkingowych. Miejsce usytuowane wzdłuż jezdni, szer. 3,6m, dł. 6m Miejsce usytuowane wzdłuż jezdni, z zapewnieniem możliwości korzystania z przyległego dojścia lub ciągu pieszo-jezdnego, szer. 2,3m, długość 6 m Pozostałe miejsca parkingowe, szer. 3,6m, długość 5 m (Miejsca o szerokości 230 cm należy stosować wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach. Stanowiska takie nie powinny znajdować się przy drogach dwupasmowych, ponieważ kierowca z niepełnosprawnością nie będzie w stanie zaparkować w taki sposób, żeby wysiadać na chodnik. Z miejsca o szerokości 230 cm należy zapewnić bezpośredni dostęp do chodnika szerokości min. 150 cm. Jeżeli miejsce przewidziano dla busów przewożących osoby z niepełnosprawnością, z podnośnikiem z tyłu, długość takiego stanowiska powinna wynosić min. 900 cm.) Niezależnie od położenia miejsca i jego wymiarów konieczne jest zapewnienie możliwości wejścia na chodnik lub ciąg pieszo-jezdny bezpośrednio z miejsca parkingowego lub w jego najbliższym sąsiedztwie. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której osoba poruszająca się na wózku nie może wejść na chodnik i jest zmuszona do przemieszczania się po jezdni, np. z powodu wysokiego krawężnika, ustawionych donic lub zamontowanych słupków.	
3	**Oznakowanie miejsc parkingowych dla ON** TAK i NIE. Nie wszystkie place parkingowe są oznaczone lub prawidłowo oznaczone. Wyjątkiem jest parking przy	

	basenie – jako oznakowany prawidłowo. Na pozostałych parkingach na terenie kampusu brak jest oznaczeń. Miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością należy oznakować na jeden z dwóch sposobów: • znakiem poziomym P-18 uzupełnionym symbolem P-24 oraz znakiem pion. D-18 z tabliczką T-29; • znakiem poziomym P-20 uzupełnionym znakiem P-24 oraz znakiem pion. D-18a z tabliczką T-2971. Ponadto cała powierzchnia miejsca powinna być pomalowana na kolor niebieski. Znalezienie miejsca parkingowego oraz korzystanie z niego może ułatwić: • umieszczenie w pobliżu wjazdu na parking informacji o lokalizacji miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością, • zastosowanie systemu oświetlenia wskazującego wolne i zajęte miejsca – miejsca dla osób z niepełnosprawnością mogą być oznaczone innym kolorem światła, np. niebieskim, • zapewnienie informacji wskazujących drogę do pionów komunikacyjnych/wejścia do budynku. Jeżeli nie wszystkie z nich są dostępne dla osób poruszających się na wózku, konieczne jest wskazanie, które zostały odpowiednio dostosowane.	
4	**Odległość od wejść** TAK • Miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością powinny być umieszczone maksymalnie blisko dostępnego wejścia do budynku. • Jeżeli parking nie obsługuje bezpośrednio żadnego budynku, miejsca przystosowane powinny znajdować się maksymalnie blisko przystosowanego wyjścia z tego parkingu.	
5	**Dostępność** TAK – aktualnie brak jest parkingów podziemnych i/lub wielopoziomowych. • W przypadku parkingów podziemnych i wielopoziomowych przystosowane miejsca parkingowe powinny znajdować się na poziomie terenu lub na kondygnacji dostępnej dla osób niepełnosprawnych z pochylni. • W garażu wielopoziomowym lub stanowiącym kondygnację w budynku użyteczności publicznej należy zastosować urządzenie dźwigowe lub inne podnośne, umożliwiające transport pionowy osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich na inne kondygnacje, które wymagają dostępności dla tych osób	
13	Ogrodzenia, bramy i furtki	
1	**Bezpieczeństwo** TAK i NIE Aktualnie ogrodzenie terenu uczelni jest wybrakowane i niekompletne. • Sposób zaprojektowania, wykonania i umiejscowienia ogrodzeń, bram i furtek nie może stwarzać zagrożenia dla ludzi i zwierząt. • Na wysokości mniejszej niż 1,8 m nie mogą znajdować się ostro zakończone elementy, drut kolczasty, tłuczone szkło oraz inne podobne wyroby i materiały. • Furtki powinny być zaprojektowane w taki sposób, żeby nie utrudniały dostępu osobom niepełnosprawnym.	
2	**Minimalne wymiary bram i furtek** TAK	
14	Gniazda, kontakty i inne mechanizmy kontrolne	NIE DOTYCZY
15	Oświetlenie	NIE DOTYCZY
16	Ogrzewanie	NIE DOTYCZY

17	Ochrona przed hałasem	
1	**Tłumienie hałasu** TAK i NIE. Nie przeprowadzono badań oraz nie wykonano oceny natężenia hałasu na terenach zewnętrznych uczelni. Jedynie z doświadczenia można wyciągnąć wnioski, że teren i obiekty nie generują nadmiernego hałasu i nie stwarzają zagrożeń akustycznych. Teren Karkonoskiej Szkoły Wyższej stanowi zespół obiektów powojskowych radiotechnicznych – nie weryfikowano pozostałości infrastruktury technicznej pozostawionej przez wojsko, a może mieć wpływ na problemy związane z elektrycznością statyczną, która może negatywnie wpływać na sygnał z aparatów słuchowych.	
2	**Sygnalizacja dźwiękowa i wizualna** NIE. Brak jest alarmów na terenie. Jedynie dostępne są alarmy dźwiękowe w budynkach. Brak alarmow wizualnych. Brak opracowanych procedur ewakuacyjnych dotyczących osób ON.	
18	Oznaczenia i informacja	
1	**Numeracja i oznaczenia pomieszczeń** NIE DOTYCZY	
2	**Mapy dotykowe** NIE Brak zainstalowanych map dotykowych. • Należy rozważyć zastosowanie map dotykowych. • Mapa dotykowa powinna być uproszczona, przy jednoczesnym zachowaniu wszystkich istotnych informacji. • Jeżeli ilość dostępnego miejsca na to pozwala, należy zastosować równolegle wypukłe napisy w tradycyjnym alfabecie oraz alfabecie Braille'a. • Wszystkie oznaczenia zastosowane na mapie powinny być czytelne zarówno wzrokowo, jak i dotykowo	

WNIOSKI:

W życiu codziennym dostępność różnych miejsc w przestrzeni publicznej, z których korzystamy każdego dnia – na przykład chodniki, skwery, place, szkoła, przedszkole, park, przejście podziemne, przystanek – jest jednym z fundamentalnych elementów przyjaznego otoczenia. Przykładami rozwiązań zapewniających dostępność przestrzeni są przejścia dla pieszych, żłobione płyty chodnikowe z wypustkami i obniżonym krawężnikiem na szerokość wózka inwalidzkiego czy sygnały dźwiękowe przy sygnalizacji świetlnej. Przeprowadzony audyt terenu zewnętrznego kampusu uczelni ma na celu opracowanie indywidualnego planu poprawy dostępności. Dla istniejących barier architektonicznych lub braków – uwagi zostały zapisane bezpośrednio w karcie, w tych miejscach wskazano również sposób rozwiązania problemu. Inwestycja w likwidację barier architektonicznych oraz dostosowanie przestrzeni publicznej będzie procesem czasochłonnym i wymagającym finansowo.

Planując relację między obiektem a przestrzenią publiczną, należy uwzględnić poniższe zasady:

- Ciągłość – ciągi komunikacyjne należy prowadzić tak, żeby użytkownicy o różnym stopniu i rodzaju sprawności nie musieli zawracać z wybranej wcześniej drogi, np. jeżeli muszą znajdować się na niej schody, osoba poruszająca się na wózku powinna je zauważyć lub zostać o tym poinformowana na tyle wcześnie, by móc wybrać alternatywną drogę.
- Czytelność układów komunikacyjnych – ich przebieg powinien być możliwie prosty, z wyraźnym podziałem na przestrzeń do poruszania się i przestrzeń służącą do rozmieszczenia małej architektury, umeblowania,

reklam, informacji, słupów, latarni itp.

- Ten sam przebieg tras dla osób sprawnych oraz z ograniczoną możliwością poruszania się – jako regułę należy przyjąć prowadzenie wszystkich użytkowników tymi samymi trasami. Dopuszczalne jest rozdzielenie tras w miejscach, w których konieczne jest pokonanie różnic wysokości, np. schody i dźwig osobowy, schody i pochylnia. Alternatywną trasę należy zaprojektować możliwie najbliżej trasy podstawowej.
- Minimalizowanie odległości – istotne miejsca powinny być zaprojektowane w taki sposób, żeby pokonywane pomiędzy nimi odległości były jak najmniejsze, przy zachowaniu porównywalnych odległości dla osób sprawnych oraz poruszających się na wózku.
- Relacja do ukształtowania terenu i położenia głównych ciągów komunikacji pieszej oraz przystanków transportu publicznego – priorytetem w planowaniu wejść i przestrzeni komunikacyjnych powinien być łatwy dostęp do najważniejszych ciągów pieszych i przystanków transportu publicznego, np. jeżeli występują istotne zmiany poziomów terenu, wejścia powinny znaleźć się na najwygodniejszym dla pieszych poziomie.
- Różnicowanie trudności dróg – w przypadku występowania dużych różnic wysokości dobrą praktyką jest różnicowanie trudności dojścia do obiektu:

-dojście o mniejszym nachyleniu, ale dłuższe,
-dojście o większym nachyleniu, ale krótsze.

- Unifikacja – w miarę możliwości należy stosować powtarzalne rozwiązania. Jest to szczególnie istotne dla osób z dysfunkcjami wzroku.
- Projektowanie dróg z zachowaniem hierarchii: pieszy – rowerzysta –transport publiczny – transport prywatny.

Od sposobu ukształtowania ciągów komunikacyjnych zależy orientacja przestrzenna osób z niepełnosprawnością wzroku. Chodniki o przebiegu prostoliniowym pozwalają na łatwe określenie kierunku. Ścieżki o organicznych kształtach utrudniają natomiast orientację, dlatego należy unikać ich na głównych ciągach komunikacyjnych. Osobie niewidomej najłatwiej będzie określić kierunki, jeżeli chodniki będą się krzyżować pod kątem zbliżonym do prostego. Jeżeli konieczne jest projektowanie skrzyżowań pod innymi kątem niż 90, należy dążyć do kątów zbliżonych do 45. Trudności osobom z niepełnosprawnością wzroku będą sprawiać chodniki ułożone w sposób podobny do ronda – poruszając się po okręgu, łatwo stracić orientację i trudno wybrać właściwą drogę. Podobnie będzie w przypadku zbyt dużej liczby spotykających się ze sobą ciągów pieszych – należy unikać projektowania skrzyżowań składających się z więcej niż 4 dróg.

Szerokość chodnika ma wpływ na poruszanie się osoby z niepełnosprawnością wzroku: im jest mniejsza, tym łatwiej będzie odnaleźć elementy orientacyjne, wzdłuż których można się bezpiecznie przemieszać, np. krawężnik. Przy szerokościach powyżej 3 m orientacja może być już znacząco utrudniona. Podobnie jest w przypadku dużych, otwartych placów. W takich sytuacjach należy rozważyć wprowadzenie dodatkowych elementów ułatwiających orientację, np. zmian w fakturze nawierzchni lub małą architekturę, podkreślającą główny kierunek ruchu. Korzystnym rozwiązaniem jest też dzielenie szerokich ciągów komunikacyjnych na węższe, bardziej kameralne przestrzenie, np. przez posadzenie w środkowej części chodnika drzew lub ustawienie ławek. W niektórych sytuacjach możliwe jest również zaprojektowanie ścieżek dotykowych. Należy jednak pamiętać, że w przestrzeni zewnętrznej takie rozwiązania powinny być projektowane w porozumieniu z lokalnymi władzami, zgodnie z przyjętym w danym mieście standardem. W przestrzeni miejskiej ścieżki dotykowe najczęściej prowadzą wzdłuż głównych ulic do ważnych obiektów związanych z transportem, kulturą i nauką oraz urzędów, rzadko natomiast do budynków biurowych. Ułatwieniem dla osób z niepełnosprawnością wzroku może być też zmiana charakteru przestrzeni – sprężystości lub twardości nawierzchni, nachylenia, proporcji, np. przejście z przestrzeni otwartej w przestrzeń zamkniętą ścianami lub otoczoną drzewami. Tego typu zmiany mogą być wykryte za pomocą białej laski, stóp lub dzięki zmianie charakteru rozchodzenia się dźwięku kroków i odgłosów otoczenia, co ułatwia określenie miejsca, w którym znajduje się pieszy.

Dodatkowych informacji mogą dostarczać również charakterystyczne punkty, które można usłyszeć lub poczuć, np. fontanna, zapach dobiegający z piekarni, zmiana nasłonecznienia.

ZDJĘCIA (przykładowe bariery architektoniczne):

SHOT ON MI 10T PRO

KARKONOSKA PAŃSTWOWA SZKOŁA WYŻSZA
W JELENIEJ GÓRZE
ul. Lwówecka 18,
58-506 Jelenia Góra

www.kpswjg.pl
rektorat@kpswjg.pl
tel. 75 645 33 00
fax 75 645 33 10

NIP: 611-21-72-838
REGON: 230480619
Numer konta bankowego:
90 1090 1926 0000 0005 1400 5976

4. Dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych

Aby zapewnić w KPSW przyjazne warunki dla osób z każdej kategorii niepełnosprawności, potrzebny jest kompleksowy program, zapewniający wieloaspektowe, systemowe i skoordynowane działania, których celem jest podniesienie jakości i zapewnienie niezależności dla osób o szczególnych potrzebach, w tym osób starszych i osób z trwałymi lub czasowymi trudnościami w zakresie mobilności lub percepcji. Służyć temu będzie poprawa dostępności w przestrzeni publicznej i w budynkach użyteczności publicznej w zakresie architektury na szeroką skalę.

Problem dostosowania budynków Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze do potrzeb osób niepełnosprawnych nie jest jeszcze w pełni rozwiązany. Niektóre z analizowanych budynków są dobrze przystosowane tj. Kryta pływalnia, Hala sportowa, Biblioteka w zakresie niepełnosprawności fizycznej, jedynie wymagają interwencji i doposażenia dla osób z dysfunkcją wzroku i słuchu. Pozostałe budynki uczelni dostosowane są w minimalnym zakresie - częściowo, a jeszcze inne są zupełnie niedostępne dla osób niepełnosprawnych ruchowo i percepcyjnie. Najlepiej przystosowanym budynkiem jest budynek Hali Sportowej znajdujący się przy ul. Lwóweckiej 18. Można powiedzieć, iż mimo pewnych niedoskonałości jest on w pełni dostępny dla osób z niepełnosprawnością ruchową, jednak wymaga doposażenia w kilku aspektach (wskazane w karcie dla tego obiektu).

Efektem dotychczas wykonanych prac projektowych i robót budowlanych od ok. roku 2008 w kompleksie infrastrukturalnym uczelni jest m.in.:

- przebudowa z rozbudową budynku pływalni,
- przebudowa z rozbudową hali sportowej,
- modernizacja budynku biblioteki,

- przebudowa budynku powojskowego na nowoczesne Centrum Integracji Społecznej,
- stopniowe doposażanie budynków uczelni w windy osobowe,
- etapowe dostosowywanie toalet do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Sukcesywnie jednak trwają prace nad likwidacją barier architektonicznych, nad poprawą dostępności i dostosowaniem pozostałych budynków KPSW do potrzeb osób niepełnosprawnych i będzie to proces długotrwały, wymagający dużych nakładów finansowych i organizacyjnych.

5. Zwiększenie dostępności architektonicznej i komunikacyjnej zgodnie z Projektem Uczelnia Bez Barier dla KPSW

Projekt Uczelnia Bez barier zakłada zniwelowanie części barier architektonicznych, w szczególności dla osób niewidomych i słabo widzących oraz z niepełnosprawnościami ruchowymi. Na zadanie przeznacza się łącznie kwotę 400 783,00 zł. W ramach zadania planuje się wykonanie następujących działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i ułatwienie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym na Uczelni:

1) **Organizacja pokoi wyciszeń** dla studentów ze zdiagnozowanymi chorobami natury psychicznej jak i studentom z problemami adaptacyjnymi na tle psychicznym. (np. spektrum autyzmu). W ramach projektu planuje się utworzenie dwóch pokoi wyciszeń (po jednym na każdym Wydziale, 1 pokój w budynku nr 3 i 1 pokój w budynku nr 11). W tym celu niezbędne jest wykonanie remontu pomieszczeń (malowanie, fototapeta, ścianki działowe, instalacje, oświetlenie, rolety) oraz ich wyposażenie (meble: sofy, pufy, fotele, krzesła, stoliki, wykładziny).
   Budżet:
   Remont pomieszczeń przeznaczonych na pokoje wyciszeń i relaksu 57 870,00 zł
   Zakup wyposażenia do dwóch pokoi Wyciszeni 2,00 x 20 00,000 zł= 40 000,00 zł

2) **Tyflografia** wraz z montażem, mająca na celu stworzenie środowiska przyjaznego ON w dwóch budynkach dydaktycznych, bibliotece, Domu Studenta, Rektoracie, hali sportowej oraz na krytej pływalni. Wprowadzenie oznaczeń tyflograficznych jest ważnym elementem zwiększenia dostępności architektonicznej obiektów KPSW dla ON, głównie dla osób z wadami wzroku. Zaplanowano zakup przydrzwiowych tabliczek informacyjnych do oznakowania sal, toalet, zawierających stosowne do potrzeb informacje. Zaplanowano zakup planów tyflograficznych, wykonanych w technologii warstwowego PMMA plany wykonane w tej technologii adresowane są do szerszego grona odbiorców
   W ramach tyflografii zainstalowane zostaną następujące elementy:
   - tabliczki Braila w toaletach - 30 szt.
   - informacyjne tabliczki Braila - 300 szt.
   - plany budynków (Brail) - 7 szt.

   Budżet:
   Zakup tabliczek Braila to toalet 30,00 x 129,60 zł = 3 888,00 zł
   Zakup informacyjnych tabliczek Braila 300,00 x 129,60 zł = 38 880,00 zł
   Zakup planów budynków Brail 1,00 x 199 260,00 zł = 199 260,00 zł

3) Zakup **pojazdu elektrycznego**, który ułatwi ON poruszanie się po terenie kampusu
   Budżet:
   Zakup pojazdu elektrycznego. 1,00 x 58 425,00 zł = 58 425,00 zł
   Transport zakupionego pojazdu do teren 1,00 x 2 460,00 zł = 2 460,00 zł

6. Podsumowanie

Bezpieczeństwo, zdrowie, wolność czy bardziej generalnie – dobra jakość życia, to wartości, które są celem każdego z nas i podstawą dobrobytu współczesnego społeczeństwa. Jednym z aspektów jakości życia jest swobodny dostęp do dóbr, produktów, usług i możliwość udziału w życiu społecznym i publicznym. Dostęp nie zawsze jest równy dla wszystkich – bo ludzie na różnych etapach życia mają różne potrzeby i różne możliwości.
Projekt Uczelnia Bez Barier jak również w efekcie niniejsza Procedura Bez Barier architektonicznych wyrasta z trzech głównych przesłanek:
Po pierwsze, jest zakorzeniony w zasadzie pomocniczości uczelni wobec wszystkich grup społecznych. Wśród nas żyje bardzo wiele osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, seniorów (Karkonoski Uniwersytet Trzeciego Wieku), osób doświadczających czasowej utraty zdrowia czy sprawności fizycznej. Dla nich wszystkich – ale także dla nas samych w przyszłości – musimy zbudować dostępną, przyjazną przestrzeń publiczną uczelnianą i dobre warunki nauki.
Po drugie, Projekt jest konsekwencją polityki zrównoważonego rozwoju państwa Polskiego. Polityka ta wskazuje, że rozwój społeczny jest zasadniczym czynnikiem wsparcia postępu gospodarczego. Generuje innowacje i zasoby do ich tworzenia.
Po trzecie, Projekt i Procedura jest wynikiem oceny stanu rzeczywistości społecznej i fizycznej. Osoby z niepełnosprawnościami i seniorzy stanowią znaczną część naszego społeczeństwa studenckiego, korzystają na co dzień z tych samych usług i produktów. Przestrzeń publiczna uczelni wymaga więc istotnej przebudowy, aby na równych zasadach służyć wszystkim jej użytkownikom. Ideą jest podejmowanie działań dziś z myślą o przyszłości z lepszą jakością życia dla wszystkich.
Tego rodzaju zmiana jest osiągalna pod warunkiem realizacji Projektu Uczelnia Bez Barier oraz zastosowania rozwiązań przy likwidacji barier architektonicznych w niniejszej procedurze, w który zaangażowana zostanie nie tylko strona władz uczelni KPSW, ale także samorządy terytorialne, przedsiębiorcy, partnerzy społeczni oraz studenci. Każdy z użytkowników przestrzeni powinien móc być jej współprojektantem, bo przecież to on będzie w przyszłości z niej korzystał. Cały Projekt, a w szczególności niniejsza Procedura jest ambitna, uwzględnia realia finansowe i organizacyjne - dlatego powinien zostać zaplanowany na kilka najbliższych lat.

Z punktu widzenia dostępności przestrzeni publicznej, beneficjentami likwidacji barier architektonicznych, którzy skorzystają ze środowiska dostępnego będą nie tylko osoby starsze czy z niepełnosprawnościami. Ocenia się, że nawet 30% społeczeństwa może mieć trwałe lub czasowe ograniczenia w mobilności czy percepcji. Należą do nich ludzie poruszający się przy pomocy sprzętu wspomagającego (kul, lasek, balkoników, protez, wózków inwalidzkich), z uszkodzonym narządem słuchu, wzroku, z trudnościami manualnymi i poznawczymi (na przykład po udarze, cierpiący na chorobę Alzheimera), kobiety w ciąży, osoby z wózkiem dziecięcym, z ciężkim bagażem oraz słabsze fizycznie i napotykające trudności w poruszaniu się (na przykład w wyniku urazu lub choroby). Wiele z tych osób nie posiada statusu osoby niepełnosprawnej.

Syndrom "czwartego piętra" – doskonale obrazuje bariery z jakimi muszą mierzyć się osoby o ograniczonej sprawności ruchowej – szczególnie seniorzy. To symbol bariery nie do pokonania w kontakcie ze światem. Natomiast budynek Karkonoskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku jest kompletnie nieprzystosowany i posiada liczne bariery architektoniczne. Co więcej, szacuje się, że w związku z intensywnym rozwojem cywilizacji i uprzemysłowienia, a co za tym idzie zwiększeniem poziomu społecznych zagrożeń – przewidywane jest nasilenie się ryzyka pogorszenia kondycji psychicznej społeczeństwa.

Dla większości osób kluczowym elementem dostępności w przestrzeni publicznej jest swoboda poruszania się pieszo w przestrzeni publicznej (nie tylko w obiektach). Jest to najbardziej naturalny, najtańszy i dostępny dla najszerszej grupy użytkowników sposób przemieszczania się. Dla większości osób o szczególnych potrzebach podstawowy, a często jedyny możliwy. Tymczasem na terenie zewnętrznym uczelni jakość infrastruktury pieszej jest bardzo niska. Chodniki są w złym stanie technicznym, wąskie, zajęte przez słupy, czasem parkujące samochody, przecięte krawężnikami. W wielu miejscach nie zachowują ciągłości. Takie bariery uniemożliwiają osobom ze szczególnymi potrzebami korzystanie z prawa do poruszania się.

Decyzje o likwidacji barier architektonicznych należy podejmować indywidualnie w oparciu o analizę karty dostępności architektonicznej.

REKTOR
dr n. med. Wioletta [illegible]
prof. KPSW